

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu FLAG-a „Galeb“ za programsko razdoblje 2021. – 2027.

**Sufinancira
Europska unija**

**Program
ZA RIBARSTVO
I AKVAKULTURU**

*Izrada Lokalne razvojne strategije u ribarstvu FLAG-a „Galeb“ za programsko razdoblje 2021. – 2027.
sufinancirana je sredstvima Europske unije kroz Program za ribarstvo i akvakulturu.*

Sadržaj ove Lokalne razvojne strategije u ribarstvu isključiva je odgovornost FLAG-a „Galeb“.

SADRŽAJ

POPIS KRATICA	1
OSOBNJA ISKAZNICA	2
1. OPIS FLAG PODRUČJA	3
1.1. Opće zemljopisne značajke područja FLAG-a.....	3
1.1.1. Površina i granice područja.....	4
1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike	5
1.1.3. Kulturna i povijesna baština	5
1.1.4. Prirodna baština – Natura 2000.....	6
1.2. Gospodarske značajke područja	8
1.2.1. Stanje gospodarstva	8
1.2.2. Tržište radne snage	9
1.2.3. Turizam	9
1.2.4. Poljoprivreda	10
1.3. Društvena infrastruktura.....	10
1.3.1. Kulturna infrastruktura	11
1.3.2. Zdravstvo i socijalna skrb	12
1.3.3. Komunalna infrastruktura	12
1.3.4. Sportska infrastruktura.....	13
1.4. Ribarstvo.....	14
1.4.1. Interesna udruženja u ribarstvu	14
1.4.2. Ribarska infrastruktura	15
1.4.3. Brodogradilišta	16
1.4.4. Ribarska luka i iskrcajna mjesta	16
1.4.5. Akvakultura	20
1.4.6. Pomorska baština	20
1.5. Demografske i socijalne značajke područja.....	22
1.5.1. Broj i gustoća stanovnika.....	22
1.5.2. Obrazovna struktura stanovništva	23
1.5.3. Civilno društvo	23
2. UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U IZRADU I PROVEDBU LRSR.....	24

2.1.	Opis uključenosti relevantnih dionika ribarske zajednice u izradu LRSR i primjena načela „odozdo prema gore“	24
2.2.	Plan uključenosti lokalnih dionika u buduće aktivnosti provedbe LRSR.....	25
3.	SWOT ANALIZA, RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI FLAG PODRUČJA	26
3.1.	SWOT analiza ribarstva i marikulture (uzgoja školjaka i riba) na području FLAGa	26
3.2.	Identifikacija razvojnih potreba i potencijala FLAG-a.....	30
4.	CILJEVI TE INTEGRIRANI I INOVATIVNI KARAKTER LRSR	32
4.1.	Vizija, ciljevi i prioriteti razvoja FLAG-a.....	32
4.2.	Ciljevi, mjere i tipovi operacija LRSR za područja FLAG-a temeljeni na mogućnostima Programa za pomorstvo i ribarstvo 2021.-2027	33
4.3.	Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine	42
4.4.	Horizontalna načela	45
5.	UPRAVLJANJE PROVEDBOM LRSR.....	46
5.1.	Opis partnerstva	46
5.2.	Ljudski kapaciteti za upravljanje LRSR-om.....	46
5.3.	Financijski kapaciteti za upravljanje LRSR-om.....	51
5.4.	Iskustvo FLAG-a iz prethodnog razdoblja	51
5.4.1.	Iskustvo FLAG-a u CLLD-u	51
5.4.2.	Iskustvo FLAG-a izvan CLLD-a.....	52
5.4.3.	Daljnji organizacijski razvoj i djelovanje FLAG-a	53
5.5.	Postupak odabira projekata na FLAG razini	53
5.5.1.	Dodjeljivanje većeg intenziteta potpore.....	54
5.5.2.	Priprema i objava FLAG natječaja	54
5.5.3.	Faze u postupku odabira projekata	55
5.5.4.	Kriteriji odabira	55
5.5.5.	Odabir projekata od strane UO FLAG-a.....	55
5.5.6.	Prigovori na odluke FLAG-a.....	56
5.5.7.	Sprječavanje sukoba interesa.....	56
5.5.8.	Procedure kad je FLAG prijavitelj na FLAG natječaj.....	56
6.	PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROVEDBE LRSR	57
6.1.	Način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR.....	57

7. INDIKATIVNI AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR.....	59
8. FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR.....	60
PRILOZI.....	61
Prilog 1. Popis tablica.....	61
Prilog 2. Popis kulturnih dobara na području FLAG-a „Galeb“.....	62
Prilog 3. Prikaz obuhvata ribolovne zone na području FLAG-a "Galeb"	65
Prilog 4. Ekološka mreža Natura 2000 za područje FLAG-a “Galeb”	65
Prilog 4. Namjena pojedinih dijelova Luke na području FLAG-a "Galeb"	66

POPIS KRATICA

DZS	Državni zavod za statistiku
APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
EU	Europska unija
FINA	Financijska agencija
ha	Hektar
JLS	Jedinica lokalne samouprave (općina ili grad)
KV	kvalificirani (radnik)
LAG	Lokalna akcijska grupa
LAGUR	Lokalna akcijska skupina (grupa) u ribarstvu
FLAG	Lokalna akcijska skupina (grupa) u ribarstvu
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
MP	Ministarstvo poljoprivrede
MP UR	Ministarstvo poljoprivrede, Uprava ribarstva
MSP	Mikro, mala i srednje velika poduzeća
OP	Operativni program
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PG	Poljoprivredno gospodarstvo
POP	Područja obuhvaćaju područja očuvanja značajna za ptice
POVS	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
RH	Republika Hrvatska
SWOT Threats)	Snage, slabosti, prilike i prijetnje (eng. Strengths, Weaknesses, Opportunities,
TO	Tematski cilj (engl. Thematic Objective)
VKV	visokokvalificirani (radnik) ŽRS Županijska razvojna strategija

OSOBNÁ ISKAZNICA

Naziv FLAG – a:	<u>Lokalna akcijska grupa u ribarstvu „Galeb“</u>
Adresa sjedišta:	<u>Badnje 1, Tribunj</u>
Kontakti:	<u>info@lagur-galeb.hr</u>
Datum osnivanja/registracije:	<u>03.05.2016.</u>
OIB:	<u>40497026741</u>
Registarski broj udruge:	<u>15001401</u>
Broj jedinica lokalne samouprave:	<u>6</u>
Uključene jedinice lokalne samouprave:	<u>Grad Skradin, Grad Vodice, Općina Murter – Kornati, Općina Pirovac, Općina Tisno, Općina Tribunj</u>
NUTS 2:	<u>Jadranska</u>
Broj stanovnika FLAG – a (2021.):	<u>20.004</u>
Površina FLAG – a (DZS):	<u>513,92 km²</u>

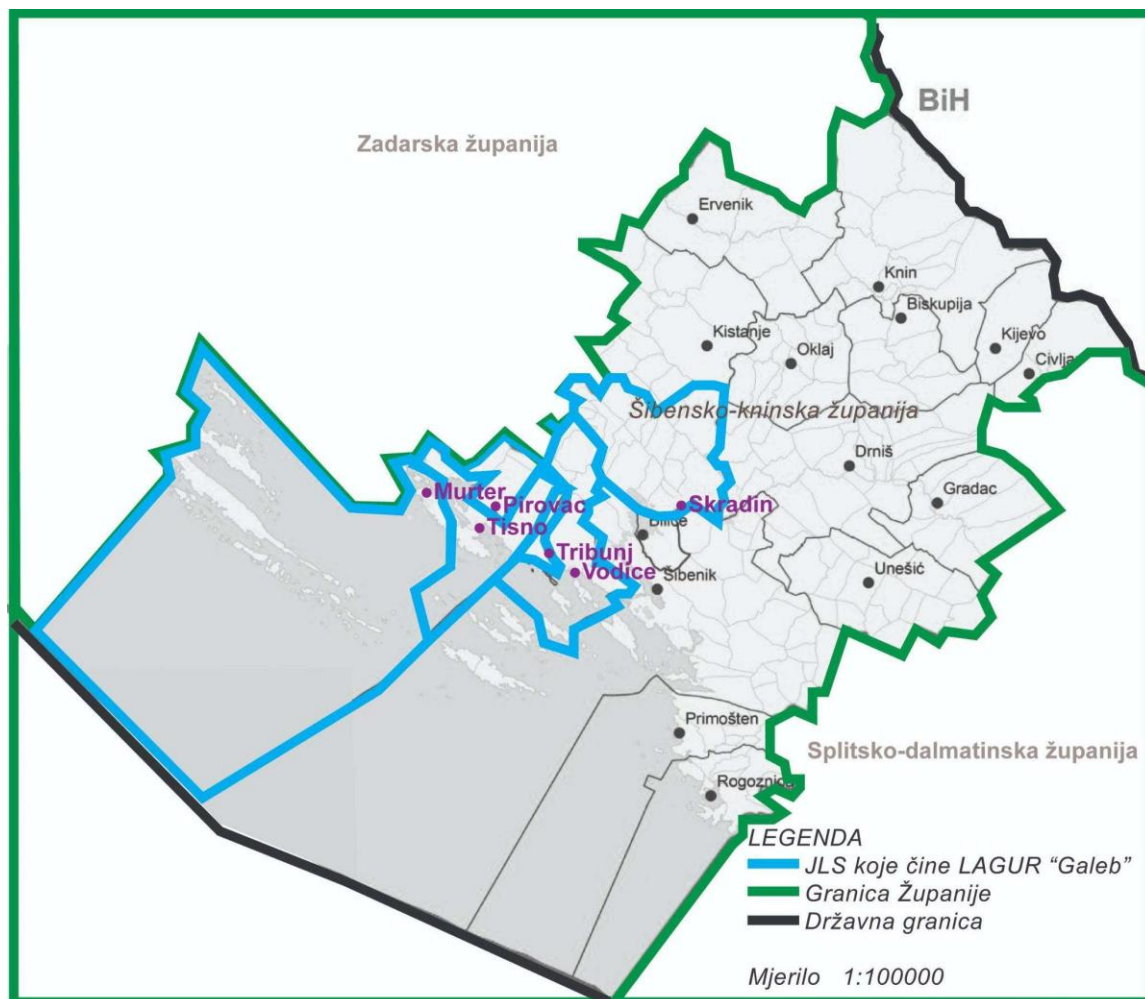
1. OPIS FLAG PODRUČJA

1.1. Opće zemljopisne značajke područja FLAG-a

FLAG “Galeb” smješten je u Šibensko-kninskoj županiji na središnjem dijelu Jadranske Hrvatske. Odlukama o pristupanju inicijativi za formiranje Lokalne akcijske grupe u ribarstvu “Galeb” područje FLAG-a obuhvaća administrativna područja šest JLS-a i to Općina Murter-Kornati, Općina Pirovac, Općina Tisno, Općina Tribunj, Grad Skradin i Grad Vodice.

Vapnenački grebeni i dolomitsko-laporne udoline koje se pružaju u smjeru SZ-JI čine osnovni reljefni oblik obalnog pojasa te su glavno prirodno-geografsko obilježje cijele Šibensko – kninske županije. Otoci šibenskog arhipelaga također zadržavaju tipično dinarski smjer pružanja SZ-JI. Područje FLAG-a prostire se na 513,92 km² što predstavlja udio od 17,22% u ukupnoj površini Šibensko-kninske županije.

Slika 1. Prostorni smještaj FLAG-a "Galeb" i ŠKŽ

Izvor: FLAG „Galeb“

1.1.1. Površina i granice područja

Tablica 1. Osnovna obilježja jedinica lokalnih samouprava na području FLAG -a

JLS	Površina (km ²)	Udio površine u županiji (%)	Broj stanovnika (2021.)	Naselja u sastavu JLS
Murter – Kornati	81,08	3	1.930	Kornati, Murter
Pirovac	40,97	1	1.614	Kašić, Pirovac, Putičanje
Skradin	186,79	6	3.308	Skradin, Bićine, Bratiškovci, Bribir, Cicvare, Dubravice, Gorice, Gračac, Ičevo, Krković, Lađevci, Međare, Piramatovci, Plastovo, Rupe, Skradinsko Polje, Sonković, Vaćani, Velika Glava, Žažvić, Ždrapanj
Tisno	67,03	2	2.902	Tisno, Betina, Dazlina, Dubrava kod Tisna, Jezera
Tribunj	15,6	1	1.589	Tribunj
Vodice	130,59	4	8.661	Vodice, Čista Mala, Čista Velika, Gaćezezi, Grabovci, Prvić Luka, Prvić Šepurine, Srima
FLAG „Galeb“	522,06	17%	20.004	

Izvor: <https://dzs.gov.hr/>

Grad Vodice je jedan od subregionalnih centara Šibensko-kninske županije, smještene 12 km zapadno od Šibenika i na idealnoj poziciji na samom središtu jadranske obale. Područje grada Vodica obuhvaća obalu, zaleđe i otok Prvić. Turizam u Vodicama ima tradiciju dužu od šezdeset godina i učinio je Vodice nadaleko poznatom turističkom destinacijom.

Općina Pirovac je srednjovjekovno naselje i utvrda najstarijeg hrvatskog plemstva, tradicije mediteranske poljoprivrede i turističko-klimatološko-rekreacijsko središte. Smješten je na obali između mora i Vranskog jezera. Općina obuhvaća obalni dio i zaleđe.

Općina Murter-Kornati nalazi se na otoku Murteru i općenito obuhvaća sjeverozapadnu stranu otoka sa istoimenim naseljem, te 10-ak nautičkih milja udaljeno Kornatsko otočje.

Općina Tisno je karakterističan prostor po tome što je dio općine na otoku, a dio na kopnu. Teritorij općine Tisno obilježava raznolikost prirodnog i stvorenog ambijenta na relativno malom prostoru što je jedinstven primjer na hrvatskoj obali.

Općina Tribunj osnovana je 2006. godine i najmlađa je općina na području FLAG-a. Posebnost Tribunja je njegov geografski položaj i podijeljenost na urbani kopneni dio i poluotočnu povijesnu jezgru.

Grad Skradin je smješten na desnoj obali Krke. Sam Skradin, kao gradsko sjedište, spominje se u pisanim dokumentima više od 2 000 god. kao rimska Scardona, bio je kroz povijest i

središte pokrajine i biskupsko sjedište, a danas je pod zaštitom Ministarstva kulture kao zaštićena urbana jezgra.

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Reljefno bogatstvo: Teritorij FLAG-a "Galeb" obuhvaća sjeverozapadni dio priobalja Šibensko - kninske županije kojeg karakterizira vapnenački krški reljef s velikim udjelom otočnog pojasa. Osnovni reljefni oblik ovoga područja predstavljaju vapnenački grebeni i malobrojne laporne udoline na dolomitskim podlogama. Priobalni pojas nastao je transgresijom morske razine za 100-tinjak metara čime je formiran jedinstveni oblik reljefa poznat kao Dalmatinski tip obale specifičan po paralelnom pružanju izduženih otoka, kanala, i poluotoka s obalom i većim reljefnim oblicima u smjeru SZ-JI3 . Dakle, otoci se pružaju usporedno s obalom, a građa i reljef zaobalja i otoka se poklapaju što je posljedica potapanja usporednih gorskih bila i udolina koja su nekoć sačinjavala jedinstveni planinski masiv. Obalni pojas bogat je šljunčanim i kamenim plažama, te ostalim krškim elementima poput škrapa, ponikva i jama. Obalno područje je izrazito visoke razvedenosti, obiluje brojnim uvalama, otocima, otočićima i hridima. Samo područje Kornata obuhvaća oko 150 otočića na površini od 320 km² . Murtersko more predstavlja najveći morski prostor između šibenskog i zadarskog arhipelaga s ukupnom površinom od 210 km² i najdubljom točkom na -94 metra. U pedološkom pogledu, prevladava lesivirana i koluvijana crvenica. Cijelo područje deficitno je plodnim tlom ako izuzmemo manje površine nastale na aluvijalnim nanosima, flišu i laporu u pojedinim udolinama. S obzirom da na prevlast vodotopivih karbonatnih stijena u geološkoj građi te pukotinsku poroznost podloge, atmosferske vode slabo se zadržavaju na površini, i dok su u okolici Vodica i Tribunja pronađene plitke podzemne vode, zbog blizine mora, uglavnom su boćate.

Klimatska obilježja: S obzirom na svoj položaj, područje FLAG-a "Galeb" prema Koppen-ovoj klimatskoj klasifikaciji spada u Csa tip klime koji se još naziva mediteranskom klimom ili klimom masline. Karakterizira je suho i vruće ljeto (pod utjecajem subtropskih anticiklona) te blage zime s hladnim periodima. Kao referentni podaci za analizirano područje uzeta su mjerenja na postajama: Šibenik, Sestrice Vele, Vodice i Pirovac. Srednja godišnja temperatura zraka, promatrana dugi niz godina u referentnom periodu (2013. - 2022.) iznosi 16,5 °C. Najhladniji mjesec u godini je siječanj s prosječnom temperaturom 7,6 °C, a najtopliji srpanj s prosječnom mjesečnom temperaturom od 26,5 °C. Najviša apsolutna temperatura do sada izmjerena na području FLAG-a „Galeb“ iznosila je 39,4 °C, dok je najniža zabilježena temperatura iznosila -7,7°C. Godišnji hod padalina je neravnomjerno raspoređen te je najkišovitiji mjesec studeni sa srednjom mjesečnom količinom padalina od 150,4 mm, a najsušniji srpanj sa 30,3 mm padalina. U prosjeku kiša pada 105,3 dana godišnje. Snijeg je iznimno rijetka pojava te je u posljednjih 10 godina zabilježeno svega 6 snježnih dana. Najučestaliji vjetrovi na ovome području su bura iz smjera sjeveroistoka, maestral, te jugo. Temperatura mora mjeri se na samoj površini, jednom do tri puta dnevno. Minimalna vrijednost u Jadranskom moru iznosila je 4°C , a maksimalna 28,8 °C. More je najhladnije u veljači ili ožujku, a najveću temperaturu u pravilu doseže u kolovozu. Raspon temperatura mora prema podacima mjerne postaje u Šibeniku, kreće se od 7-17 °C u zimskim mjesecima, odnosno 18-29 °C u ljetnim.

1.1.3. Kulturna i povijesna baština

Kultura i povijest ovog kraja izrazito je bogata, s nalazištima koja sežu u prapovijest, do srednjeg doba i antičkih civilizacija, razdoblja hrvatskog kraljevstva pa do novijih razdoblja, Mletačke republike i Habsburške monarhije. U vrijeme vladavine Rimljana imena naselja ovoga prostora zabilježio je Plinius Stariji. Srednji vijek obilježila je vladavina bribirskih knezova Šubića. Od 15. do 17. stoljeća stanovnici koji su naseljavali područje pet općina koje se nalaze u sastavu ovoga FLAG-a našli su se u neposrednoj turskoj opasnosti, a Skradinom su

i zavlada. Nakon prestanka osmanske vlasti područje je bilo pod utjecajem Mletačke Republike, Francuskog Carstva, a potom Habsburške Monarhije. Promjene u 20. st. nastupile su za vrijeme prve i druge Jugoslavije, a potom i Domovinskog rata. Prema Registru kulturnih dobara Ministarstva kulture, na području FLAG-a registrirano 77 kulturnih dobara, od čega su 69 registrirana kao nepokretna kulturna dobra, osam nepokretne kulturno povijesne cjeline i jedno kao nematerijalno kulturno dobro.

Statut grada Skradina iz 14. stoljeća jedan je od najstarijih povijesnih dokumenata koji govori o ribarstvu s donjeg toka rijeke Krke. Spominje noćni ribolov sa svijećom i sredstvima za plašenje ribe u cilju ribolova, koja još i danas susrećemo u ribolovu na ovom području. Statut propisuje podavanja ribara, koji su bili dužni darivati od svake lovine najbolje ribe gradskom knezu i sucima. Zatim donosi klasifikaciju prodajnih cijena ribe za dvanaestak vrsta i razne propise o mjestu i načinu prodaje ribe. Jedan od naših prvih humanista, Juraj Šižgorić Šibenčanin, opisuje u 1487. godini Prokljan i šibensku okolicu, pa navodi da tu zalaze vrlo velike tune. Rovinjski franjevac Pelizzer, koji je putovao u 1640. godini u Skradin da izmiri tri tada postojeća biskupa na skradinsko-bosanskoj biskupiji, opisuje ribolovne prilike na Visovačkom jezeru. Veli da se love velike pastrve, koje su po obliku i veličini slične lubinima sa zapadne obale Istre. Franjevci s otočića u jezeru Visovcu tada su imali velik broj ribarskih mreža. Tokom 18. stoljeća franjevci su imali isključivo pravo ribolova u jezeru.

1.1.4. Prirodna baština – Natura 2000

Ekološka mreža Natura 2000 je koherentna europska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili, kad je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti.

Proglašenjem Ekološke mreže, u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene su sljedeće direktive Europske unije: Direktiva o pticama i Direktiva o staništima. predstavljaju srž EU zakonodavstva u zaštiti prirode. Ta dva propisa zajedno postavljaju ambiciozni visoki standard očuvanja prirode za sve države članice EU-a.

Dio teritorija FLAG-a „Galeb“ je stanište brojnih biljnih i životinjskih vrsta te je Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013) proglašen dijelom europske ekološke mreže NATURA 2000. Područja obuhvaćaju područja očuvanja značajna za ptice (POP) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS). Teritorij koji obuhvaća europsku ekološku mrežu NATURA 2000 omogućava očuvanje staništa koji doprinose obnovi ribljih stokova na području FLAG-a. FLAG „Galeb“ na svom području ima 2 nacionalna parka (NP Krka i NP Kornati), 2 značajna krajobraza (Gornji tok Krke – Skradinski buk i Donji tok Krke – Vodeni tok i obalni pojas rijeke Krke) i 1 park prirode (Vransko jezero i njegovo priobalje).

Tablica 2. Zaštićena područja FLAG-a "Galeb"

Naziv	KRKA	KRKA GORNJI TOK	KRKA DONJI TOK	VRANSKO JEZERO	KORNATI
Naziv prema aktu	Krka	Skradinski buk	Vodeni tok i obalni pojas rijeke Krke	Vransko jezero i njegovo priobalje	Kornati
JLS u okviru FLAG – a „Galeb“	Skradin	Skradin	Skradin	Tisno, Pirovac	Murter – Kornati
Kategorije zaštite	Nacionalni park	Značajni krajobraz	Značajni krajobraz	Park prirode	Nacionalni park
Godina proglašenja	1985.	1948.	1968.	1999.	1980.
Površina (u ha)	11.063,68	3.881,60	3.358,73	5.748,99	21.571,14
Površina područja u JLS – u (u ha)	3.079,42	1.060,22	1.060,22	919,00	21.527,67

Izvor: www.biportal.hr

NP Krka proteže se uz rijeku Krku, od mjesta gdje nad Krkom leže srednjovjekovne utvrde Trošenj (Čučevo) i Nečven do Šibenskog mosta na Jadranskoj magistrali. Status nacionalnog parka dobio je 24. siječnja 1985. godine. Rijeka Krka, iako razmjerno kratkog toka (75 km), oblikovala je čitav niz geografskih pojava, od kojih su najzanimljiviji: kanjon (dubine 60-100 m), sedrene pregrade i slapovi (među kojima se ističu Skradinski buk i Roški slap). Nacionalni park Krka obuhvaća površinu od 109 km² najljepšeg toka rijeke Krke. Tokom rijeke stvoreni su slapovi koji predstavljaju najveću sedrenu barijeru u Europi. Među kulturno-povijesne spomenike ovog rezervata treba spomenuti samostan Visovac i manastir Arhanđelovo. Rijeka Krka obiluje izvanrednim prirodnim ljepotama, koje su vrlo interesantne ne samo za turizam, već i za zaštitu prirode zbog naučne vrijednosti ovog krajolika. Na prostoru rijeke Krke nalazi se i područje pod zaštitom Značajnog krajobraza.

NP Kornati su nacionalnim parkom proglašeni 1980. g. Ukupna površina parka je 216,78 km² a sastoji se od 89 otoka, otočića i hridi. Od površine parka, 1/4 je kopno dok je preostali dio morski ekosustav. Kornatsko otočje sastoji se od otoka Kornata i Žuta i niza manjih otoka, uključujući i rubne otoke. Kornati su najrazvedenija otočna skupina europskog Sredozemlja. Veliki broj otoka, različite geomorfološke osobine, njihov oblik, klimatski uvjeti i krune (strmci) na vanjskom nizu otoka čine kornatsko otočje osebujnim, što se očituje u bogatoj flori i fauni. Vaskularna flora do sada uključuje preko 650 biljnih svojti. U podmorju NP prisutan je velik broj NATURA 2000 vrsta i staništa koja ovom području osiguravaju mjesto u Europskoj mreži zaštićenih područja - mreži NATURA 2000. Najvažnije stanište je naselje morske cvjetnice posidonije (*Posidonion oceanicae*) koje se pruža većim dijelom priobalnog pojasa kornatskog podmorja do 30 m dubine. Do danas je na području NP zabilježeno oko 850 vrsta životinja te 353 vrste algi.

Skradinski buk obuhvaća prostor do podnožja Skradinskog buka sa priobalnim pojasom u širini od 100 metara, a u kanjonskom dijelu do njegovog grebena.

Vransko jezero je najveće prirodno jezero u Hrvatskoj, a proteže se od Općine Pirovac do Općine Pakoštane. Jezero je krško polje ispunjeno vodom i rijedak primjer krypto depresije. U parku je zabilježeno oko 235 vrsta ptica, od čega 102 gnjezdarice (ponajviše ptica močvarica), dok je ostalima jezero odmorište prilikom selidbe ili zimovaliste. Prema procjenama u parku za jesenje selidbe dnevno boravi od 20.000 - 200.000 ptica. Dominantna karakteristika Parka je posebni ornitološki rezervat, gotovo netaknutih prirodnih staništa ptica vodarica, rijetkog močvarnog sustava, velike bioraznolikosti, izuzetne znanstvene i ekološke vrijednosti.

Prema rezultatima praćenja kakvoće mora za kupanje, čistoća mora na području FLAG-a iznimne je kvalitete. Na području FLAG-a postoji 42 mjerne stanice. Iz toga razloga može se zaključiti da je more iznimne kvalitete te je jedan od potencijala za razvoj ribarstva, marikulture te popratnih djelatnosti.

1.2. Gospodarske značajke područja

Indeks razvijenosti predstavlja pokazatelj ukupnog razvoja lokalnih područja i ključan je pri planiranju strateškog razvoja. Pri izračunu indeksa razvijenosti koristi se: prosječni dohodak i izvorni prihod JLS-a po stanovniku, stopa nezaposlenosti, kretanje stanovništva i stopa obrazovanosti. Sukladno podacima iz tablice u nastavku, vidljivo je kako se Skradin nalazi u najnižoj razvojnoj skupini u odnosu na druga područja u FLAG-u, dok su najrazvijenija područja u 7 razvojnoj skupini. Prosječan indeks razvijenosti odnosno razvojna skupina FLAG-a je 6. Stopa nezaposlenosti u Šibensko – kninskoj županiji (u kojoj se nalazi cjelokupna površina FLAG-a „Galeb“, u 2022. godini je iznosila 12.8%, što je smanjenje nezaposlenosti u odnosu na proteklo razdoblje (2019. – 14.2%, 2020. – 14.3% te 2021. – 14.5%).

Tablica 3. Indeks razvijenosti JLS

JLS	Razvojna skupina JLS/Županije	Indeks razvijenosti JLS/Županije
Murter - Kornati	7	106,114
Pirovac	6	102,746
Skradin	2	95,144
Tisno	7	105,054
Tribunj	6	103,984
Vodice	7	105,928
FLAG „Galeb“	5,8	103,16
Šibensko – kninska županija	2	97,041

Izvor: <https://razvoj.gov.hr>

1.2.1. Stanje gospodarstva

Na području FLAG-a „Galeb“ nalazi se 8 gospodarskih zona s ukupnom površinom od cca. 120 hektara.

Tablica 4. Trgovačka društva prema području NKD-a 2007. godine

NKD 2007.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	25	26	25	27	26
Rudarstvo i vađenje	0	0	0	0	0
Prerađivačka industrija	51	50	56	59	68
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	4	4	4	4	4
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	8	8	7	7	7
Građevinarstvo	88	93	97	98	106
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	100	116	116	110	113
Prijevoz i skladištenje	31	30	30	31	29
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	171	160	177	170	168
Informacije i komunikacije	15	11	10	12	11

Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	1	1	1	1
Poslovanje nekretninama	44	47	47	46	60
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	10	46	47	53	54
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	70	78	83	80	93
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0	0	0	0
Obrazovanje	2	2	2	2	2
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	13	10	11	3	15
Umjetnost, zabava i rekreacija	10	11	13	11	11
Trgovac pojedinac	0	0	0	0	0
Ostale uslužne djelatnosti	11	12	11	10	10

Izvor: FINA, 2023. godina

1.2.2. Tržište radne snage

Struktura zaposlenosti po djelatnostima na području FLAG-a prikazuje da je gospodarstvo okrenuto radno intenzivnim djelatnostima. Najviše zaposlenih je u djelatnosti Pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, a nakon toga slijedi djelatnost Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala, Prerađivačka industrija, Građevinarstvo te Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje.

Na području Šibensko – kninske županije, u okviru koje se FLAG „Galeb“ nalazi, prema referentnim podacima u 2022. godini evidentirana je 31.451 zaposlena osoba (radi usporedbe, 2019. ih je bilo 29.290, 2020. – 29.558, 2021. – 30.561).

Što se tiče nezaposlenih, 2022. godine bilježi se stopa nezaposlenosti od 12,8%. (4.623 osobe). Radi usporedbe, stopa nezaposlenosti 2019. je iznosila 14,2%, 2020. – 14,3% te 2021. – 14,5%. Vidljivo je da je u 2022. došlo do značajnog smanjenja udjela nezaposlenih osoba, što sugerira gospodarski oporavak te dobro vođenu politiku zapošljavanja od strane meritornih tijela.

Pregledom podataka nezaposlenog stanovništva prema razini obrazovanja vidljivo je da veći rizik nezaposlenosti imaju osobe s nižom razinom obrazovanja. Najveći broj nezaposlenih je završio srednju školu za zanimanja do 3. godine i školu za KV i VKV radnike i srednju školu za zanimanja u trajanju od 4 i više godina.

1.2.3. Turizam

Područje FLAG-a “Galeb” kao turistička destinacija nadaleko je prepoznatljiva po nacionalnim parkovima i parkovima prirode, atraktivnim akvatorijem i očuvanim okolišem. Turisti koji dolaze u JLS-ove FLAG-a mogu se upoznati s bogatim kulturno-povijesnim nasljedom kao i tradicijom ovog područja (posebno tradicijom u ribarstvu i poljoprivredi) te iskoristiti postojeću ponudu aktivnog, adrenalinskog i sportskog turizma. Nautički turizam ima veliku ulogu na području koje obuhvaća FLAG te su prema podacima Ministarstva turizma u 2023. godini zabilježena ukupno 2.652 veza, od čega je 520 suhih vezova te 2.132 veza u moru.

Tablica 5. Broj vezova po gradovima i općinama

GRAD/OPĆINA	SUHI VEZOVI	VEZOVI U MORU	UKUPNO
Općina Murter - Kornati	250	690	940
Općina Pirovac	15	200	215
Općina Tisno	120	390	510
Općina Tribunj	80	270	350
Grad Skradin	/	200	200
Grad Vodice	55	382	437

Izvor: Ministarstvo turizma i sporta Republike Hrvatske

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) 2021. su ostvarena 320.102 turistička dolaska (75.755 domaćih gostiju i 244.347 stranih) i 2.073.130 noćenja (392.258 domaćih gostiju i 1.680.872 stranih) na području FLAG-a „Galeb“. Najveći broj dolazaka i noćenja bilježi se u 2019. godini, dok je 2020., zbog pandemije korona virusa, zabilježen znatan pad u broju dolazaka i noćenja. Nakon toga tržište se polako oporavlja te se bilježi značajan porast turističkog prometa na području jedinica lokalne samouprave koje spadaju pod FLAG „Galeb“.

Na području FLAG-a „Galeb“ nalazi se ukupno 8 ureda turističke zajednice.

1.2.4. Poljoprivreda

Tablica 6. Broj gospodarskih aktivnosti na području FLAG-a "Galeb"

Oblici gospodarske aktivnosti	Murter - Kornati	Pirovac	Skradin	Tisno	Tribunj	Vodice
Obiteljsko gospodarstvo	36	64	287	103	7	220
Obrt	0	1	3	0	0	1
Samoopskrbo poljoprivredno gospodarstvo	13	19	169	47	14	109
Trgovačko društvo	0	1	4	0	0	6
Zadruga	0	1	2	0	0	1
Druge pravne osobe	0	0	0	0	0	0
UKUPNO:	49	86	465	150	21	337

Izvor: APPRRR

1.3. Društvena infrastruktura

FLAG „Galeb“ je prepoznao važnost društvene infrastrukture kao sredstva za postizanjem boljeg i višeg standarda, te su putem LRSR u razdoblju 2014.-2020. financirani brojni projekti koji su poboljšali kvalitetu života lokalne zajednice.

Edukativno-interaktivna „Šetnica ribara“ na području Makirina Pirovac prezentira najvažnije značajke i osobitosti pirovačkog zaljeva (geološki rezervat uvala Makirina i peolidno blato te naftalan), njegovu bogatu ribarsku baštinu i povijest ribarstva koja uključuje kako slatkovodni (Vransko jezero) tako i morski ribolov, tradicionalne ribarske alate Pirovčana, brodice, vrste riba i školjkaša, tradicionalan lov jegulja, zaštićene morske vrste s posebnim naglaskom na morske kornjače, lokalnu gastronomiju na bazi ribe i školjkaša te stare lokalne ribarske discipline. Cijeli se koncept uređenja šetnice bazira na principima zaštite okoliša i očuvanju bioraznolikosti. Prilikom uređenja se poštivala lokacija i postojeće krajobrazne vrijednosti prostora, a uz boravak i rekreaciju na otvorenom posjetitelji se mogu informirati i educirati o specifičnosti lokacije i njenu bioraznolikost te o važnosti zaštiti morskog okoliša, očuvanja ribljih fondova i drugih morskih organizama kroz očuvanje čistoće mora i priobalja.

Pješačka staza ribarske i pomorske baštine Grada Skradina. Geostrateški položaj Skradina, ušće rijeke Krke, omogućio je razvoj naselja i pomorske luke još u razdoblju rane antike, o čemu svjedoče brojni arheološki nalazi i povijesni izvori iz navedenog razdoblja. Kao svojevrsni hommage bogatoj kulturno-povijesnoj baštini Skradina napravljena je staza do utvrde Turina uz koju su instalirali edukativne table s podacima, skicama i kartama Skradina iz različitih povijesnih razdoblja s naglaskom na pomorsku baštinu koju predstavlja luka Skradin, kao najvažnija okosnica razvoja naselja. Table sadrže slike i tekst o različitim vrstama ribe koje obitavaju u Skradinskom području s ciljem da se posjetitelje upozna s raznolikošću vrsta na našem području, a samim tim i s gastronomskom ponudom naših ugostitelja u svrhu boljeg prodaje i otkupa ribe od lokalnih ribara. Također je opisana povijest Skradina kao pomorske luke.

Pasarella, javna poučna šetnica u Murteru, je povezala obalu naselja Murtera na potezu od glavnog Trga Rudina do plaže Luke što je rezultiralo revitalizacijom tog prostora i neposredan pješački promet uz obalnu liniju od glavnog ribarskog punkta murterske luke do ugostiteljskih objekata koji serviraju svježu ribu. Riječ je o jedinoj tradicijskoj, povijesnoj i ambijentalnoj urbanoj cjelini naselja Murtera koja se sastoji od niza tradicijskih rivica i mulova s tradicijskim drvenim brodovima. Povezivanje obale je bio snažan impuls vlasnicima za razvoj gospodarskih aktivnosti poput razvoja ugostiteljskih, trgovačkih, smještajnih i raznih drugih turističkih sadržaja. Izgradnja obalne, nadmorske šetnice ujedno je i privezište za tradicionalne drvene brodove duljine približno 50 metara. U sklopu projekta napravljene su i , table na temu murterske pomorske baštine.

Poučno rekreacijska staza Zamalin - Sovlje svojom komunalnom opremom i info-edukativnim pločama prezentira dugogodišnju tradiciju ribarstva utkanu u gospodarski i turistički razvoj Tribunj. Na taj način ribarska i maritimna baština stavljena je u funkciju turizma, dopunila je turističku infrastrukturu, osigurala daljnji razvoj i popularizaciju ribarstva te educira posjetitelje o upotrebi ribarskih alata i brodova uz promociju domaćih proizvoda s ciljem očuvanja identiteta lokalnog područja, prije svega ribarskog naslijeđa i načina života. Šetnica pored svojih prirodnih ljepota nudi posjetiteljima mogućnost direktnog uvida u način života i svakodnevne aktivnosti lokalnog ribara putem QR kodova koji su dostupni na info-edukativnim pločama duž šetnice i koji mobilnom aplikacijom posjetiteljima omogućiti direktnu poveznicu na prikaz načina izrade i rada pojedinih ribarskih alata, problema lokalnih ribara, autohtone recepte za riblja jela, probleme onečišćenja okoliša i sve ostale informacije koje imaju poveznicu na tu tematiku.

Kuća latinskog idra - Udruga Latinsko Idro na otoku Murteru broji 40 članova te promiče vrijednosti drvenog broda i tradicionalne načine plovidbe uz pomoć latinskog idra. Ujedno je i udruga s najvećim brojem drvenih brodova na Jadranu. U svrhu promocije i očuvanja tradicije i pomorske baštine među lokalnim stanovništvom i posjetiteljima Udruga Latinsko Idro je uredila i opremila prostor u kojem djeluje. Prostor je namijenjen radu udruge, radionicama za djecu i mlade, prezentacijama, edukativnim programima, izložbama i drugim oblastima otvorenim prema društvu i lokalnoj zajednici.

1.3.1. Kulturna infrastruktura

Prema Registru kulturnih dobara Ministarstva kulture, na području FLAG-a je registrirano 77 kulturnih dobara, od čega su 68 registrirana kao nepokretna kulturna dobra, osam nepokretne kulturno povijesne cjeline i jedno kao nematerijalno kulturno dobro. Područje FLAG-a ima iznimno bogatu kulturno-povijesnu i tradicijsku baštinu.

Na promatranom području nalaze se dva muzeja i jedan memorijalni centar - u Vodicama i na otoku Murteru:

- **Akvarij i muzej pomorske tradicije u Vodicama** - muzej sadrži stare ribarske alate, brodske makete, ali i predmete pronađene na pomorskim arheološkim nalazištima, koji datiraju od 3. stoljeća prije Krista do srednjeg vijeka. Akvarij se sastoji od 18 jedinica, 50 vrsta riba i 150 riba isključivo jadranskih, koje su razvrstane po staništima u plitkom i dubokom moru. Riječ je o ribama koje većinom možemo naći u šibenskim, vodičkim i kornatskim vodama. Osim 16 akvarija s florom i faunom srednjeg Jadrana, mogu se vidjeti i makete brodova gajeta falkuša i Sv. Jeronim kao najstariji prikaz broda na Mediteranu.
- **Memorijalni centar Fausta Vrančića** - u Memorijalnom centru Faust Vrančić posjetitelji se upoznaju sa životom i djelom Fausta Vrančića, čovjeka kojeg svijet danas najviše pamti kao izumitelja Homo Volansa - letećeg čovjeka. U Memorijalnom se centru može razgledati bogata zbirka modela njegovih izuma, od kojih su neki u pravoj veličini, te njegova najznačajnija pisana djela.

- **Muzej betinske drvene brodogradnje** - Betina je malo mjesto, tipične dalmatinske arhitekture, a broji oko 800 stanovnika koji se pretežno bave turizmom, poljoprivredom, ribarstvom, zanatstvom i obrtništvom. Muzej betinske drvene brodogradnje smješten je u zaštićenoj kulturno-povijesnoj cjelini Betine u samom centru mjesta, u zdanju koje samo po sebi ima kulturnu i povijesno – graditeljsku važnost. Muzej betinske drvene brodogradnje svojim aktivnostima usmjeren je ka očuvanju i promoviranju tradicijske drvene brodogradnje kao i cjelokupne otočne kulturne baštine koja je neizostavan dio hrvatskog pomorskog nasljeđa, a samim time i važan dio europske pomorske kulturne baštine. Muzej na otvorenom, kao i renovacija 100 godina stare betinske gajete Marija je financiran putem LRSR 2014.-2020. FLAG-a „Galeb“.

Općine Tisno i Murter-Kornati te Grad Vodice posjeduju *Narodnu knjižnicu i čitaonicu*, a na području Vodica nalazi se i *Gradska knjižnica*.

1.3.2. Zdravstvo i socijalna skrb

Na području FLAG-a „Galeb“ postoje *četiri ispostave doma zdravlja* Šibensko -kninske županije i to u Gradu Vodice i Općinama Murter-Kornati, Tisno i Tribunj. Dom zdravlja Šibensko-kninske županije u ispostavi Vodice obavlja sljedeće djelatnosti zdravstvene zaštite: opća/obiteljska medicina, patronažna zdravstvena zaštita i zdravstvenu zaštitu predškolske djece. U sklopu Doma zdravlja Šibenik nalazi se po jedna ordinacija dentalne medicine u općinama Pirovac, Murter – Kornati te općini Tisno. **Centar za socijalnu skrb Šibenik** osnovan je za područje gradova Šibenika, Vodica i Skradina te općina Pirovac, Murter-Kornati, Tisno, Bilice, Tribunj, Primošten i Rogoznica. U međuvremenu je promijenjen naziv te je sada poznat kao Hrvatski zavod za socijalni rad – Područni ured Šibenik. Na području FLAG-a „Galeb“ nalazi se i 6 ambulanta, 5 domova za starije i nemoćne te jedna veterinarska ambulanta.

1.3.3. Komunalna infrastruktura

Cestovna infrastruktura: Područje FLAG-a „Galeb“ ima povoljan prometno – geografski položaj čiju okosnicu čine cestovna i pomorska infrastruktura gdje se odvija najveći dio robnih i putničkih tokova. Što se tiče autoceste, područje FLAG-a povezano je autocestom A1 Zagreb-Split, odnosno dionicom Pirovac – Vrpolje. Ključna razvojna prometnica je Jadranska turistička cesta, tj. državna cesta D8 koja duž obalne spaja primorska naselja susjednih županija;

Pomorska infrastruktura: Područje FLAG-a obuhvaća kopneni i otočni dio te je pomorski promet izrazito važan u međusobnom povezivanju dijelova FLAG-a i županije;

Zračni promet: Na području FLAG-a i ŠKŽ ne postoji infrastruktura zračnog prometa pa se zračni promet odvija preko dviju obližnjih zračnih luka: Zračne luke Split (od sjedišta FLAG-a udaljena 74 km), i Zračne luke Zadar na udaljenosti od 63 km. Položaj FLAG-a „Galeb“ između dvije međunarodne zračne luke omogućuje dobru povezanost s ostatkom Europe što je povoljan čimbenik za razvoj turizma i gospodarstva;

Željeznički promet: Najbliži željeznički kolodvor nalazi se u Šibeniku na udaljenosti od 17 km od sjedišta FLAG-a;

Javni prijevoz: Stanje u javnom prijevozu je loše te ne zadovoljava nacionalne i europske standarde. Povezanost između gradova i općina koje su članovi FLAG-a „Galeb“ nije na željenoj razini, a infrastruktura je slaba i dotrajala (autobusi, autobusni kolodvori i autobusne stanice);

Informacijsko komunikacijska infrastruktura: Poštanski promet FLAG-a odvija se preko poštanskih ureda, a nalaze se u svakom od JLS-ova članica. Prema dostupnim podacima HAKOM-a na području FLAG-a najviše kućanstava ima ugovoreni širokopojasni pristup internetu;

Vodoopskrba, odvodnja i gospodarenje otpadom: Stanovnike FLAG-a „Galeb“ pitkom vodom opskrbljuje Vodovod i odvodnja Šibenik d.o.o. koji uz isporuku pitke vode održava i vodovodni

sustav. Priključenost kućanstava promatranog područja na sustav vodoopskrbe je zadovoljavajuća (iznosi više od 95% pokrivenosti promatranog područja). Na području JLS-ova FLAG-a „Galeb“ postoje 3 odlagališta otpada koja su trenutno u funkciji. Planom gospodarenja otpada planirano je da za područje Županije jedini deponij ostane Bikarac (Grad Šibenik), a sva ostala će se sanirati. Općina Tisno formirala je eko dvorište za razdvajanje i baliranje otpada za reciklažu, dok u Vodicama postoji sortirnica za plastiku i papir. Ostali JLS-ovi provode edukacije odvojenom sakupljanju komunalnog i korisnog otpada; **Energetika:** Područje FLAG-a napaja se električnom energijom preko trafostanice 30/10 kV. Električnom energijom pokriveno je gotovo 100% nastanjenih stanova na prostoru FLAG-a. Niskonaponska mreža u naseljima FLAG-a izvedena je djelomično kao kabela, a djelomično kao nadzemna mreža. Na području FLAG-a smještena je mala hidroelektrana Roški slap koja je u privatnom vlasništvu. Izgrađena je 1909. godine na položaju Roškog slapa na Krki. Na istom vodotoku nalaze se i hidroelektrane Jaruga i Miljacka.

1.3.4. Sportska infrastruktura

U općini Tribunj nalaze se nogometno i košarkaško igralište, boćalište i Street Workout park. Od sadržaja koji se odnose na sport i rekreaciju u Gradu Skradinu na raspolaganju je sedam malonogometnih igrališta, jedno nogometno i košarkaško igralište te tri boćališta. U Gradu Vodice, u sportsko - rekreacijskoj zoni Račice, izgrađeno je suvremeno nogometno igralište s umjetnom travom, a tu se nalazi i dvorana za borilačke sportove. Na području Grada nalazi se i natkriveno igralište kod osnovne škole u kojem na raspolaganju imaju svi vodički klubovi u ekipnim dvoranskim sportovima. U sklopu Osnovne škole Čista Velika izgrađena je sportska dvorana za potrebe klubova i stanovništva. Također postoje 3 teniska kompleksa, 3 vanjska igrališta za košarku, vanjsko rukometno igralište te 2 terena za odbojku na pijesku. Područja Općine Tisno i Murtera raspolaže sa sportskom dvoranom, dok se u Općini Tisno nalaze i teniski tereni te dijelom marine za jedrenje. Ukupno je na području FLAG-a „Galeb“ 6 zatvorenih sportskih građevina (ne uključujući školske dvorane) te 24 otvorena uređena igrališta.

Na području FLAG-a postoji veliki broj sportsko ribolovnih društava na području, kao što su: Sportsko ribolovno društvo „Punta rata“ – Jezera; Društvo za športski ribolov i podvodne aktivnosti „Arbun“ Tisno; Športsko društvo „Prvić Luka“; Sportski klub za ribolov na moru „Srima“- Srima; Športsko društvo „Tišnjanski most“; Sportsko ribolovno društvo „Kornatar“; Športsko ribolovno društvo „Sveti Andrija“ – Tisno; Sportsko ribolovni klub „Botica“ Prvić Luka; Sportski klub za ribolov na moru "Pirka" Tribunj; Ronilački klub Greben – Vodice; Udruga gospodarskih ribara udičara s iccat-brojem "Bluefin" – Vodice; Sportski ribolovni klub „Mali porat“

Najvažnije aktivnosti ovih aktera u lokalnoj zajednici odnose se na: Organiziran razvoj i unapređenje športskog ribolova, ronilaštva i jedriličarstva na području svoga djelovanja; Razvijanje odgojnih, moralnih, etičkih i sportskih vrijednosti kod svojih članova; Organiziranje, poticanje i promicanje brodarenja, izleta i drugih oblika boravka članova na moru; Educiranje svojih članova kroz predavanja, tečajeve, savjetovanja i publikacije za sportski ribolov i pravilnu primjenu propisa o sportskom ribolovu na moru, te pravilnu primjenu propisa o plovidbi morem te educiranje istih o životu na moru (flora i fauna), ekološkoj zaštiti mora, snalaženju na moru, brodarenju, navigaciji, radio-telefoniji i meteorologiji; Zalaganje i rad na ekološkom očuvanju i unapređenju flore i faune mora, odnosno morskih bio-resursa, na sprječavanju biološkog osiromašenja mora, sprječavanju i uklanjanju zagađenja mora, kao i sprječavanju devastacije obale i podmorja; Pomaganje članovima oko nabavke brodica, opreme brodica, ribolovnog pribora sukladno zakonu; Sudjelovanje u aktivnostima poribljavanja sukladno posebnim propisima; Pomaganje i zaštita imovine i života ljudi aktivnostima protupožarnog motrenja, traganja i spašavanja na moru; Ostvarivanje suradnje s drugim istovrsnim ili sličnim udrugama u zemlji i inozemstvu, te sa svim organizacijama koje imaju

zajednički interes; Sudjelovanje na natjecanjima i ostalim manifestacijama u organizaciji drugih udruga, saveza i zajednica te organiziranje istih.

1.4. Ribarstvo

Područje FLAG-a “Galeb” pripada **Ribolovnoj zoni F (podzona F2), C (podzona C1) i B (podzona B3).**

Ribolovna podzona F2 smještena je u području koje se smatra unutarnjim ribolovnim morem RH. Omeđena je granicom koja polazi od točke na južnom rtu uvale Crvena luka (kopno) i proteže se prema jugoistoku obalom kopna i desnom obalom rijeke Krke do skradinskog mosta na rijeci Krki, te se nastavlja ravnom crtom koja prolazi mostom do južne obale kopna. Dalje se nastavlja lijevom obalom rijeke Krke nizvodno, a zatim obalom kopna prema jugu do Rta od križa. Potom se nastavlja prema jugu ravnom crtom do rta Širan (otok Drvenik veli), te prema jugozapadu ravnom crtom azimutom 210° do točke X6 na ravnoj polaznoj crti (najjužnija točka podzone F2). Granica se zatim proteže prema sjeverozapadu ravnom polaznom crtom koja spaja ove točke: X6, rt Rat (otok Drvenik mali) – hrid Mulo – otok Blitvenica – otok Purara – R6. Od te točke, granica se proteže ravnom crtom azimutom 57° do točke R7 (rt na otoku Kornatu), te se nastavlja prema jugoistoku obalom otoka Kornata do jugoistočnog rta uvale Stiniva. Dalje se nastavlja ravnom crtom do jugoistočnog rta otoka Žuta, te se od te točke ravnom crtom spaja sa sjeveroistočnim rtom otoka Gangara. Potom se nastavlja prema sjeveroistoku ravnom crtom do rta Borovnjak (otok Pašman), te jugoistočnom obalom otoka Pašmana do rta Gnalić, a zatim se ravnom crtom spaja s početnom točkom na južnom rtu uvale Crvena luka (kopno). Na području FLAG-a “Galeb” postoji i granica ribolovnog mora u rijeci Krki koja se proteže do skradinskog mosta.

Ribolovna podzona B3 nalazi se u vanjskom ribolovnom moru RH, odnosno u teritorijalnom moru RH, a omeđena je granicom koja polazi od rta Veli rat (Dugi otok) i proteže se prema jugoistoku južnom obalom Dugog otoka do točke R5. Dalje se nastavlja prema jugoistoku ravnom polaznom crtom koja spaja ove točke: R5 – otok Garmenjaka veli – otok Mrtovac – otok Balun – otok Purara. Dalje se granica ribolovne podzone B3 proteže ravnom crtom azimutom 216° do točke X4, koja se nalazi na granici teritorijalnog mora RH. Od te točke, nastavlja se prema sjeverozapadu granicom teritorijalnog mora RH do točke R4, a zatim se ravnom crtom azimutom 27° spaja s polaznom točkom na rtu Veli rat (Dugi otok).

Ribolovna podzona C1 nalazi se u vanjskom ribolovnom moru RH, odnosno u teritorijalnom moru RH, a omeđena je granicom koja polazi od točke na otoku Purari koja se nalazi na ravnoj polaznoj crti, te se proteže prema jugoistoku ravnom polaznom crtom do otoka Blitvenice i dalje do hridi Mulo. Zatim se nastavlja ravnom crtom azimutom 216° do točke R8, koja se nalazi na granici teritorijalnog mora RH. Od te točke, nastavlja se prema sjeverozapadu granicom teritorijalnog mora RH do točke X4, a zatim se ravnom crtom azimutom 36° spaja s polaznom točkom na otoku Purari.

Luke

Prema podacima Lučke uprave Šibensko – kninske županije na području FLAG-a “Galeb” nalazi se 10 luka (obuhvaćaju površinu mora od 166.137 m² te kopna 16.137 m²): Luka Vodice (Lučki bazen Mali porat i lučki bazen Stražara), Luka Pirovac, Luka Tisno (Lučki bazen Stari porat i lučki bazen Zapadno od mosta), Luka Betina, Luka Murter Butina, Luka Jezera, Luka Tribunj (Lučki bazen Tribunj i lučki bazen Sovlje), Luka Prvić Šepurine, Luka Prvić Luka (Lučki bazen Prvić Luka i lučki bazen Sidrište), Luka Skradin.

1.4.1. Interesna udruženja u ribarstvu

Na području FLAG-a „Galeb“ postoje dvije ribarske zadruge, jedan klaster ribara, priznat kao organizacija proizvođača i udruga koja okuplja profesionalne ribare:

Ribarska zadruga Adria, sa sjedištem u Tribunj, osnovana je 2007. godine i registrirana je za obavljanje djelatnosti ribarstva, uzgoja, prerade ribe i trgovine ribom. Ribarska zadruga Adria broji 13 zadrugara od čega su 4 plivarica, 1 višenamjenski brod te 6 kočara. Veličina ribarske flote je u rasponu od 9-24 m, s time da je 50% brodova veće od 15 metara. Strateška prednost Ribarske zadruge Adria je vlastita ribarska flota, koncesija na luku posebne namjene – ribarsku luku Tribunj, ribarnica, te pogon za procesiranje i skladištenje koji se nalazi 50 metara od mjesta iskrcaja ribe;

Ribarska zadruga Tuna Adria za ribarstvo osnovana je 2020. godine i smještena u gradu Vodice. Broji sedam članova, malih priobalnih ribara, koji dolaze sa područja Šibensko - kninske županije, Istre, Kvarnera te otoka južne Dalmacije. Zadrugari se bave lovom divlje jadranske plavoperajne tune sa štapom i udicom, te prodajom iste;

TUNA 385 d.o.o., poslovni klaster broji 8 članova malih priobalnih ribara. Osnovani su 2023. godine sa sjedištem u Jezerima i priznati kao Organizacija proizvođača u srpnju 2023. Osnovna djelatnost organizacije je prodaja i prerada Jadranske plavoperajne Tune ulovljene udičarskim alatima te dodavanje vrijednosti proizvodima ribarstva;

Na području FLAG-a djeluje udruga gospodarskih ribara udičara s ICCAT-brojem "**Bluefin**". Udruga je osnovana 2013. godine sa sjedištem u Vodicama. Osnovna djelatnost udruge jest zagovaranje boljih uvjeta za članove i razvijanje održivog ribolova tune Također radi na osvješćivanju stanovništva, naročito mlađih generacija, o važnosti revitalizacije gospodarskog ribolova na moru. ICCAT je međunarodna organizacija čija djelatnost obuhvaća praćenje izlova tune te reguliranje izlova tune za svaki brod koji dobije godišnju izlovnu kvotu. U Hrvatskoj je ukupno 12 takvih brodova, a njihovi su se vlasnici 2013. godine udružili zbog male izlovne kvote tune za udičare.

1.4.2. Ribarska infrastruktura

Odobreni objekti za poslovanje s hranom životinjskog podrijetla:

Na području FLAG-a „Galeb“ postoje 4 odobrena objekta u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla. Ribarska zadruga Adria upravlja jednim u Tribunj, opremljenim i s uređajem za dimljenje ribe, nabavljenim putem LRSR FLAG-a „Galeb“ za razdoblje 2014. - 2020., te ima asortiman gotovih i polugotovih proizvoda poput slanih srdela i inćuna, dimljene ribe, fileti. U Tribunj se također nalazi odobreni objekt u vlasništvu tvrtke Sinje More d.o.o. Dva odobrena objekta se nalaze u Murteru, te su u vlasništvu tvrtki Marina Vinici d.o.o., i Dajna Company d.o.o. Valja napomenuti da je Ribarska zadruga Tuna Adria provedbom projekta putem LRSR FLAG-a „Galeb“ za razdoblje 2014.-2020. pokrenula izgradnju i opremanje novog objekta u kojemu će se odvijati prihvati, čišćenje (filetiranje), smrzavanje i pakiranje divlje jadranske plavoperajne tune. Planira se proizvodnja i prodaja triju novih proizvoda – smrznuta tuna na - 60 °C (u komadu i rasjeckana) te tuna rasjeckana (svježa), uz već postojeću proizvodnju i prodaju svježe tune u komadu. Ulaganjem u objekt za prihvat tune Ribarska zadruga Tuna Adria želi ojačati konkurentnost i održivost ribarske zadruge te povećati potrošnju plavoperajne divlje tune ulovljene udičarskim alatima od strane članova zadruge.

Registrirani objekti – ribarnice:

Temeljem registra objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla Ministarstva poljoprivrede evidentirano je 9 subjekata u poslovanju s hranom na području FLAG-a „Galeb“, te 4 izvan područja FLAG-a koji obavljaju djelatnost ribarnice na 8 lokacija na području FLAG-a „Galeb“. Dva registrirana subjekta s područja FLAG-a obavljaju i djelatnost ribarnice na dvije lokacije izvan FLAG-a „Galeb“.

Tablica 7. Popis registriranih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla na području FLAG-a „Galeb“

RIBARNICE		
SUBJEKT U POSLOVANJU S HRANOM	ADRESA SUBJEKTA	ADRESA OBJEKTA
Ribarska zadruga adria	Jurjevgradska 6, Tribunj	Ribarska 14a
LEĆ d.o.o.	Obala Juričev Ive Cote 9, Vodice	Obala Juričev Ive Cote 9, Vodice
Sinje more d.o.o.	Jurjevgradska ulica 61, Tribunj	Jurjevgradska ulica 61, Tribunj
VRILO d.o.o.	Zagrebačka 23, Pirovac	Trg Domovinskog rata b.b., Pirovac
T.O. Jabuka, Luce Jabuka	Dubravica 7, Tribunj	Trg Domovinskog rata b.b., Pirovac
Ferrara obrt za ribarstvo i trgovinu, vl. Sandrav Ferara	Dubravice 30A, Tribunj	Trg Domovinskog rata b.b., Tribunj
"MIG" dostava i posredovanje	Prokljanska 2, Šibenik	Obala Juričev Ive Cote 9, Vodice
Kurenat Tribunj trgovački obrt, vl. Jerkin Zdenka	Stablinac IV 104, Vodice	Sunčana obala bb, Zlarin
Kukurin obrt za trgovinu ribom i usluge, vl.Ivo Matov	Jure Foretića 2A, Tisno	Stankovačka 10, Šibenik
"Argola" - ŠIBENIK, vl. Luka Bogdanović	Zaglađe 24, Šibenik	Obala Juričev Ive Cote 9, Vodice
Dajna kornati d.o.o..	Put Poja 4, Murter	Butina 2, Murter
Dajna company d.o.o.	Put Poja 4, Murter	Vela Rudina 16, Tisno
Dobra riba , Obrt za trgovinu, vl. Ksenija Jurjev	Prokljanska 2, Šibenik	Trg hrvatskih mučenika 2, Vodice
Mrčela, obrt za usluge, vl. Juraj Mrčela	Stjepana Radića 84A, Šibenik	Ante Poljička 2, Vodice

Izvor: www.veterinarstvo.hr

1.4.3. Brodogradilišta

Na području FLAG-a „Galeb“ postoje tri brodogradilišta većih kapaciteta koji servisiraju ribarska plovila svih duljina ne samo ona sa područja FLAG-a, već tu dolaze i ribari sa svojim plovilima sa cijele obale RH. U Tribunju se nalazi brodogradilište Stipaničev, vl. Igor Stipaničev, u Murteru Mali Škver d.o.o., te u Betini Brodogradilište i marina Betina d.o.o.. Brodogradilišta Mali Škver d.o.o. i Brodogradilište i marina Betina d.o.o. imaju koncesiju na pomorskome dobru danu od Šibensko-kninske županije. Uvođenjem plastike u brodarsku industriju smanjile su se potrebe za brodograditeljima koji rade s drvom pa od sedamdesetih godina 20. stoljeća gradnja drvenih brodova opada. Usprkos tome, Betina je ostala jednim od žarišta male drvene brodogradnje na Jadranu. Danas u Betini postoje brodograditelji koji su sposobni napraviti sve vrste malih drvenih brodova: tradicijske gajete, leute ili bracere, ali i suvremene jahte u drvu.

1.4.4. Ribarska luka i iskrcajna mjesta

Ribarstveno područje FLAG-a „Galeb“ se sastoji od jedne luke posebne namjene – ribarske luke Tribunj, te još 10 iskrcajnih mjesta. Ribarskom lukom Tribunj upravlja ribarska zadruga

Adria te obuhvaća površinu pomorskog dobra – lučkog područja u iznosu od 40.313 m², od čega je 8.857 m² kopneni prostor, a 31.456 m² morski akvatorij. Ribarska luka u Tribunju nudi siguran vez za veće brodove, 28 stalnih i 6 u tranzitu, i manje brodove, 30 na malom gatu i 7 na plutajućem gatu. Gospodarski sektor ribarstva

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, Uprave ribarstva, na dan 01.08.2023. na području FLAG-a je evidentirano 117 povlastica za gospodarski ribolov, što je smanjenje za 13,33% u odnosu na 2017. Godinu. Najveći broj povlastica se nalazi u općini Tribunj (31), a najmanji u Općini Pirovac (4).

Tablica 8. Broj ovlaštenika povlastice sa prebivalištem na području FLAG-a „Galeb“

Broj povlastica za gospodarski ribolov na području FLAG-a „Galeb“	
JLS	Broj povlastica
Grad Skradin	8
Grad Vodice	22
Općina Tribunj	31
Općina Murter – Kornati	24
Općina Pirovac	4
Općina Tisno	28
UKUPNO	117
Šibensko – kninska županija	259
UKUPNO RH	2.971

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Dobivenim podacima iz MP UR vidljivo je da je na području registrirano 117 ribolovnih plovila koji čine 45,17% plovila Šibensko-kninske županije i 3,94% plovila u RH. Ukupni kapacitet flote područja FLAG-a, prema podacima MP, Uprave ribarstva, iznosio je 1130,42 GT i 13.062,89 Kw. Prema dužinskim kategorijama plovila, najviše ih je u kategoriji manjih od 12 m (86), dok je samo jedno plovilo dulje od 24m.

Tablica 9. Broj ribolovnih plovila

Broj plovila za gospodarski ribolov - stanje na dan 01.08.2023.*		Dužinske kategorije plovila (m)			Snage motora (kW)				Snage motora ukupno (kW)	GT_ukupno
JLS	broj plovila	<12	12 - 24	> 24	<20	20 - 100	100-300	>300		
Grad Skradin	8	8	0	0	4	1	3	0	464,76	17,97
Grad Vodice	22	19	3	0	7	8	6	1	2.044,85	114,94
Općina Tribunj	31	16	14	1	6	4	18	3	4.349,39	482,51
Općina Murter-Kornati	24	17	7	0	4	8	10	2	2.668,28	242,58
Općina Pirovac	4	3	1	0	2	1	1	0	208,49	18,78
Općina Tisno	28	23	5	0	6	10	8	4	3.327,12	253,64
UKUPNO FLAG	117	86	30	1	29	32	46	10	13.062,89	1.130,42
Šibensko-kninska županija	259	215	43	1	72	102	72	13	22.534,98	1.931,12
Ukupno RH	2.971	2.541	349	81	964	1204	628	175	248.502,65	30.881,81

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Na 11 iskrcajnih mjesta zabilježen je iskrcaj ribe u količini od 4.968.625,68 kg (2022. godine). Pregledom podataka zabilježen je rast iskrcaja ribe za 11,43% u odnosu na 2019. Najveći iskrcaj

u 2022. godini zabilježen je u iskrcajnom mjestu u ribarskoj luci Tribunj - 4.242.974,67kg. Detaljan pregled ukupnih količina iskrcaja prikazan je u tablici u nastavku.

Tablica 10. Iskrcaj morskih organizama po mjestima FLAG-a „Galeb“

ISKRCAJ MORSKIH ORGANIZAMA (KG)				
Iskrcajno mjesto	2019. godina	2020. godina	2021. godina	2022. godina
Betina	25.601,65	30.696,15	27.861,55	35.133,95
Hramina	63,00	1.412,20	0,00	10,00
Jezera	103.138,60	103.975,33	114.472,78	102.193,56
Murter	462.230,20	300.989,25	322.552,71	328.384,51
Pirovac	11.215,00	3.341,10	183,30	4.623,60
Prvić - šepurine	2.017,00	3.465,56	2.734,90	4.885,94
Prvić luka	2.632,30	2.590,80	10.757,35	1.919,80
Skradin	7.001,80	4.094,20	4.641,70	5.420,80
Tribunj	3.830.730,86	4.834.831,63	4.297.395,40	4.242.974,67
Vodice	14.233,31	8.545,25	18.292,85	17.682,25
Podvrške - Murter	0,00	197.147,15	337.061,25	225.396,60
UKUPNO	4.458.863,72	5.491.088,62	5.135.953,79	4.968.625,68
Ukupno ŠKŽ	6.472.775,37	8.479.982,90	7.780.658,94	8.245.090,69
Ukupno RH	63.225.175,27	70.320.139,96	61.149.617,06	62.605.560,71

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 11. Iskrcaj po grupama morskih organizama po godinama na području FLAG-a „Galeb“

ISKRCAJ MORSKIH ORGANIZAMA (KG) - FLAG „GALEB“				
Grupa morskih organizama	2019. godina	2020. godina	2021. godina	2022. godina
Bijela riba	410.466,47	392.002,68	374.119,17	420.907,08
Glavonošci	93.084,69	73.587,46	58.186,65	53.439,12
Hrskavična riba	10.310,06	13.150,77	13.873,90	14.115,04
Mala plava riba	3.643.207,60	4.766.406,30	4.401.650,90	4.105.171,60
Ostalo	44.557,00	37.077,50	28.956,20	39.237,50
Rakovi	216.859,90	179.265,81	206.377,77	257.361,17
Školjkaši	4.755,30	1.980,50	2.561,60	3.027,00
Velika plava riba	35.622,70	27.617,60	50.227,60	75.367,17
UKUPNO	4.458.863,72	5.491.088,62	5.135.953,79	4.968.625,68
Šibensko-kninska županija	6.472.775,37	8.479.982,90	7.780.658,94	8.245.090,69
RH	63.225.175,27	70.320.139,96	61.149.617,06	62.605.560,71

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Daleko najznačajniji iskrcaj u 2022. godini je iskrcaj male plave ribe – 4.105.171,6 (kg), zatim bijela ribe 420.907,08kg i rakova 257.361,17kg. Iskrcaj velike plave ribe iznosi čak 25,57% od ukupnog iskrcaja u RH dok je udio rakova u odnosu na RH 23,95%.

Tablica 12. Iskrcaj po morskim organizmima po mjestima FLAG-a „Galeb“ u 2022.

ISKRAJ MORSKIH ORGANIZAMA (KG) - FLAG „Galeb“ - 2022. godina							
Grupa morskih organizama	Skradin	Vodice	Tribunj	Murter-Kornati	Pirovac	Tisno	UKUPNO
Bijela riba	2.174,00	6.029,71	257.621,42	104.941,51	159,50	49.980,94	420.907,08
Glavonošci	63,00	3.401,42	31.864,30	10.590,20	48,10	7.472,10	53.439,12
Hrskavična riba		77,14	7.603,75	3.328,90	9,00	3.096,25	14.115,04
Mala plava riba	94,00	21,30	3.693.801,90	402.028,90	4.402,00	4.823,50	4.105.171,60
Ostalo	0,00	0,00	3.798,00	49,50	0,00	35.390,00	39.237,50
Rakovi	0,00	26,50	214.281,20	24.697,65	0,00	18.355,82	257.361,17
Školjkaši	3.013,80	0,20	0,00	0,00	5,00	8,00	3.027,00
Velika plava riba	76,00	14.931,72	34.004,10	8.154,45	0,00	18.200,90	75.367,17
UKUPNO	5.420,80	24.487,99	4.242.974,67	553.791,11	4.623,60	137.327,51	4.968.625,68

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Ribarska luka Tribunj prednjači po iskrcanjima za sve morske organizme osim školjkaša za koje je najvažnije iskrcajno mjesto Skradin.

Tablica 13. Udio iskrcaja morskih organizama po grupama u odnosu na RH

Iskrcaj morskih organizama (kg)			Udio FLAG-a „Galeb“ u ukupnom iskrcaju RH
FLAG „Galeb“		RH	
Grupa morskih organizama	2022. godina	2022. godina	%
Bijela riba	420.907,08	3.404.013,17	12,37
Glavonošci	53.439,12	665.426,16	8,03
Hrskavična riba	14.115,04	270.076,58	5,23
Mala plava riba	4.105.171,60	56.244.848,85	7,30
Ostalo	39.237,50	457.630,86	8,57
Rakovi	257.361,17	1.074.374,99	23,95
Školjkaši	3.027,00	194.462,31	1,56
Velika plava riba	75.367,17	294.727,79	25,57

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Ribolovni alati

Distribucija plovila obzirom na ribolovne alate FLAG područja određena je koristeći podatke o segmentaciji ribarske flote, Uprave ribarstva, a prema registracijskim oznakama za plovila s FLAG područja, a to su: Murter – MU, Tisno – TI i Vodice – VD.

Osim plovila registriranih za obavljanje gospodarskog sektora ribarstva, odnosno onih koji imaju aktivnu povlasticu za gospodarski sektor ribolova, u ovu skupinu pripadaju i sva ostala plovila registrirana na odabranom području. Najveći broj plovila FLAG područja je iz kategorije Plovila samo s polivalentnim pasivnim alatima (PGP), njih 118 ili 42 %. To su plovila koja koriste samo pasivne alate, ali ni jedan alat ne koristi više od 50 % vremena. U ovaj segment pripadaju i sva plovila u malom obalom ribolovu. Pasivni ribolovni alat znači svaki ribolovni alat za koji nije potrebno da se aktivno giba pri ribolovnim aktivnostima, a

uključuje: (a) jednostruke mreže stajačice, zaplećuće mreže, trostruke mreže stajačice, mrežne klopke; (b) lebdeće (plovuće) jednostruke mreže stajačice i lebdeće (plovuće) trostruke mreže stajačice, koje mogu biti opremljene napravama za sidrenje, plutanje i navigaciju; (c) parangale, povraze, vrše i klopke. Slijede potom plovila s mrežama stajačicama (DNF), njih 37, odnosno 13,17 %, a koje uključuju jednostruke mreže stajačice (GNS), trostruke jednopodne mreže stajačice (GTR), trostruke dvopodne mreže stajačice (GTN). Zatim plovila s udičarskim alatima (HOK) kojih je 29 ili 10,32 %, a u njih spadaju povrazi (odmet, kančenica, tunje samice, povraz s kukom) (LHP), stajači parangal (LLS), plutajući parangal (LLD), povlačni povraz (panula) (LTL). Pridnenih kočarica i/ili plovila s pridnenom potegačom (DTS) je 26 tj. 9,25%, a unjih spadaju pridnena povlačna mreža koča (OTB), potegača srdelara – ljetna trata, potegača oližnica, potegača girarica, potegača migavica (SV).

Navedeni broj i distribucija plovila prema ribolovnim alatima ukazuje da je ribolovna flota uglavnom orijentirana na priobalni ribolov te da se ribolovni potencijal FLAG-a uglavnom zasniva na višenamjenskim manjim plovilima u kategoriji brodice (kraći od 12 m dužine i 15 GT zapremine) koji obavljaju sezonski ribolov mijenjajući ribolovne tehnike u skladu s periodom godine i ciljanim vrstama. To je također u skladu s ostalim područjima hrvatskog Jadrana obzirom da se ribolovna flota Republike Hrvatske sastoji od skoro 85 % brodica, što ukazuje na tradicionalni i neindustrijski karakter ribolova na istočnoj strani Jadrana.

Tablica 14. Plovila područja FLAG-a „Galeb“ prema ribolovnim alatima u 2021. godini

ALATI	BROJ PLOVILA
Neaktivna plovila	50
Plovila koja koriste okružujuću mrežu plivaricu	10
Plovila s aktivnim alatima	8
Plovila s mrežama stajačicama	37
Plovila s udičarskim alatima	29
Plovila s vršama i/ili drugim klopkama	3
Plovila samo s polivalentnim pasivnim alatima	118
Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačom	26

Izvor: Segmentacija ribarske flote za 2021. godinu, UR

1.4.5. Akvakultura

U registru dozvola za akvakulture, Uprave ribarstva, Ministarstva poljoprivrede evidentirana su 3 subjekta sa dozvolama: Seashell d.o.o., sa dva uzgajališta kod otoka Logoruna, Općina Tribunj na površini od 23.484m² i 14.852m², bave se uzgojem Dagnji, kamenica, lubina i komarče, dozvoljena godišnja količina uzgoja za dagnje i kamenice je 100 t, a za lubin i komarču 90 t i Bivalvi d.o.o. sa dva uzgajališta smještena na ušću rijeke Krke-Grad Šibenik na površini od 6.433m² i 6.416 m², bave se uzgojem dagnji i kamenica, dozvoljena godišnja količina uzgoja 100t + 100t (na dva polja); Pelagos net farma d.o.o., uzgajalište je smješteno južno od otočića Balabre na području općine Murter-Kornati na površini od 192.400m², bave se uzgojem tune, dozvoljena godišnja količina uzgoja je 1200t.

1.4.6. Pomorska baština

Pomorska baština čuva se kao jedinstveni čimbenik područja FLAG-a „Galeb“, kao dio materijalne i nematerijalne kulturne baštine te kroz rad nekih od udruga:

- **Latinsko Idro - Dani latinskog Idra:** 1998. godine Udruga je pokrenula svoju prvu regatu na latinsko jedro u svrhu zaštite drvenog broda i očuvanja tradicije. Prosječno na regatama održavanim na blagdan sv. Mihovila sudjeluje osamdeset i više brodova te je najmasovnija regata takve vrste na Mediteranu. Valja napomenuti da je odaziv ljudi i

brodova svake godine sve veći. Dani Latinskog Idra danas obuhvaćaju bogat sadržajni program za sve ljubitelje jedrenja, tradicijskih brodova i pomorske baštine koji započinje sa školom jedrenja za djecu.

- **Udruga Betinska Gajeta_ regata za dušu i tilo:** Udruga Betinska gajeta 1740 osnovana je 2011. godine sa ciljem očuvanja drvenog broda kao kulturne baštine, zaštite maritimne baštine, navike i običaja ponašanja na moru i portu te održavanja tradicionalnih manifestacija koje uključuju jedrenja i gastro ponudu tradicijskih jela u danima manifestacija.
- **Kulturno umjetničko društvo Koledišće Jezera:** Folklorna skupina kulturno umjetničkog društva Koledišće iz Jezera uz ostale kulturne običaje uspješno predstavlja Jezera i Šibensko-kninsku županiju izborom pjesama i plesova iz Jezerskog mornarskog bala uvrštenog u hrvatsko kulturno dobro.
- **Hrvatsko kulturno umjetničko društvo Tribunj:** Odlukom Ministarstva kulture od 25. svibnja 2017. godine etnografska Zbirka ribarskog alata i brodske opreme Hrvatskog kulturnog-umjetničkog društva Tribunj proglašena je kulturnim dobrom Republike Hrvatske. Zbirka sadrži 43 predmeta koja su donirana od obitelji koja se bavi tradicijskim ribolovom.
- **Cicibela:** je *betinska gajeta* starijeg tipa, dužine 8 m. Izgrađena je u škveru Šime Filipija Tošulova u Betini 1931. godine za naručitelja Tomu Gregova iz Preka na Ugljanu. Cicibela je jedinstven primjer originalne stare *betinske gajete* i kao takva je *Rješenjem Ministarstva kulture RH od 14. ožujka 2017.* proglašena pokretnom kulturnom baštinom Republike Hrvatske.
- **Gradnja Betinske Gajete - Betinska drvena brodogradnja (nematerijalno dobro):** Betina je uz Korčulu najpoznatije i najstarije sjedište vrsnih brodograditelja. U njezinim najboljim vremenima tu je postojalo čak 11 škverova i 5 kovačnica. Gradnja brodova u Betini traje skoro tri stoljeća. Ministarstvo kulture zaštitilo je umijeće gradnje betinske gajete kao nematerijalno kulturno dobro i upisalo ga u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Tradicionalna događanja na području FLAG-a „Galeb“

Očuvanju tradicijske baštine doprinosi postojanje brojnih civilnih udruga (KUD-ova i ostalih udruga u kulturi), koje promocijom starih napjeva, prikazom nošnji te narodnim plesovima, upoznaju nove generacije i goste s poviješću i identitetom područja. Iako relativno zemljopisno malo područje, vrlo je bogato folklornim izrazom. Postoje brojni običaji koji se njeguju i danas (posebice oni vezani uz vjerske blagdane). Ovi običaji su dijelom dokumentirani i očuvani fotografijama i u knjigama. Na otocima ovoga kraja sačuvani su stari lirski napjevi, koje pjevaju uglavnom žene pri pjevanju dugih balada. Fešte, koje se u svakom mjestu održavaju na specifičan način, koriste karakteristiku i osebnost lokaliteta, kao što su: regate brodova na jedra, veslačke regate, natjecanje u starim vještinama, utrka magaraca, sajmovi originalnih proizvoda, ponuda pučke kuhinje, originalne priredbe u kojima sudjeluju mještani i gosti, karnevalske zabave (poklade), prikaz običaja pirovanja (svadbe) i izvođenje drugih autentičnih običaja.

Neka od najpoznatijih događanja, koja se tradicionalno održavaju, vezana uz ribarstvo i pomorstvo na području FLAG-a „Galeb“ su:

- **Ribarska fešta Tribunj** organizira se svake godine u svrhu promidžbu lokalne ribarske tradicije i baštine na području općine Tribunj. Ova fešta Povezuje ribarsku tradiciju i baštinu sa djelatnostima turizma i ugostiteljstva, uključuje sve lokalne sudionike u ribarstvu, ugostiteljstvu i turizmu. Prikazivanjem ribarskog načina života promovira djelatnosti ribarstva kao zasebne grane primarnog sektora te posljedično utječe na promociju uslužnih djelatnosti turizma i ugostiteljstva na području općine Tribunj.

- *Dan Brganje u mjestu Betina na otoku Murteru* je jedna od najstarijih fešta na Jadrana s tradicijom dugom preko četrdeset godina. Ispočetka su se održavala natjecanja u izlovljavanju školjke *kunje* u betinskom kanalu s alatom zvanom brganja po kojoj i fešta nosi ime. Danas se fešta odražava u čast tih ukusnih školjaka i pripremi istih. Dan Brganja se održava prve nedjelje u osmom mjesecu uz prezentaciju alatki i pripreme školjaka, a gosti imaju mogućnost prisustvovati koncertu i vatrometu u ponoć. U poslijepodnevnim satima na isti dan već nekoliko godina, održava se obnovljena ženska regata „Dlan i veslo“.
- *Petak po Jezerski* jedan je od najsnažnijih novovjekih jezerskih brendova, a njen najsnažniji adut je šank/kuhinja u obliku broda smješten/a nasred Trga Jezerana iz koje/g se po popularnim cijenama nude prepoznatljiva, izvorna lokalna jela i pića, sve u originalnoj izvedbi članova MNK „Jezera“.
- *Big Game Fishing* u organizaciji Športsko-ribolovnog društva „Punta Rata“ promiče jezersku ribarsku tradiciju i maritimnu baštinu. Osim sportskog natjecanja događaj uključuje i informativno-edukativne sadržaje (info-tuna) te bogatu gastro-ponudu lokalnih ugostitelja za natjecatelje i posjetitelje.
- *More na stolu* tradicionalna je Tribunjska manifestacija povodom blagdan Svetog Ante te je uvertira u bogat program tribunjskog kulturnog ljeta. Tribunjski ugostitelji svojim morskim specijalitetima počaste posjetitelje, a za zabavu su zaduženi lokalni izvođači.

1.5. Demografske i socijalne značajke područja

Demografija istražuje i proučava zakonitosti i pravilnosti u kretanju stanovništva, ustanovljuje kakve su vrste te zakonitosti, njihovo kvantitativno i kvalitativno djelovanje i utvrđuje međusobne odnose kretanja stanovništva s drugim društvenim i gospodarskim pojavama, što utječe na socijalnu sliku lokalne zajednice.

1.5.1. Broj i gustoća stanovnika

Prema Popisu 2021. na području jedinica lokalne samouprave koje se danas nalaze u sastavu FLAG-a živi 20.004 stanovnika. Ako se promatra broj stanovnika tijekom vremena, može se uočiti osciliranje stanovništva od prvog službenog popisa 1857. godine do zadnjeg popisa stanovništva 2021. godine. Najveći broj stanovnika na analiziranom području zabilježen je 1953. godine (26.378), nakon čega je zabilježen uzastopni pad tijekom sljedećih popisa stanovništva.

Prosječna gustoća naseljenosti područja FLAG-a je 38,36 st./km², čime je gustoća naseljenosti područja FLAG-a veća od prosječne gustoće naseljenosti na području Šibensko-kninsko županije (36,65 st./km²), dok je znatno manja od Republike Hrvatske (75,71 st./km²).

Demografska kretanja

Prema podacima posljednjeg službenog Popisa stanovništva (2021. godine) zabilježeno je starenje stanovništva na području FLAG-a. Prema Popisu 2021. najveći broj stanovnika u FLAG-u broji Grad Vodice (8.704), dok najmanje stanovnika ima u Općini Tribunj (1.598). Od 2019. do 2022. godine vidljiv je izrazito negativan prirodni prirast stanovništva u svim jedinicama lokalne samouprave na području FLAG-a. Ukupno je u tome razdoblju na području FLAG-a „Galeb“ rođena 671 osoba, a umrlo je njih 1371. Iz službenih podataka vidljivo je kako većinu stanovništva po narodnosti čine Hrvati. Pregledom migracijskih obilježja može se uočiti da je migracijski saldo pozitivan, s obzirom da je broj doseljenog stanovništva (3282 osobe) veći od broj iseljenog stanovništva (2868 osoba) na području FLAG-a u razdoblju od 2019. do 2022. godine.

1.5.2. Obrazovna struktura stanovništva

Na području FLAG-a najviše stanovnika ima završenu srednju školu, dok njih više od 20% ima samo osnovnoškolsko obrazovanje. Pregledom statističkih podataka utvrđeno je da manje od 1% stanovnika ima završen doktorat a 13% stanovnika ima završen stručni ili sveučilišni studij. Ove činjenice govore u prilog tezi da je stanovništvo na području FLAG-a „Galeb“ prilično lošeg obrazovnog statusa, tj. zaostaje za prosjekom Republike Hrvatske.

Školstvo

Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja na području FLAG -a “Galeb” postoji 18 obrazovnih ustanova (9 vrtića i 9 osnovnih škola). Na promatranom području ne postoji srednjoškolska ni visokoobrazovna ustanova koja bi omogućila stanovnicima područja daljnje usavršavanje što rezultira odlaskom mladih ljudi na školovanje u veće urbane sredine (Šibenik, Zadar, Zagreb, Split, Rijeka). Najbliža visokoobrazovna ustanova nalazi se u Šibeniku, Veleučilište u Šibeniku, kao i Studij energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora. Najbliže obrazovanje u sektoru akvakulture nalazi se na Sveučilišnom odjelu Ekologije, agronomije i akvakulture Sveučilišta u Zadru, uz odjele u Zadru postoje i odjel za Studija mora u Splitu i odjel Akvakulture u sklopu Sveučilišta u Dubrovniku.

1.5.3. Civilno društvo

Velik broj proaktivnih udruga na području FLAG-a, kroz obavljanje najrazličitijih društveno važnih djelatnosti, u velikoj mjeri preko volonterskog rada, daju značajan doprinos oblikovanju bolje i pravednije zajednice.

Na području FLAG-a „Galeb“ djeluje čitav niz organizacija civilnoga društva, a neke od njih su: Udruga otočnih brodara, Udruga vlasnika brodica „Leut“ Murter, Udruga za očuvanje tradicionalnih vrijednosti Sv.Andrija-Tisno, Udruga „Betinska gajeta 1740“, „Kurnatari“-udruga za zaštitu prava i očuvanje izvornih kornatarskih vrijednosti, Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Tribunj", Kulturno umjetničko društvo „Koledišće“ Jezera, Kulturno umjetničko društvo „Zora“, Kulturna udruga „Tribunj“, Kulturna udruga Vodiške perlice, Udruga "Bolji Tribunj", Građanska inicijativa za zaštitu i razvitak skradina „Civis Scardonae“, Udruga „Južnje strane“ Jezera, Udruga za kulturu i tradiciju tišnjanskog kraja "Žašće me", Udruga za društveni razvoj „Calla“, Ogranak Matice hrvatske u Murteru, Ogranak Matice hrvatske u Skradinu, Prijatelji Europe općine Tisno, Udruga „Kolajna“ Tribunj. Njihov zajednički cilj je između ostalog očuvanje tradicijske baštine i kulturnog identiteta ovoga kraja te prezentiranje narodnih običaja i gastronomije.

2. UKLJUČENOST LOKALNIH DIONIKA U IZRADU I PROVEDBU LRSR

2.1. Opis uključenosti relevantnih dionika ribarske zajednice u izradu LRSR i primjena načela „odozdo prema gore“

Proces izrade LRSR FLAG-a „Galeb“ je uključivao individualne konzultacije, uključujući radionice s članovima FLAG-a te ostalim zainteresiranim dionicima, osobne sastanke, telefonske razgovore, e-mail komunikaciju, ostale oblike javne komunikacije (oglasi na službenoj web stranici i Facebook stranici organizacije, komunikacija putem oglasnih panoa u Tribunj, Jezerima i Murteru.), sudjelovanje na konferencijama s ciljem udruživanja i razmjena informacija. Prilikom individualnih savjetovanja, najveća pozornost je bila usmjerena sektoru ribarstva kako bi se detaljno utvrdilo stanje, te izradila LRSR sukladno potrebama i potencijalima.

U tablici 15, nalazi se pregled aktivnosti koje su organizirane od strane FLAG-a ili su predstavnici FLAG-a sudjelovali na njima, kao i pregled broja sudionika te rezultata pojedinih aktivnosti.

Tablica 15. Sastanci, radionice i drugi oblici komunikacije organizirani u svrhu izrade LRSR

R/b	Aktivnost	Sudionici	Broj sudionika	Rezultati
1.	Sastanak Skupštine FLAG-a „Galeb“ 01.12.2022., Tribunj	Članovi Skupštine, ured FLAG-a	19	Članovi Skupštine su upoznati s planovima i postupkom izrade LRSR FLAG-a „Galeb“
2.	Sastanak Skupštine FLAG-a „Galeb“ 13.04.2023., Tribunj	Članovi Skupštine, ured FLAG-a	21	Na sastanku je dogovorena dinamika i hodogram izrade LRSR FLAG-a „Galeb“
3.	Radionica za potrebe izrade LRSR 12.09.2023., Tribunj	Lokalni dionici, članovi FLAG-a, ured FLAG-a	13	Na sastanku/radionici se raspravljalo o snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama na području FLAG-A „Galeb“
4.	Radionica za potrebe izrade LRSR 13.09.2023., Murter	Lokalni dionici, članovi FLAG-a, ured FLAG-a	15	Na radionici se raspravljalo o snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama na području FLAG-a „Galeb“
5.	Radionica za potrebe izrade LRSR 15.09.2023., Vodice	Lokalni dionici, članovi FLAG-a, ured FLAG-a	6	Na radionici se raspravljalo o snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama na području FLAG-a „Galeb“
6.	Individualna savjetovanja, analiza potreba, prikupljanje projektnih ideja	Lokalni dionici, članovi FLAG-a, ured FLAG-a	51	Individualni savjetovanjima se raspravljalo o snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama na području FLAG-a „Galeb“

7.	Okrugli stol "EU Strategija bioraznolikosti do 2030. - zajednički pristup za zaštitu 30 posto Jadranskog mora", 28.09.2023., Split	FLAG-ovi RH, sektor ribarstva, Uprava ribarstva, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Institut za ribarstvo i oceanografiju, WWF Adria	~40	Na konferenciji se raspravljalo o zaštiti Jadranskog mora – 30% do 2030. i ulogama civilnih udruga, uključujući FLAG-ove u zaštiti podmorja.
8.	Ažuriranje web i društvenih stranica FLAG-a "Galeb"	FLAG „Galeb“, šira javnost	~3000	Šira javnost je upoznata s osnivanjem i djelovanjem FLAG-a „Galeb“ te predstojećim procesom izrade LRSR
9.	Ažuriranje oglasnih panoa u Tribunju, Murteru i Jezerima	Šira javnost	~2000	Šira javnost upoznata sa pozivom na dostavu projektnih prijedloga i održavanju radionica za potrebe izrade LRSR.
10.	Prikupljanje projektnih ideja; područje FLAG-a „Galeb“, kontinuirano	Članovi FLAG-a „Galeb“, Ured FLAG-a „Galeb“, razvojni dionici s područja FLAG-a „Galeb“	~30	Prikupljene projektne ideje za uvrštavanje u LRSR
11.	Skupština FLAG-a "Galeb" – usvajanje LRSR, 24.10.2023., Murter	Članovi FLAG-a "Galeb", Ured FLAG-a "Galeb", konzultanti New Project d.o.o.	23	Usvojena LRSR FLAG-a „Galeb“

Izvor: FLAG „Galeb“

2.2. Plan uključenosti lokalnih dionika u buduće aktivnosti provedbe LRSR

Budući će proces implementacije LRSR biti interaktivan i otvoren proces zasnovan na partnerstvu i suradnji s lokalnim dionicima FLAG je izradio plan njegovog uključenja.

Pored aktivnosti prezentiranih ovim planom FLAG, odnosno njegovo osoblje će kontinuirano raditi na dijalogu s dionicima i prepoznavanju mogućnosti njihovog uključenja u proces implementacije.

Osnovne aktivnosti uključenja dionika uključuju sljedeće instrumente:

- Web stranica FLAG-a koja će pored osnovnih informacija o radu FLAG-a sadržavati redovne obavijesti o tekućim aktivnostima i pozive dionicima, FLAG-natjecajima, primjerima dobre prakse iz programskog razdoblja 2014. – 2020., te ostale relevantne informacije za uspješnu provedbu LRSR.
- Društvene mreže će biti odgovor FLAG-a na moderne i aktualne načine komunikacije s javnosti. Za razliku od web stranice koja će biti općenita i imati rjeđe izmjene, društvene mreže će služiti za redovnu i gotovo svakodnevnu komunikaciju s dionicima. Putem njih će se slati tekstualne i foto obavijesti o aktivnostima te održavati dijalog s dionicima.
- Lokalna akcijska grupa u ribarstvu „Galeb“ je postavila tri info panoa na frekventnim lokacijama u ribarskoj luci Tribunj, ribarnici u Murteru i luci u Jezerima. Panoi služe za informiranje dionika, te će se objavljivati informacije o provedbi iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu FLAG- „Galeb“, o objavljenim natjecajima za mjere iz strategije te pozivi lokalnim dionicima za uključenje u provedbu. Isto tako, putem panoa će se informirati dionici o primjerima dobrih praksi financiranih putem Lokalne razvojne strategije u ribarstvu.
- Dani otvorenih vrata će biti jednostavni događaj organiziran za dionike najmanje jednom godišnje. Svrha ovog događanja je prezentirati dionicima i široj javnosti aktivnosti koje je FLAG provodio tijekom godine, kao i plan aktivnosti za naredno

razdoblje. Tada će se organizirati i dodatne tematske aktivnosti poput izložbi fotografija, izlaganja lokalnih proizvoda, prezentacija projekta, sl. kao i sastanci s relevantnim dionicima poput obrazovnih ustanova, strukovnih udruženja, sl.

- Medijske objave će biti korištene kao povremeni instrument informiranja javnosti o aktivnostima FLAG-a i prezentaciji uspješnih projekata kao primjera dobre prakse koji mogu mobilizirati i animirati zajednicu za prijavu na buduće FLAG-natječaje. FLAG će održavati redovnu komunikaciju s medijima, osobito onima koji imaju značajan lokalni i regionalni utjecaj i pokrivenost. FLAG će slati medijske objave i pozive medijima za praćenje važnih aktivnosti te će putem medija upućivati pozive lokalnim dionicima za uključanje u provedbu LRSR.
- Tematski sastanci će biti organizirani od strane FLAG-a najmanje jednom godišnje s najvažnijim lokalnim dionicima. Na tim sastancima će se raspravljati o projektnim aktivnostima, problemima, mogućnostima za suradnju i drugim relevantnim temama, primjerima dobrih praksi, te poticati dionike na formalna i neformalna udruživanja.
- Korisnici sredstava FLAG-a, kao i ostali dionici koji sudjeluju u drugim provedbenim aktivnostima, bit će uključeni u proces vrednovanja LRSR u svrhu ocjene djelotvornosti i učinkovitosti korištenja sredstava.
- Godišnje izvješće će biti izrađeno od strane FLAG-a za svaku provedbenu godinu u svrhu prezentacije poduzetih aktivnosti i postignutih rezultata u protekloj godini.

3. SWOT ANALIZA, RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI FLAG PODRUČJA

3.1. SWOT analiza ribarstva i marikulture (uzgoja školjaka i riba) na području FLAGa

SWOT analiza je nastala na seriji radionica i individualnih savjetovanja s predstavnicima gospodarskog, javnog i civilnog sektora sa naglaskom na sektor ribarstva, ali i na analizi stanja ribarstvenog područja FLAG-a, te predstavlja osnovu za identifikaciju razvojnih potreba i potencijala u nastavku.

Tablica 16. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
▪ Bogato ribolovno područje koje pogoduje mnoštvu ribljih vrsta sa velikim udjela ulova plave ribe u RH koje se odvija se u zonama F (podzona F2), C (podzona C1) i B (podzona B3), međutim ribari ribolovne aktivnosti vrše i u drugim zonama Jadranskog mora. ▪ Duga tradicija i iskustvo ribolova, posjedovanja znanja, vještina ▪ Dvije ribarske zadruge, ribarski klaster priznat kao organizacija proizvođača i udruga BLUEFIN koja okuplja profesionalne ribare tunolovce sa ICCAT brojem ▪ Visoka kvaliteta proizvoda ribarstva zbog povoljnih okolišnih uvjeta te širok asortiman sirovina, razni alati i brodovi omogućuju ponudu svježije morske ribe kroz čitavu godinu. ▪ Ribarska luka u Tribunju nudi siguran vez za veće brodove (28 stalnih i 6 u tranzitu) i manje brodove (30 na malom gatu i 7 na plutajućem gatu), ali i benzinsku crpku i dopuštenje za prekrcaj plavog diesela. ▪ 4 odobrena objekta za skladištenje i preradu ribe, te odobreni objekt u izgradnji Ribarske zadruge Tuna Adria koji će biti završen do kraja 2023. ▪ Značajan broj gospodarskih subjekata sa ribarskom povlasticom ▪ Prisutna je ekološka osviještenost ribara što dokazuje njihova uključenost u projekte s znanstvenicima na području zaštite okoliša i sakupljanja morskog otpada što doprinosi čistoj obali i moru, te bogatom podmorju ▪ Razvijena suradnja ribara i lokalnih ugostitelja ▪ Oznaka kvalitete Preporučili ribari koja omogućuje vidljivost ribara i lokalnih proizvoda ribarstva ▪ Veliki broj ugostiteljskih objekata sa razvijenom gastro ponudom temeljenom na morskim plodovima ojačanih kapaciteta za prihvrat ribe putem LRSR FLAG-a „Galeb“ ▪ Diverzifikacija ribara putem ribolovnog turizma i ugostiteljskih objekata ▪ Vrlo razvijen turistički sektor s kontinuiranim rastom broja noćenja i dolazaka turista, te dva nacionalna parka predstavlja veliki apsorpcijski	▪ Zastarjela i neadekvatno opremljena ribarska flota za očuvanje kvalitete i svježine proizvoda ribarstva, niske energetske učinkovitosti s lošim uvjetima za boravak ribara u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti ▪ Nedostatak marketinških strategija za plasman proizvoda ribarstva i studija o dodavanju vrijednosti proizvodima ribarstvu u svim fazama opskrbnog lanca ▪ Prodaja sirovine prekupcima po najnižoj cijeni što nije održivo i dovodi do prelova ▪ Nepostojanje sustavnih politika i mjera poticanja razvoja sektora ribarstva na lokalnoj razini ▪ Manjak lokacija za održavanje ribarskih plovila i infrastrukture na iskrcajnim mjestima ▪ Ubrzani razvoj nautičkog turizma i sve manji broj dostupnih vezova za ribare ▪ Zatvoreno „Murtersko more“ ljeti, što onemogućava diverzifikaciju putem ribolovnog turizma za veća ribarska plovila ▪ Neadekvatno opremljeni objekti za skladištenje, preradu i trženje proizvoda ribarstva ▪ Niska konkurentnost i otpornost sektora ribarstva, nedostatak vlastitih izvora financiranja za ulaganja i provedbu EU projekata ▪ Niska razina svijesti i znanja ribara o mogućnostima razvoja poslovanja putem EU fonda ▪ Niska potrošnja ribljih proizvoda per capita ▪ Lažno deklariranje proizvoda ribarstva na tržnicama i ugostiteljskim objektima na štetu ribara kupaca. Predstavljaju se proizvodi iz uvoza i uzgoja kao lokalna divlja riba ▪ Nepostojanje certificiranih proizvoda ribarstva za održivost ili izvornost. ▪ Slaba zastupljenost proizvoda visoke dodane vrijednosti, gotovih i polugotovih proizvoda. ▪ Niska diversifikacija prihoda ribara

kapacitet za proizvode ribarstva ▪ Bogata kulturno povijesna maritimna baština, uključujući brodograditeljsku baštinu i umijeće gradnje betinske Gajete kao nematerijalne kulturne baštine. ▪ Snažan lokalni identitet vezan uz ribarsko nasljeđe, tradiciju i kulturu ▪ Aktivne udruge u promicanju maritimne i ribarske baštine, posebno vrijednosti drvenog broda i tradicionalnih načina plovidbe. ▪ Tri brodogradilišta za servis drvenih brodova u Tribunju, Betini i Murteru ▪ Povoljan prometno geografski položaj ▪ Tradicija zdrave mediteranske prehrane bazirane na ribi i lokalnim proizvodima ▪ Izvrсна kakvoća/kvaliteta mora ▪ FLAG „Galeb“ sa velikim iskustvom u provedbi Lokalne razvojne strategije, te projekata financiranih iz OPPRA ▪ Postojanje područja ekološke mreže Natura 2000 ▪ Veliki broj objekata zaštićene kulturno-povijesne baštine ▪ Veliki broj aktivnih organizacija civilnog društva ▪ Povoljni klimatski uvjeti ▪ Relativno visoka razvijenost jedinica lokalne samouprave na području FLAG-a	▪ Nedostatak međugeneracijskog obnavljanja u ribolovu i nizak interes mladih, kvalificiranih i poduzetnih osoba ljudi za rad u ribarskoj industriji ▪ Otpor ribara i nepovjerenje prema interesnim oblicima udruživanja poput udruga, zadruga, klastera, OP ▪ Problem snošenja troška odvoza morskog otpada kojeg su ribari prikupili i donijeli u luku iskrcaja ▪ Usitnjenost prodajnih/otkupnih jedinica ▪ Nedostatak korištenja primijenjenih znanstvenih i istraživanja i rezultata u proizvodnji i trženju ▪ Manjak suvremenih načina prodaje (e- trgovina i dr.) ▪ Veliko sivo i crno tržište ▪ Ponuda ali i potražnja, posebno u gastronomiji samo pojedinih, najčešće oboritih vrsta riba što dovodi do njihovog preloma ▪ Smanjen riblji fond ▪ Nedovoljno kvalificirani dionici u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda ribarstva i manjak edukacija ▪ Mala potražnja za proizvodima ribarstva na lokalnoj razini izvan sezone ▪ Nedovoljno razvijena svijest lokalne zajednice i turista o važnosti očuvanja morskog ekosustava ▪ Manjak stručnog i educiranog kadra za provedbu EU projekata
PRILIKE	PRIJETNJE
▪ Razvoj sektora ribarstva putem dvije ribarske zadruge, te klastera priznatog kao Organizacija proizvođača ali i udruge koja okuplja profesionalne ribare tunolovce. ▪ Proizvodnja značajne količine sirovina ribarstva za razvoj prerade, diverzifikaciju, te stvaranje gotovih i polugotovih proizvoda ▪ Porast potražnje turista za autohtonim, autentičnim, lokalnim proizvodima ▪ Diversifikacija prihoda ribara kroz razvoj komplementarnih djelatnosti poput ribolovnog turizma ili ugostiteljstva, a time i obogaćivanje	▪ Depopulacija i egzodus iz ribarskog gospodarskog sektora, negativni demografski trendovi (rizik od starenja stanovništva, iseljavanja aktivne radne snage, nedostatak interesa mladih i poduzetnih ljudi za ribarstvo) ▪ Ekološke katastrofe i zagađenja mora zbog povećanja nautičkog i pomorskog prometa ▪ Klimatske promjene ▪ Ulazak invazivnih vrsta ▪ Učestale izmjene zakonske regulative ▪ Rast troškova i energenata

turističke ponude ▪ Razvoj inovativnih mreža distribucije i prodaje svježe ribe u svijetu i RH, pa i na otoku koristeći aplikacije, web stranice i društvene mreže ▪ Podizanje razine svijesti o važnosti dugoročnog očuvanja mora i morskog ekosustava za život lokalne zajednice ▪ Sve veća svijest stanovništva i turista o zdravoj prehrani ▪ Dostupnost različitih izvora financiranja za privatni, javni i civilni sektor ▪ Potencijal trženja i konzumacije nedovoljno kapitaliziranih vrsta riba ▪ Mogućnost brendiranja i certificiranja lokalnih proizvoda ribarstva ▪ Mogućnost integracije ribarskog identiteta područja u turističku ponudu ▪ Dodavanje vrijednosti proizvodima ribarstva i akvakulture u svim fazama opskrbnog lanca ▪ Razvoj visokovrijednih proizvoda namijenjenih zahtjevnim tržišnim nišama ▪ Korištenje sredstava iz Programa za pomorstvo i ribarstvo za razvoj sektora ribarstva ▪ Iskorištavanje razvojnog potencijala ribarstvenih područja kroz pripremu i provedbu lokalne razvojne strategije ▪ Potrošnja ribe u privatnim i javnim ustanovama ▪ Suradnja sa znanstvenim i istraživačkim institucijama u RH i EU radi unapređenja ribarstva i stvaranja dodane vrijednosti ▪ Područje uključeno u NATURU 2000 ▪ Razvoj kratkih lanaca opskrbe ▪ Prelazak na obnovljive izvore energije ▪ Rast potražnje za gotovim i polugotovim proizvodima uslijed brzog tempa života ▪ Mogućnost trženje veće količine ribe putem velikog broja ugostiteljskih objekata, prvih kupaca ribe, koji su povećali kapacitete putem LRSR. ▪ Izrađen Plan upravljanja područjem ekološke mreže Srednji kanal – Murtersko more (PU 6130) 2023. – 2032.	▪ Nastavak nemira na istoku, ratovi ▪ Zajednička ribarstva politika EU - smanjenje ribolovnih kvota povećanje restrikcija, privremenih vremensko prostornih ograničenja, uvođenje kvota za sitnu plavu ribu, smanjenje kvota ▪ Pretjerana eksploatacija ribljeg fonda koja dugoročno može negativno utjecati na održivost ribljeg fonda i sektor ribarstva ▪ Sve veći uvoz proizvoda ribarstva sumnjive kvalitete u podrijetla ▪ Inflacija koja smanjuje kupovnu moć građana ▪ Jačanje sivog i crnog tržišta radi nepostojanje dostatne inspekcijske kontrola ulova i iskrcaja u iskrcajnim lukama te u tržišnim i ugostiteljskim objektima ▪ slabljenje organiziranosti i udruženosti ribara ▪ Izlazak iz profesije putem „scrappinga“ ili prodaje povlastice
--	---

Izvor:FLAG „Galeb“

3.2. Identifikacija razvojnih potreba i potencijala FLAG-a

Analizom osnovnih prostornih, prirodno-geografskih, infrastrukturnih, demografskih i gospodarskih karakteristika područja FLAG-a „Galeb“, s posebnim fokusom na sektor ribarstva, identificirane su ključne razvojne potrebe i potencijali. Ovi nalazi proizlaze iz sveobuhvatnog pristupa koji uključuje analizu doprinosa ključnih članova FLAG-a, dionika u ribarstvu te angažiranje zainteresirane javnosti. Rezultati su proizašli iz serije održanih radionica, pisane i usmene komunikacije te pojedinačnih konzultacija koje su se provodile tijekom procesa izrade Strategije.

Na temelju pažljivo promišljenih analitičkih rezultata, istaknuti su ključne razvojne potrebe i potencijali područja FLAG-a „Galeb“ za unapređenje razvoja sektora ribarstva i marikulture:

1. Ribarstveno područje FLAG-a „Galeb“ se sastoji od značajnog broja ribara sa povlasticama za morski ribolov, sa različitim alatima (Parangali, vrše, mreže stajačice, okružujuće mreže plivarice, pridnene mreže potegače, štap i udica) koji love velike količine sirovine, visoke kakvoće, kvalitete, te širine i time imaju značajan utjecaj na tržištu. Na 11 iskrcajnih mjesta zabilježen je iskrcaj ribe u količini od čak 4.968.625,68 kg. Iskrcaj velike plave ribe iznosi čak 25,57% od ukupnog iskrcaja u RH dok je udio rakova u odnosu na RH 23,95%. Velika većina ribara nastupa samostalno na tržištu i svoje proizvode prodavaju prekupcima ili ugostiteljima ne dodavajući im nikakvu dodatnu vrijednost, ostvarujući minimalne cijene i prihode što nije održivo. Navedene sirovine predstavljaju ogroman potencijal za stvaranje dodane vrijednosti, razvoj prerade, gotovih i polugotovih proizvoda, širenje palete proizvoda koje će zadovoljiti dinamično lokalno i globalno tržište. Za postići navedeno je potrebno jačanje infrastrukture u svim fazama opskrbnog lanca, skraćivanje lanaca opskrbe te uvođenje tehnološko tržišnih inovacija. Putem LRSR 2014.-2020. FLAG-a „Galeb“, unaprjeđenjem kapaciteta ugostiteljskih objekata je povećan otkup od lokalnih ribara za čak 79%, što pokazuje ogroman potencijal lokalnog trženja i konzumacije proizvoda, a što ima direktan utjecaj na lokalnu ekonomiju. Nadalje, prerađeni i uskladišteni proizvodi mogu biti adekvatno transportirani i plasirani čak i na daleka tržišta kada je situacija na tržištu najpovoljnija, za razliku od situacije kada ribar mora odmah prodati svoj ulov po dolasku u luku, bez obzira na otkupnu cijenu, jer nema gdje sa njom. Važnost gotovih proizvoda se posebno očitovala za vrijeme pandemije uzrokovane COVID-19 virusom, kada su, zbog problema u lancima opskrbe, ribari bili primorani stajati u luci, jer nisu mogli nigdje svoj ulov skladištiti ni tržiti.
2. Potrebna je prilagodba poslovanja na dinamičnom tržištu morskih plodova putem implementacije marketinških strategija i tržišnih inovacija koje će naglasiti komparativne prednosti proizvoda iz ribarstva, ističući se u odnosu na konkurenciju. Iako se sektor ribarstva na području FLAG-a „Galeb“ ne može natjecati količinski s većim proizvođačima, može se istaknuti kroz visoku kvalitetu, autentičnost i izvornost proizvoda. Stoga je od presudne važnosti provoditi raznovrsne marketinške inicijative kako bi lokalni proizvodi uspješno pozicionirali na tržištu i privukli pažnju kupaca. Promocija ovakvih proizvoda također pridonosi smanjenju sivog tržišta, koje predstavlja ozbiljan problem, jer potiče potrošače na kupovinu proizvoda visoke kvalitete i provjerenog podrijetla.
3. U odgojno-obrazovnim ustanovama unutar područja FLAG-a „Galeb“ evidentirana je znatno niska potrošnja morskih plodova, uz nedostatak odgovarajuće infrastrukture za njihov prihvata, pripremu i distribuciju, unatoč prepoznatim zdravstvenim koristima

povezanim s njihovim konzumiranjem. Stoga je nužno unaprijediti infrastrukturne kapacitete ovih ustanova i provesti edukaciju učenika i osoblja, naglašavajući izvanredne nutritivne vrijednosti morskih plodova. S obzirom na obilje ovih resursa u području FLAG-a „Galeb“ i potencijalne koristi za lokalnu zajednicu, odgojno-obrazovne ustanove se ističu kao ključni akteri za promociju lokalnih proizvoda iz ribarstva i akvakulture.

4. Na području FLAG-a „Galeb“ se u 2022. godini smanjio broj ribara za 13,33% u odnosu na 2017. godinu. Postoji velika prijetnja od daljnjeg egzodusa struke, radi vanjskih prijetnji i neizvjesne budućnosti što zajedno sa nedostatkom međugeneracijskog obnavljanja i niskog interesa mladih može ozbiljno ugroziti ribarski sektor, te brojna radna mjesta lokalne zajednice budući da je područje FLAG-a uvelike ovisno o njemu. Ribarska flota je zastarjela i neadekvatno opremljena. Stoga je nužno raditi na povećanju konkurentnosti i otpornosti sektora ribarstvu, te ulaganjima u modernizaciju plovila i infrastrukture očuvati kvalitetu i svježinu proizvoda ribarstva, dodati im vrijednost te povećati energetska učinkovitost sektora. Nadalje, potrebno je poboljšati uvjete na plovilu kako bi se stvorili adekvatni uvjeti za radi i boravak ribara, čineći težak fizički rad podnošljivijim, a istovremeno takvi uvjeti povećavaju interes mladih te međugeneracijsko obnavljanje, što omogućuje dugoročno i odgovorno ribarstvo.
5. Postoji potreba za jačanjem, educiranjem, informiranjem, suradnjom i umrežavanjem lokalnih dionika, te suradnja sa znanstveno istraživačkim institucijama kako bi se stvorili preduvjeti za dugoročan i kontinuiran rast lokalne zajednice održivim korištenjem resursnih osnova društva, gospodarstva, okoliša, bioraznolikosti i prirodnih vrijednosti prostora. Potrebna je stoga kontinuirana edukacija dionika u svim fazama opskrbnog lanca, između ostalog ribara za očuvanje kvalitete i svježine ulova i njegovog adekvatnog skladištenja na brodu, ugostitelja za pripremu dosad nedovoljno komercijaliziranih ribljih vrsta, poput oslića, trlje, srdela i incuna i uvođenje inovacija, te djelatnika iz prerade sa razvoj gotovih i polugotovih proizvoda koji će zadovoljiti potrebe tržišta, ali i za uvođenje tehnološko tržišnih inovacija i marketinških strategija. Također je potrebno educirati i potrošače i javnost da donesu pametne i provjerene informacije i odluke koje neće dovesti do ugrožavanja ribljih stokova. Potrebne su i edukacije zaposlenika i volontera u civilnom sektoru kako bi se ojačali i unaprijedili kapaciteti i otpornost organizacija civilnoga društva i provodili projekti usmjereni ka održivom razvoju zajednice pronalaženjem inovativnih rješenja u vrednovanju baštine, poticanju volonterizma, međusektorske suradnje i razvoja društvenog poduzetništva.
6. Ribarstveno područje FLAG-a „Galeb“ je područje sa bogatom maritimnom i ribarskom baštinom, uključujući brodograditeljsku baštinu. U promicanju vrijednosti drvenog broda i tradicionalnih načina plovidbe se ističu niz udruga poput Latinskog idra i udruge Betinska gajeta 1740 koje organiziraju niz manifestacija i regata, te Muzej betinske drvene brodogradnje koji njeguje rad sa lokalnom zajednicom. Putem LRSR FLAG-a „Galeb“ u razdoblju 2014. – 2020. je opremljen muzej drvenih brodova na otvorenom, te je adaptiran i interpretativni centar Latinsko idro i uređen niz ribarskih šetnica što je stvorilo temelje za njihovu valorizaciju i kapitaliziranje. Nadalje, nizom manifestacija na području FLAG-a se također promovira ribarska i pomorska baština te gastronomija bazirana na morskim plodovima poput big game fishinga, ribarskih fešti i gastro manifestacija. Ukazuje se potreba za sinergijom navedenih resursa za društveni, ekonomski i kulturni napredak lokalne zajednice, te privlačenje posjetitelja i turista kako bi se osigurala financijska podrška očuvanju i promociji baštine.

7. Potrebna je suradnja između različitih sektora i različitih vrsta dionika u ribarstvu, uključujući ribare, znanstvenike, stručnjake i civilni sektor, kako bi se potakle inovacije, primijenjeno istraživanje, razvoj novih tehnologija i digitalnih rješenja koje optimiziraju učinkovitost ribolova sa svrhom povećanja vrijednosti ulova, a ne količine, održivo upravljanje resursima, ekološko očuvanje morskog okoliša i očuvanje biološke raznolikosti. Partnerstvo između svih dionika, uključujući ribare, znanstvenike, stručnjake i civilni sektor, ključno je za dugoročnu održivost ove industrije i zaštitu morskog okoliša. Stoga je potrebno putem LRSR poticati interdisciplinarnu suradnju i partnerske projekte.
8. Veliku prijetnju za morski okoliš i ekosustav predstavlja masovni turizma i razvijen nautički sektor. Stoga je ključno educiranje o važnosti očuvanja morskog okoliša, kako bi se jačala svijest o zaštiti podmorja i potaknulo odgovorno ponašanje prema morskom okolišu i resursima. To također potiče održiviji turizam i potrebne promjene u politikama i ponašanju kako bi se smanjile ekološke prijetnje moru.

4. CILJEVI TE INTEGRIRANI I INOVATIVNI KARAKTER LRSR

4.1. Vizija, ciljevi i prioriteti razvoja FLAG-a

U kreiranje izjave o viziji lokalne zajednice je uključen širok spektar lokalnih dionika iz svih sektora, te je sam proces promicao participaciju građana i omogućio bolje planiranje i vođenje lokalnih zajednica prema održivoj i prosperitetnoj budućnosti. Izjava o viziji će služiti kao vodilja za razvoj zajednice i usmjeravanju resursa prema ostvarivanju ciljeva koji su važni za njezin dugoročni održiv razvoj. Izrađena je na temeljitoj analizi trenutnog stanja zajednice kroz SWOT analizu kako bi se razumjele njezine snage, slabosti, prilike i prijetnje, te identificirale glavne potrebe i potencijali.

Vizija FLAG-a „Galeb“ jest: Prosperitetno i održive ribarstveno područje gdje inkluzivna lokalna zajednica aktivno sudjeluje u upravljanju resursima te postiže harmoniju između odgovornog iskorištavanja prirodnih resursa i poticanja ekonomske vitalnosti, a koja teži očuvanju morskih ekosustava i osiguranju dugoročne održivosti ribarstva, čime se zajamčuje bogata i plodonosna budućnost za sve dionike.

Misija FLAG-a „Galeb“ jest: Pružamo edukaciju, informiranje, umrežavanje, te financijsku i institucionalnu podršku lokalnim dionicima za provedbu projekata na području ribarstva, akvakulture, ribarske i maritimne baštine i ostale inovativne plave ekonomije koji doprinose poboljšanju gospodarstva i kvalitete života na području FLAG-a „Galeb“.

Tablica 17. Shematski prikaz hijerarhijske strukture strateške intervencije LRSR FLAG-a „Galeb“

STRATEŠKI CILJEVI		PRIORITETNE MJERE
1. Jačanje održivosti, konkurentnosti i otpornosti ribarskog sektora		1.1. Modernizacija procesa i infrastrukture u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda za trženje proizvoda ribarstva
		1.2. Jačanje gospodarski, socijalno i okolišno održivog ribarstva
2. Održivi razvoj lokalne zajednice temeljen na društveno odgovornom upravljanju, korištenju i valorizaciji resursnih osnova		2.1. Valorizacija ribarske, maritimne i kulturne baštine
		2.2. Educiranje, informiranje i jačanje kapaciteta lokalnih dionika ribarstvene zajednice FLAG-a „Galeb“
HORIZONTALNI CILJ		
Jačanje kapaciteta i ključnih kompetencija FLAG-a i članova ribarstvene zajednice za učinkovitu provedbu CLLD-a u ribarstvu		

Izvor: FLAG „Galeb“

Strateški ciljevi i prioritetne mjere Lokalne razvojne strategije u ribarstvu FLAG-a „Galeb“ su rezultat temeljitog i participativnog procesa sa lokalnim dionicima, kako bi se ostvarili željeni razvojni rezultati i unaprijedila lokalna zajednica. Kroz rasprave, konzultacije i provedbene radionice, dionici su razmijenili ideje i perspektive, identificirali snage, slabosti, prilike i prijetnje, te prepoznali razvojne potrebe i potencijale. Temeljem analize stanja su se postavili ciljevi koji odražavaju dugoročnu viziju. Mjere su definirane kako bi se ostvarili ti ciljevi, uzimajući u obzir resurse i financiranje.

4.2. Ciljevi, mjere i tipovi operacija LRSR za područja FLAG-a temeljeni na mogućnostima Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027.

U nastavku je iznesen tablični pregled strateških ciljeva, prioritetnih mjera te prihvatljivih aktivnosti LRSR FLAG-a „Galeb“, temeljenih na konkretnim mogućnostima Programa za pomorstvo i ribarstvo 2021.-2027. Na razini strateških ciljeva su određeni pokazatelji rezultata iskazani kroz broj očuvanih radnih mjesta i aktivnosti suradnje među dionicima dok su na razini prioritetnih mjera određeni mjerljivi pokazatelji ostvarenja i rezultata.

SC1	Jačanje održivosti, konkurentnosti i otpornosti ribarskog sektora	
Obrazloženje cilja	Značajna je ovisnost ribarstvene zajednice FLAG-a “Galeb” o morskim resursima, stoga je od presudne važnosti njihovo očuvanje održivim upravljanjem i korištenjem kako bi se morski stokovi očuvali i omogućilo održivo i dugoročno ribarstvo za buduće generacije. Trenutno prevladava praksa u kojoj ribari prodaju svoje proizvode prekupcima ne dodavajući im vrijednost i ostvarujući time minimalne cijene. Razlog tome je nepostojanje dostatne infrastrukture za njen prihvat, pripremu, preradu i trženje. Najveći dio proizvoda ribarstva završi izvan Republike Hrvatske, a sve se više proizvoda uvozi, sumnjive kvalitete i podrijetla. S druge strane tržište proizvoda ribarstva je iznimno dinamično i potrebno mu se stalno prilagođavati, što uključuje diversifikaciju proizvoda, održivost, sljedivost, autentičnost, a pogotovo praktičnost u vidu brze pripreme hrane. Sve navedeno je potaknulo razvoj gotovih i polugotovih proizvoda ribarstva. Potreba za istima se posebno iskazala za vrijeme dvije krize uzrokovane COVID-19 virusom i ratom u Ukrajini, kada se svježi proizvodi zbog ograničenja u distribuciji nisu mogli plasirati, te ribari nisu izlazili u ribolov. Gotovi i polugotovi proizvodi ribarstva pružaju zdrave, praktične i ukusne opcije za hranom, što je od presudne važnosti kod današnjeg ubrzanog načina života. Nadalje, zbog neadekvatnih uvjeta u ugostiteljskim objektima, kao važnim kanalima distribucije ribe na području FLAG-a, takvi proizvodi, visokog standarda kvalitete i konzistencije, omogućuju ugostiteljima da uštede dragocjeno vrijeme i resurse pri pripremi jela, pružajući im priliku da se usmjere na kreativne aspekte prezentacije i okusa. U cjelini, gotovi i polugotovi proizvodi ribarstva omogućavaju restoranima da pruže visokokvalitetna, ukusna i raznolika jela uz očuvanje efikasnosti i kreativnosti, čime doprinose ukupnom gastronomskom iskustvu gostiju. Cilj ima za svrhu jačanje konkurentnosti, otpornosti i održivosti sektora ribarstva i skraćivanje lanaca opskrbe, te etabliranje ribarstvenog područja FLAG-a “Galeb” kao destinacije s bogatom gastronomskom ponudom zasnovanom na proizvodima ribarstva. Navedeno će stvoriti uravnoteženi pristup koji osigurava da ribarstvo ostane vitalna gospodarska aktivnost, istovremeno čuvajući prirodne resurse i pridonoseći društvenom blagostanju.	
	Pokazatelji rezultata na razini strateškog cilja	
	Očuvana radna mjesta	Aktivnosti suradnje među dionicima
	22	3
	Izvor informacija	Izvješća Upravljačkog tijela i Lokalne akcijske grupe u ribarstvu “Galeb”
Prioritetna Mjera 1.1.	Modernizacija procesa i infrastrukture u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda za trženje proizvoda ribarstva	
Mjera ima za svrhu razvoj kanala distribucije i kratkih lanaca opskrbe te poboljšanje logističke i operativne strane procesa opskrbe ribljim proizvodima kako bi se optimizirali procesi dostave ribljih proizvoda od ribarskih brodova do krajnjih potrošača, istovremeno poboljšavajući efikasnost i održivost lanca opskrbe. Razvojem kanala distribucije i kratkih lanaca opskrbe će se ojačati i omogućiti daljnji razvoj ekonomije lokalne ribarstvene zajednice FLAG-a “Galeb” i poticati održivost ribarstva te pružiti potrošačima pristup svježim i visokokvalitetnim ribljim proizvodima. Povećanje lokalnog trženja proizvoda ribarstva i konzumacije će također imati pozitivan utjecaj na zaštitu okoliša, radi smanjenog ugljičnog otiska, budući da će proizvodi prevaživati minimalan put od ulova do potrošača. Mjera ima također za cilj rast prepoznatljivosti proizvoda ribarstva putem		

marketinških aktivnosti kao što su promocija, diferencijacija, certificiranje, sljedivost, brendiranje, uvođenje tržišnih inovacija, ali i maksimalnim očuvanjem kvalitete i svježine ulova optimizacijom ribolovnih naporu. Ovim aktivnostima će se učvrstiti tržišno pozicioniranje proizvoda ribarstva sa FLAG područja, ali i otvoriti nova tržišta zapadne Europe i ostalih tržišta sa potrošačima bolje kupovne moći koji su spremni platiti više za vrhunsku kvalitetu. Mjera ima za cilj i povećanje potrošnje proizvoda ribarstva i akvakulture u odgojno obrazovnim ustanovama. Za ostvarenje navedenih ciljeva, mjerom će se poticati suradnja sa znanstveno-istraživačkim institucijama i stručnjacima u vidu optimizacije svih procesa kako bi se ostvarile održive ribolovne prakse.	
Planirane aktivnosti	- Izgradnja i/ili obnova i/ili uređenje i/ili opremanje ribarnica za proizvode ribarstva i akvakulture. - Nabava i/ili opremanje mobilnih i/ili montažnih ribarnica - Opremanje kuhinja i poboljšanje uvjeta za pripremu proizvoda ribarstva i akvakulture u odgojno . obrazovnim ustanovama - Aktivnosti s ciljem poticanja konzumacije ribe - Razvoj inovativnih kanala prodaje proizvoda ribarstva korištenjem informacijsko-komunikacijskih tehnologija, uvođenje tržišnih inovacija i digitalnih rješenja - Aktivnosti vezane za stavljanje na tržište proizvoda ribarstva koje se provode sa ciljem nalaženja novih tržišta i poboljšanja uvjeta za stavljanje na tržište, promicanja kvalitete i dodane vrijednosti, doprinošenja transparentnosti proizvodnje i tržišta, doprinošenja sljedivosti i razvoja oznaka zaštite okoliša, provođenja komunikacijskih i promotivnih kampanja. - Aktivnosti suradnje sa znanstveno-istraživačkim institucijama usmjerene ka primijenjenom istraživanju, povećanju vrijednosti ulova i održivom ribarstvu <i>Aktivnosti će detaljnije biti definirane FLAG-natječajem.</i>
Ciljani korisnici	- Javna tijela ili poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. - Ciljani korisnici su i poduzeća/trgovačka društva i organizacije u većinskom javnom vlasništvu koji nisu javna tijela. - Ciljani korisnici su i gospodarski subjekti iz sektora ribarstva - I drugi <i>Detaljan popis ciljanih korisnika biti će definiran u FLAG natječaju</i>
Kriteriji prihvatljivosti	- Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju cilja LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139. <i>Detaljni kriteriji prihvatljivosti biti će definirani FLAG natječajem.</i>
Intenzitet potpore	- 50% prihvatljivih troškova, uz primjenu uvećanja sukladno Prilogu III Uredbe (EU) 2021/1139 (ako je primjenjivo).
Mjerljivi pokazatelji ostvarenja	

Pokazatelj ostvarenja		Ciljana vrijednost 2029. / broj
Broj projekata		12
Broj novih i/ili obnovljeni i/ili uređenih i/ili opremljenih ribarnica		5
Broj javnih ustanova sa poboljšanim uvjeta za pripremu proizvoda ribarstva i akvakulture		3
Mjerljivi pokazatelji rezultata		
Pokazatelj rezultata		Ciljana vrijednost 2029. / broj
Očuvana radna mjesta		10
Stvorena radna mjesta		3
Aktivnosti suradnje među dionicima		3
Subjekti koji su usvojili ili poboljšali sustav trženja proizvoda ribarstva		3
Prioritetna Mjera 1.2.		Jačanje gospodarski, socijalno i okolišno održivog ribarstva
Cilj ove mjere je stvaranje preduvjeta za dugoročno, održivo i konkurentno ribarstvo, otporno na ekonomske, okolišne i društvene promjene i poremećaje, sposobno prilagodbi i suočavanja s raznim izazovima osiguravajući dugoročno očuvanje morskih resursa, ekosustava i biološke raznolikosti. Navedeno će se postići ulaganjima u plovila i izvan njih kako bi se povećala energetska učinkovitost, poboljšali higijenski, zdravstveni, sigurnosni i radni uvjeti ribara te dodala vrijednost i povećala kvaliteta proizvoda, a samim time i konkurentnost ribara na tržištu. Unaprjeđenjem radnih, životnih i sigurnosnih uvjeta na plovilu će se povećati otpornost na egzodus i depopulaciju struke i privući nove generacije što osigurava dugoročnu gospodarsku stabilnost u ovom sektoru. Cilj mjere je i dodavanje vrijednosti proizvodima ribarstva u svim fazama opskrbnog lanca, što uključuje maksimalno očuvanje kvalitete proizvoda, pripremu, preradu proizvoda, razvoj polugotovih i gotovih proizvoda te širenje palete proizvoda. To posebno uključuje razvoj visokokvalitetnih proizvoda, uvođenje tehnoloških inovacija i učinkovitije metode prerade. Dodavanjem vrijednosti proizvodima ribarstva će se omogućiti veći prihodi i konkurentnost te stvoriti uvjeti da se ostvare veći profiti uz jednaki ili čak smanjen ulov čuvajući tako morske stokove, što jamči dugoročno ribarstvo i očuvanje ekosustava za buduće generacije. Mjera će omogućiti prilagodbu sektora ribarstva promjenama na tržištu u svrhu konkurentnosti, profitabilnosti i održivosti. Aktivnosti koje uključuje analizu tržišta, tehnološke inovacije, održivost i diversifikaciju proizvodnje su ključni u ostvarenju tih ciljeva. Prerađeni proizvodi igraju ključnu ulogu u postizanju veće vrijednosti i zadovoljenju potreba modernih potrošača.		
Planirane aktivnosti	- Ulaganja u ribarska plovila s ciljem poboljšanja sigurnosnih, zdravstvenih, higijenskih i radnih uvjeta - Ulaganja i aktivnosti u svrhu ublažavanja učinaka klimatskih promjena i poboljšanja energetske učinkovitosti ribarskih plovila - Ulaganja s ciljem unaprjeđenja dodane vrijednosti i/ili kvalitete ulova - Građenje (izgradnja i/ili rekonstrukcija) i/ili opremanje objekata za prihvati i/ili preradu i/ili čišćenje proizvoda ribarstva, uvođenje tehnoloških inovacija;	

	- Izgradnja i/ili obnova i/ili uređenje i/ili opremanje maloprodajnih mjesta i/ili kušaona za proizvode ribarstva i akvakulture. - Nabava i/ili opremanje mobilnih i/ili montažnih objekata za maloprodaju i/ili kušaonu - Kupnja i/ili opremanje specijaliziranih vozila za transport proizvoda ribarstva <i>Aktivnosti će detaljnije biti definirane FLAG-natječajem.</i>
Ciljani korisnici	- Ciljani korisnici su gospodarski subjekti iz sektora ribarstva - I drugi <i>Detaljan popis ciljanih korisnika biti će definiran u FLAG natječaju</i>
Kriteriji prihvatljivosti	- Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju cilja LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139. <i>Detaljni kriteriji prihvatljivosti biti će definirani FLAG natječajem.</i>
Intenzitet potpore	- 50% prihvatljivih troškova, uz primjenu uvećanja sukladno Prilogu III Uredbe (EU) 2021/1139 (ako je primjenjivo).
Mjerljivi pokazatelji ostvarenja	
Pokazatelj ostvarenja	Ciljana vrijednost 2029. / broj
Broj projekata	12
Broj moderniziranih ribolovnih plovila	10
Broj opremljenih odobrenih objekata u poslovanju sa hranom životinjskog podrijetla	2
Broj novih/opremljenih maloprodajnih mjesta	2
Broj nabavljenih specijaliziranih vozila	5
Mjerljivi pokazatelji rezultata	
Pokazatelj rezultata	Ciljana vrijednost 2029. / broj
Očuvana radna mjesta	12
Stvorena radna mjesta	5
Broj subjekata koji su unaprijedili poslovanje	12

SC2	Održivi razvoj lokalne zajednice temeljen na društveno odgovornom upravljanju, korištenju i valorizaciji resursnih osnova	
Obrazloženje cilja	Bogata povijest prirodne, kulturne, ribarstvene i maritimne baštine, predstavljaju jedinstveni identitet lokalne zajednice FLAG-a “Galeb” i pružaju priliku za društveni, ekonomski i kulturni napredak zajednice, uz očuvanje resursa, okoliša i tradicije. Ovaj razvojni cilj ima za svrhu ostvariti sinergijsku povezanost između navedenih resursnih osnova kako bi se postigao sveobuhvatan i uravnotežen ekonomski, društveni i ekološki razvoj, revitaliziralo ribarstveno područje FLAG-a “Galeb”, poboljšala kvaliteta života lokalnih stanovnika i potakla održiva društveno-kulturna aktivnost. U skladu s navedenom svrhom, cilj je unaprijediti društvenu i javnu infrastrukturu te kapacitete lokalnih dionika, što uključuje ribare, obrtnike, lokalne poduzetnike, kulturne entuzijaste i ostale relevantne aktere u zajednici. Kroz razvoj interdisciplinarnih i komplementarnih projekata, zajednica će postati svjesna važnosti i valorizacije ribarstvene i maritimne baštine i očuvanja resursa mora i obale, te će se poticati inovacije i kreativna rješenja koja će osigurati dugoročnu održivost. Integriranjem različitih sektora i promicanjem suradnje među njima, lokalna zajednica će ostvariti održiv razvoj koji uključuje ekonomsku stabilnost, očuvanje kulturnog nasljeđa i okoliša te poboljšanje kvalitete života stanovnika. Kroz sinergijsko iskorištavanje resursa, lokalna zajednica će imati priliku razviti raznolike izvore prihoda, smanjujući rizik od ovisnosti o jednom sektoru. Ova diverzifikacija će pridonijeti ekonomskoj stabilnosti i boljoj otpornosti na ekonomske fluktuacije i šokove. Istovremeno, promovirat će se važnost očuvanja kulturne baštine i okoliša, kako bi se osiguralo da se razvoj odvija u skladu s vrijednostima i tradicijama zajednice.	
	Pokazatelji rezultata na razini strateškog cilja	
	Očuvana radna mjesta	Aktivnosti suradnje među dionicima
	9	26
	Izvor informacija	Izvješća Upravljačkog tijela i Lokalne akcijske grupe u ribarstvu “Galeb”
Prioritetna Mjera 2.1.	Valorizacija ribarske, maritimne i kulturne baštine	
Svrha ove Mjere je doprinijeti valorizaciji bogate ribarske, pomorske, prirodne i kulturne baštine lokalne zajednice razvojem društvene infrastrukture kako bi se revitaliziralo ribarstveno područje FLAG-a “Galeb”, poboljšala kvaliteta života lokalnih stanovnika, potakla održiva društveno-kulturna aktivnost i osnažila kulturna identifikacija zajednice. Valorizacijom ovog naslijeđa u kombinaciji s promocijom tradicionalnih vrijednosti povezanih s ribarstvom i pomorstvom će omogućiti stvaranje dinamične sredine koja potiče na aktivno sudjelovanje i interakciju. Također, cilj ove mjere je sadržajem privući posjetitelje i turiste koji su zainteresirani za istraživanje lokalne ribarske i pomorske kulture, te tako osigurati financijsku podršku očuvanju i promociji baštine, i poticati lokalnu ekonomiju. Održivi turizam usmjeren na upoznavanje lokalne kulture i tradicije potiče ekonomski rast, istovremeno čuvajući okoliš i identitet zajednice.		

Planirane aktivnosti	- Građenje i/ili opremanje i/ili rekonstrukcija i/ili uređenje muzeja i/ili tematskih i/ili edukativnih i/ili interpretacijskih/multimedijalnih prostora - Građenje i/ili opremanje i/ili rekonstrukcija i/ili uređenje objekata i/ili prostora koji se smatraju javnom i/ili društvenom i/ili turističkom i/ili kulturnom infrastrukturuom - Građenje i/ili opremanje i/ili restauracija predmeta/plovila i sl. vezanih uz lokalnu ribarsku/pomorsku baštinu <i>Aktivnosti će detaljnije biti definirane FLAG-natječajem.</i>
Ciljani korisnici	- Javnopravna tijela ili poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. - Ciljani korisnici su i poduzeća/trgovačka društva i organizacije u većinskom javnom vlasništvu koji nisu javnopravna tijela. - Ciljani korisnici su i gospodarski subjekti iz sektora ribarstva - Ciljani korisnici mogu biti i gospodarski subjekti te organizacije civilnog društva izvan sektora ribarstva. - I drugi <i>Detaljan popis ciljanih korisnika biti će definiran u FLAG natječaju</i>
Kriteriji prihvatljivosti	- Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju cilja LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139. <i>Detaljni kriteriji prihvatljivosti biti će definirani FLAG natječajem.</i>
Intenzitet potpore	- 50% prihvatljivih troškova, uz primjenu uvećanja sukladno Prilogu III Uredbe (EU) 2021/1139 (ako je primjenjivo).
Mjerljivi pokazatelji ostvarenja	
Pokazatelj ostvarenja	Ciljana vrijednost 2029. / broj
Broj projekata	6
Broj uređenih muzeja i tematskih ili edukativnih interpretacijskih/multimedijalnih prostora	2
Broj uređenih objekata i prostora koji se smatraju javnom, društvenom, turističkom ili kulturnom infrastrukturuom	4
Broj novih i restauriranih ili opremljenih predmeta/plovila vezanih uz lokalnu ribarsku/pomorsku baštinu	2
Mjerljivi pokazatelji rezultata	
Pokazatelj rezultata	Ciljana vrijednost 2029. / broj

Očuvana radna mjesta	6
Aktivnosti suradnje među dionicima	6
Prioritetna Mjera 2.2.	Educiranje, informiranje i jačanje kapaciteta lokalnih dionika ribarstvene zajednice FLAG-a „Galeb”
Cilj ove Mjere je educirati, informirati i jačati kapacitete lokalnih dionika kako bi se ostvario održivi, inovativni, zeleni i inkluzivni razvoj ribarstvene zajednice te njena konkurentnost na tržištu, pridonoseći tako gospodarskom rastu lokalne zajednice. Edukacije o ekološkim pitanjima i održivom razvoju će potaknuti svijest lokalnim dionicima o važnosti zaštite morskog okoliša, savjesnom korištenju sveukupnih resursnih osnova, važnosti očuvanja biološke raznolikosti i usvajanja zelenog pristupa u svim aspektima života i poslovanja. To uključuje smanjenje ekološkog otiska, energetske učinkovitost, upotrebu obnovljivih izvora energije i očuvanje prirodnih resursa. Lokalni dionici će se educirati i o negativnim posljedicama prekomjernog ribolova, onečišćenja i degradacije obalnih područja te o važnosti promicanja ekološki odgovornih praksi. Mjera ima i za svrhu promicanje vrijednosti bogate kulturne i maritimne baštine područja FLAG-a uključujući vrijednosti drvenog broda i tradicionalnih načina plovidbe. Informirani i educirani dionici će donositi održive odluke o upravljanju resursima, minimizirajući negativan utjecaj na ekosustav i osiguravajući buduće resurse za generacije koje dolaze.	
Planirane aktivnosti	- Edukativne aktivnosti s ciljem podizanja svijesti o važnosti ribarske i/ili pomorske i/ili kulturne i/ili povijesne baštine - Edukativne aktivnosti s ciljem podizanja svijesti o zaštiti morskog okoliša - Edukativne aktivnosti za lokalne razvojne dionike u ribarstvu u svim fazama opskrbnog lanca - Edukativne aktivnosti s ciljem poticanja konzumacije ribe <i>Napomena: Aktivnosti će detaljnije biti definirane FLAG-natječajem.</i>
Ciljani korisnici	- Javna tijela ili poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. - Ciljani korisnici su i poduzeća/trgovačka društva i organizacije u većinskom javnom vlasništvu koji nisu javna tijela. - Ciljani korisnici su i gospodarski subjekti iz sektora ribarstva sukladno - Ciljani korisnici mogu biti i gospodarski subjekti te organizacije civilnog društva izvan sektora ribarstva. - I drugi <i>Detaljan popis ciljanih korisnika biti će definiran u FLAG natječaju</i>
Kriteriji prihvatljivosti	- Prihvatljive su sve aktivnosti koje doprinose ostvarenju cilja LRSR izuzev onih koje uključuju troškove sukladne Članku 13. Uredbe (EU) 2021/1139.

	Detaljni kriteriji prihvatljivosti biti će definirani FLAG natječajem.	
Intenzitet potpore	- 50% prihvatljivih troškova, uz primjenu uvećanja sukladno Prilogu III Uredbe (EU) 2021/1139 (ako je primjenjivo).	
Mjerljivi pokazatelji ostvarenja		
Pokazatelj ostvarenja	Ciljana vrijednost 2029. / broj	
Broj projekata	10	
Broj osoba koje su pohađale edukativne aktivnosti	300	
Mjerljivi pokazatelji rezultata		
Pokazatelj rezultata	Ciljana vrijednost 2029. / broj	
Očuvana radna mjesta	3	
Aktivnosti suradnje među dionicima	20	

4.3. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine

Prilikom odabira ciljeva Lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR) FLAG-a „Galeb“, jedna od glavnih premisa bila je usmjerena na načela ukupnog integriranog teritorijalnog razvoja ribarstvene zajednice. Stoga je bilo neophodno pažljivo proučiti i integrirati komponente strateških dokumenata na višoj i nižoj razini. Na nižoj razini, jedinice lokalne samouprave na području FLAG-a dostavile su razvojne strateške dokumente. Nakon temeljitog dogovora i postizanja konsenzusa, definirani su ciljevi LRSR-a.

Ključni dokumenti više razine, definirani su Planom razvoja Šibensko-kninske županije za razdoblje 2021. – 2027. te Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2027. Detaljnom analizom Plana razvoja Šibensko-kninske županije za razdoblje 2021. – 2027. razvidno je kako su slične i/ili iste potrebe definirane na višoj razini, čime se postiže stabilan i održiv integrirani teritorijalni razvoj. Suvremeni FLAG (Lokalna akcijska grupa za ribarstvo) postavlja se kao ključna komponenta koja pruža konkretna i prilagođena rješenja na lokalnoj razini, odgovarajući potrebama ribarskih zajednica. U skladu s tim, postavljeni ciljevi i svrhe FLAG-a usklađeni su s odgovarajućim dokumentima, pri čemu su oblikovani ciljevi i zadani pokazatelji integralni dio tog procesa. Detaljna analiza Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2027. jasno ukazuje na sveobuhvatno usklađivanje rada FLAG-ova s Prioritetom 3. i posebnim ciljem 3.1. To se posebno odnosi na podršku za ostvarivanje održivog plavog gospodarstva u obalnim, otočnim i kopnenim područjima, te na poticanje održivog razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica. Unutar okvira navedenog posebnog cilja, FLAG-ovi pružaju potporu za razvoj lokalnih razvojnih strategija, uključujući izgradnju kapaciteta, obuku i umrežavanje lokalnih dionika s ciljem pripreme i provedbe strategija, kao i provođenje studija ribarskih područja i drugih aktivnosti povezanih s izradom razvojne strategije. Dodatno, predviđena je podrška za provođenje operacija unutar odobrenih lokalnih strategija razvoja. Ciljevi i prioritetne mjere LRSR su usklađene sa Strategijom pametne specijalizacije (S3) do 2029. godine, poglavito sa područjem C3. Povećanje inovacijske učinkovitosti.

Tablica 18. Usklađenost LRSR FLAG-a s relevantnim nadređenim nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima

Strateški dokument	Ciljevi (prioriteti) strateških dokumenata relevantni strateškim ciljevima i prioritetnim mjerama LRSR FLAG-a
Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2027.	Prioritet 1. Poticanje održivog ribarstva te obnova i očuvanje vodenih bioloških resursa Specifični cilj 1.1. Jačanje gospodarski, socijalno i okolišno održivih ribolovnih aktivnosti Specifični cilj 1.2. Povećanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija CO2 zamjenom ili osuvremenjivanjem motora ribarskih plovila Specifični cilj 1.6. Doprinos zaštiti i obnovi vodene bioraznolikosti i ekosustava
	Prioritet 2. Poticanje održivih aktivnosti akvakulture te prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture, čime se pridonosi sigurnosti opskrbe hranom u Uniji Specifični cilj 2.1. Promicanje održivih aktivnosti akvakulture, osobito jačanje konkurentnosti akvakulturne proizvodnje, uz istodobno osiguravanje dugoročne okolišne održivosti aktivnosti Specifični cilj 2.2. Promicanje stavljanja na tržište, kvalitete i dodane vrijednosti proizvoda ribarstva i akvakulture te prerada tih proizvoda
	Prioritet 3. Omogućivanje održivog plavoga gospodarstva u obalnim, otočnim i kopnenim područjima te poticanje održivog razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica Specifični cilj 3.1. Omogućivanje održivog plavoga gospodarstva u obalnim, otočnim i kopnenim područjima te poticanje održivog razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica
	Prioritet: 4. Jačanje međunarodnog upravljanja oceanima i omogućivanje sigurnih i čistih mora i oceana kojima se održivo upravlja Specifični cilj 4.1. Jačanje održivog upravljanja morima i oceanima promicanjem znanja o moru, pomorskog nadzora ili suradnje obalnih straža
Plan razvoja Šibensko-kninske županije za razdoblje 2021. – 2027.	Posebni cilj 2. Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede i ribarstva 2.3. Poticanje razvoja potporne infrastrukture i novih tehnologija i praksi u sektoru ribarstva i akvakulture
	Posebni cilj 11. Razvoj održivog sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i upravljanja prirodnim resursima 11.1. Unaprjeđenje zaštite od onečišćenja i degradacije tla, mora i zraka te doprinos zaštiti okoliša 11.2. Poticanje održivog upravljanja i valorizacije prirodne baštine 11.3. Podrška mjerama zelene urbanizacije i zelene tranzicije integriranjem zelene infrastrukture
	Posebni cilj 12. Zelena i energetska tranzicija 12.1. Razvoj infrastrukture i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u privatnom i javnom sektoru

	Posebni cilj 14. Poticanje ravnomjernog razvoja otoka, potpomognutih i brdsko-planinskih područja 14.1. Poticanje revitalizacije gospodarstva i društva na otocima i razvoj pametnih otoka
Nacionalni plan razvoja akvakulture za razdoblje do 2027.	SC1 Povećanje proizvodnosti i otpornosti proizvodnje u akvakulturi na klimatske promjene
	SC2 Jačanje konkurentnosti sektora akvakulture
	SC3 Jačanjem sektora akvakulture doprinijeti obnovi gospodarstva te unaprjeđenju uvjeta života u ruralnim i obalnim područjima
	SC4 Poticanje inovacija u sektoru akvakulture
Strategija pametne specijalizacije (S3) do 2029.	C2. Premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora
	C3. Povećanje inovacijske učinkovitosti
Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026.	C1.1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva
	C1.1.2. Poticanje inovacija i digitalizacija gospodarstva
	C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo
	C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom
	C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom
	C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma
	C2.1. Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata
	C3.1. Reforma obrazovnog sustava
	C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta
Strategija razvoja održivog turizma RH do 2030.	SC2 Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu
	SC3 Konkurentan i inovativan turizam
	SC4 Otporan turizam

4.4. Horizontalna načela

FLAG je u okviru svog djelovanja dužan osigurati poštivanje horizontalnih načela. Predmetno se prvenstveno postiže kroz rad same organizacije na način da poštuje zakonske odredbe te, gdje je moguće, osigurava dodatne aktivnosti. U okviru provedbe FLAG-natječaja, FLAG je dužan informirati prijavitelje o njihovoj obvezi pridržavanja zakonskih odredbi koje predstavljaju minimalne zahtjeve pri provedbi horizontalnih načela. Poštujući zakonske odredbe predloženi projekti trebaju uvažavati načela horizontalnih politika. Predmetnu će usklađenost projekata s horizontalnim politikama prijavitelji moći opisati u prijavnom obrascu. Radi ispunjavanja horizontalnih uvjeta, sva djelovanja u okviru provedbe LRSR moraju biti usklađena sa:

- Poveljom Europske unije o temeljnim pravima - Povelja sadržava popis ljudskih prava koja su utvrđena u ustavima država članica, Europskoj konvenciji o ljudskim pravima te međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima. U Povelji su na jednom mjestu obuhvaćena sva osobna, građanska, politička, gospodarska i socijalna prava stanovnika EU-a. FLAG i prijavitelji na FLAG-natječaje su dužni osigurati poštivanje svih zaštićenih prava iz Povelje koja odražavaju šest temeljnih vrijednosti: dostojanstvo, slobode, jednakost, solidarnost, prava građana i pravdu.
- Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom - Svrha ove Konvencije je promicanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda svih osoba s invaliditetom i promicanje poštivanja njihovog urođenog dostojanstva. Osobe s invaliditetom su one osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima. Temeljne ideje koje bi trebale usmjeravati tumačenje obveza predviđenih ovom Konvencijom sadržane su u općim načelima, te su FLAG i prijavitelji na FLAG-natječaje dužni uzeti u obzir i osigurati njihovo poštivanje. Određeni FLAG-natječaji mogu uvjetovati ili dodatno bodovati projekte koji predviđaju dodatne, specifične mjere kojima se promiču načela jednakih mogućnosti, nediskriminacije i pristupačnosti.
- Zakonom o ravnopravnosti spolova - Predmetni Zakon utvrđuju opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, te definira i uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce. FLAG i prijavitelji na FLAG-natječaje dužni su poštivati predmetne zakonske odredbe te na taj način promicati rodnu ravnopravnost, integraciju rodno osviještenih politika i rodne perspektive. Određeni FLAG-natječaji mogu predvidjeti ciljeve i kriterije kojima će se dodatno doprinijeti poštivanju odredbi predmetnih politika.

5. UPRAVLJANJE PROVEDBOM LRSR

5.1. Opis partnerstva

FLAG „Galeb“ je osnovan 3. svibnja 2016. godine kao lokalno partnerstvo predstavnika javnih i privatnih lokalnih socio-ekonomskih interesa definiranih Delegiranom uredbom Komisije (EU) br. 240/2014 te u skladu s nacionalnim pravilima RH za provedbu CLLD u okviru Zajedničke ribarstvene politike. Područje djelovanja lokalnog partnerstva je ribarstveno područje od 6 JLS-a s područja Šibensko-kninske županije i to: gradovi Vodice i Skradin te općine Tribunj, Murter-Kornati, Tisno i Pirovac. Zajednička obilježja i povezanost u zemljopisnom, gospodarskom i društvenom smislu pridonijeli su činjenici da na FLAG-području postoji duga i razvijena tradicija suradnje dionika iz različitih sektora tako da оформljeno partnerstvo predstavlja nastavak te suradnje kroz formalan oblik povezivanja u svrhu integriranog teritorijalnog razvoja. Prilikom izgrađivanja partnerstva posebna je pažnja posvećena formiranju uravnoteženog i uključivog partnerstva koje osigurava značajnu prisutnost gospodarskog sektora ribarstva te upravljačku strukturu koju sačinjavaju predstavnici javnih i privatnih lokalnih socio-ekonomskih interesa, pri čemu potonju čine predstavnici gospodarske i civilne interesne skupine.

Tablica 19. Članovi FLAG-a prema sektorima

Sektor	Civilni	Gospodarski	Javni	Ukupno
Broj članova	6	13	8	27
Udio	22,22	48,15	29,63	100%

Izvor: FLAG „Galeb“

Lokalnoj inicijativi u ribarstvu je dana 29. prosinca 2017. godine izdana Odluka o odobrenju LRSR za razdoblje 2014. – 2020. te Rješenje o priznavanju Lokalne akcijske skupine u ribarstvu „Galeb“ čime je FLAG postao korisnik sredstava iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo u okviru Mjere III.3. „Provedba strategija lokalnog razvoja – operacije koje podupiru FLAG-ovi“ iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH u programskom razdoblju 2014. – 2020. U programskom razdoblju 2014. – 2020. FLAG je izradio i proveo vlastitu Lokalnu razvojnu strategiju u ribarstvu za razdoblje 2014. – 2020., pripremio i objavio 4 FLAG-natječaja te proveo postupak odabira projekata za ukupno 43 prijave, pri čemu je odobreno 40 projekata.

5.2. Ljudski kapaciteti za upravljanje LRSR-om

Ljudski kapaciteti za provedbu LRSR se u trenutku usvajanja LRSR sastoje od 27 člana FLAG-a, te ureda FLAG-a „Galeb“ koji se sastoji od tri zaposlenika - voditelja i dvije stručne suradnice. Navedeni kapaciteti su dovoljni za osiguravanje funkcionalnosti i provedbe LRSR što dokazuje uspješna provedba LRSR u razdoblju 2014. – 2020. putem koje je FLAG „Galeb“ uspješno alocirao 100% sredstava za provedbu 40 projekata, većinom iz privatnog sektora. Članovi FLAG-a „Galeb“ su i sami bili Nositelji projekata putem LRSR u razdoblju 2014.-2020. u čak 14 projekata te su putem njihovih prijava i provedbi stekli veliko iskustvo u CLLDu.

Tablica 20. Tijela FLAG-a, broj članova i uloge

Tijelo FLAG-a	Broj članova	Uloga
Skupština	27	Najviše tijelo upravljanja FLAG-a "Galeb"
Upravni odbor	9	Donošenje operativnih odluka FLAG-a "Galeb"
Nadzorni odbor	3	Tijelo kontrole rada Udruge i tijelo za prigovor na odluke Upravnog odbora o odabiru projekata LRSR
Predsjednik	1	Zastupa, predstavlja i promiče FLAG "Galeb"
Voditelj	1	Zastupa, obavlja operativne poslove ureda i provodi odluke UO i Skupštine FLAG-a, komunicira s članovima
Likvidator	1	Provođenje likvidacijskog postupka
Povjerenstvo za procjenu i odabir projekata	3	Sastaje se u svrhu procjene i ocjene projektnih prijedloga za financiranje
Tijelo za provedbu, praćenje i evaluaciju LRSR	5	Prati provedbu i ostvarivanje ciljeva LRSR FLAG-a "Galeb"

Izvor: FLAG „Galeb“

Zaposlenici ureda su se u prošlom razdoblju kontinuirano educirali i usavršavali putem raznih specijaliziranih edukativnih programa usmjerenih ka provedbi CLLDa, radionica, konferencija, seminara, okruglih stolova na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Isto će činiti i u narednom razdoblju kako bi i dalje usavršavali svoje vještine i omogućili optimalnu provedbu LRSR. Zaposlenici FLAG-a su uspješno proveli sve izmjene Lokalne razvojne strategije u ribarstvu za razdoblje 2014.-2020., a temeljene na praćenju i evaluaciji LRSR i potrebama lokalnih dionika, te uz stručnu pomoć LEADER mreže Hrvatske kreirali svu natječajnu dokumentaciju, čime su stekli ogromno iskustvo i kompetencije za uspješnu provedbu LRSR u razdoblju 2021.-2027. Nadalje, zaposlenici FLAG-a su u ime ribara, uključujući i članove FLAG-a, podnijeli veliki broj projektnih prijava na nacionalne natječaje iz OPPRa koji su svi odobreni i uspješno provedeni. Time su stekli veliko iskustvo i znanje, ali su i ojačani i kapaciteti članova FLAG-a iz sektora ribarstva, jer su uz pomoć ureda FLAG-a uspješno realizirali projekte. Ured FLAG-a je dao punu stručnu podršku i savjetovanje te sudjelovao u osnivanju novog FLAG-a Lanterna sa sjedištem u Šibeniku.

FLAG „Galeb“ trenutno zapošljava 3 osobe na neodređeno i na puno radno vrijeme, te su kvalificirane za obavljanje poslova koji se od njih zahtijevaju za uspješno funkcioniranje rada FLAG-a:

Voditelj FLAG-a (mag.oec.) je zaposlen u FLAG-u od 2016. što osigurava visoku razinu poznavanja CLLD-a, te je predsjednik Nacionalne FLAG mreže od 2019. Posjeduje višegodišnje iskustvo u pripremi i provedbi projekata financiranih iz EU fondova. Posjeduje veliko profesionalno iskustvo rada u nevladinom sektoru, u kojem je obavljao izvršne i upravljačke funkcije. Osobno je sudjelovao u izradi dokumenata za provedbu CLLD-a u ribarstvu u programskom razdoblju 2014. – 2020., što dokazuje vrlo dobro poznavanje regulatornog, ali i operativnog okvira za provedbu CLLD-a u ribarstvu. Prošao je razna usavršavanja poput Akademije Balanced scorecard gdje je stekao kompetencije strateškog planiranja i znanja o strateškom upravljanju temeljem Balanced Scorecard poslovnog modela i Akademije projektnog managementa, putem koje je Izgradio kompetencije za praktičnu primjenu procesa, tehnika i alata projektnog menadžmenta temeljem PMBOK smjernica i stekao ekspertizu za prijavu za PMP ispit.“ Također je certificirani stručnjak za izradu i provedbu ruralnih projekata financiranih iz EU fondova.

Stručna suradnica (bacc.admin.publ.), zaposlena je u FLAG-u Galeb od 2019., prvotno na projektu SeaStainability. Posjeduje dugogodišnje iskustvo na poslovima vezanim za administraciju, pisanje i provođenje EU projekata u skladu s obrazovanjem za stručnu prvostupnicu javne uprave. Također, sudjelovala je u izradi i provedbi lokalne razvojne strategije čime je stekla praktično iskustvo u oblikovanju i implementaciji mehanizama sveobuhvatnog uključivanja lokalnog stanovništva u konzultacijske procese, u upravljanje lokalnim resursima, kao i u postupke donošenja odluka na lokalnoj razini. Posjeduje kompetencije pripreme i objave FLAG-natječaja, natječajne dokumentacije i internih procedura, provodila je postupke administrativne kontrole uz naglasak na kontrolu postupaka jednostavne i javne nabave te ocjenjivanja projektnih prijava. Iskustvo koje je stekla u vođenju ribarskog obrta sa suprugom, od 2006. do danas je bitno spomenuti jer je vezano za sam sektor ribarstva i provođenje ribarstvene politike. Sudjelovanjem u osnivanju, pokretanju i radu u Ribarskoj zadruzi Adria iz Tribunja je stekla organizacijske i rukovoditeljske vještine koje se nadovezuju na vođenje ribarskog obrta te pokretanje poslovanja od nule, komunikaciju s nadležnim Ministarstvom poljoprivrede, Upravom ribarstva – prijave na natječaje, poznavanje, pronalaženje i korištenje pravnih okvira zakonodavstva RH. Također je sudjelovala na projektu izgradnje veletržnice ribe u Tribunju i njenom stavljanju u funkciju. Usavršila je vještine vođenja ureda i ljudskih kapaciteta, provedbe animacijskih aktivnosti i pružanja administrativne te savjetodavne podrške potencijalnim članovima tj. korisnicama.

Druga stručna suradnica je zaposlena od 2022. godine, diplomirana je inženjerka pomorskog prometa, smjer pomorski menadžment te je tokom obrazovanja osposobljena za planiranje, organizaciju, provedbu i koordinaciju stručnih, razvojnih i znanstvenih projekata, preuzimanje uloge u poduzećima i istraživačkim institucijama te kreiranje rješenja za tehničke i poslovne izazove u radnom okruženju. Certificirani je stručnjak za pripremu i provedbu projekata financiranih iz EU fondova te posjeduje višegodišnje iskustvo u pripremi i provedbi istih. S ribarskim sektorom upoznala se tokom rada u Ribarskoj zadruzi Adria gdje je obnašala funkciju Projekt menadžerice, te je preuzela i odgovornost Upraviteljice u trajanju od 12 mjeseci. Uspješno je prijavljivala i provodila projekte iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo financiran putem nacionalnih natječaja te putem natječaja FLAG-a „Galeb“. Također je koristila program Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja „Razvoj zadružnog poduzetništva“ kako bi unaprijedila poslovanje same zadruge. Ovo radno iskustvo omogućilo joj je da se upozna sa lokalnom ribarstvenom zajednicom, njenim snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama koje kroz rad u FLAG-u implementira u CLLD. Posjeduje kompetencije pripreme internih procedura u svrhu provedbe strategije te je prošla kroz Specijalistički program izobrazbe u području javne nabave.

Tablica 21. Shematski prikaz aktivnosti, odgovornog tijela te područja odgovornosti za provedbu LRSR

Radni paket	Odgovorno tijelo	Područje odgovornosti
Priprema/provedba javnog natječaja i	Ured FLAG-a	Priprema dokumentacije za objavu natječaja, organizacija i održavanje informativnih radionica, administriranje Baze projekata sukladno internim pravilnicima
	Upravni odbor FLAG-a	Odobrenje dokumentacije i objave FLAG Natječaja.
Odabir projektnih prijedloga	Ured FLAG-a	Zaprimanje projektnih prijedloga, provedba administrativne kontrole, priprema projektnih dosjea za ocjenjivanje od strane Ocjenjivačkog odbora, priprema dokumentacije o odobrenim projektima i slanje prema, Upravljačkom tijelu PPR
	Ocjenjivački odbor	Kvalitativno vrednovanje projekata pristiglih na FLAG Natječaj
	Upravni odbor FLAG-a	Razmatranje i odobravanje projekata prema izrađenoj preliminarnoj Rang listi projekata upućenoj od strane Ocjenjivačkog odbora
	Nadzorni odbor FLAG-a	Razmatranje prigovora na Odluke Upravnog odbora o odabiru projekata, u slučaju prihvatanja, upućivanje na ponovni postupak provjere/vrednovanja
	Upravljačko tijelo Programa za pomorstvo i ribarstvo 2021.-2027.	Provjera odabranih projektnih prijedloga FLAG-a, izdavanje Odluke o odabiru te odobravanje zahtjeva za plaćanje
Provedba projekata	Ured FLAG-a	Organizacija i provedba radionica za korisnike, praćenje provedbe projekata, stručna pomoć u provedbi projekata
Animacijske aktivnosti	Ured FLAG-a	Organizacija tematskih radionica i informativnih dana FLAG-a, konzultacije s lokalnim stanovništvom, organizacija tematskih konferencija, specijalizirane edukacije za djelatnike FLAG-a kako bi podigli svoje kapacitete i prenijeli znanja i iskustva na lokalnu zajednicu, promoviranje suradnje

Aktivnosti suradnje	Stručna služba (ured) FLAG-a	Umrežavanje FLAG-a sa strukovnim organizacijama, lokalnim i regionalnim tijelima, drugim FLAG-ovima radi prijenosa dobre prakse i primjenu načela razvoj „odozdo prema gore“, u slučaju da će iste biti moguće provesti radi nepostojanja provedbenog okvira i odvojenih sredstava za provedbu projekata suradnje
Administracija	Ured FLAG-a	Priprema godišnjeg Akcijskog plana provedbe Strategije, priprema izvješća o radu FLAG-a, priprema plana rada FLAG-a za naredno razdoblje, komunikacija s UT PPR, koordinacija članstva LAG-a u strukovnim udruženjima
	Upravni odbor	Odobrovanje planova i izvješća o provedbi LRSR, na godišnjoj razini
	Skupština FLAG-a	Odobrenje godišnjeg izvješća o radu i planova rada FLAG-a u provedbi LRSR
	Upravljačko tijelo Programa	Isplata potrebnih sredstava, monitoring rada FLAG-a sukladno nacionalnoj regulativi
Praćenje i vrednovanje provedbe LRSR	Ured FLAG-a	Izrada godišnjeg i ad-hoc izvješća o provedbi LRSR prema zadanim parametrima (godišnje)
	Upravni odbor	Odobrovanje prijedloga svih izvješća o provedbi LRSR
	Skupština	Odobrenje godišnjeg izvješća o provedbi LRSR
	Vanjski stručnjak	Provedba vanjskog vrednovanja provedbe LRSR temeljem zadanih parametara vrednovanja te izrada preporuka za daljnju provedbu

Izvor: FLAG „Galeb“

5.3. Financijski kapaciteti za upravljanje LRSR-om

Za operativnost FLAG-a i uspješnu provedbu LRSR a predviđeni su izvori financiranja putem članarina članova FLAG-a, bespovratnih sredstava Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027. u sklopu mjere III.2/III.3 Provedba lokalnih strategija razvoja u ribarstvu, te mogućnosti korištenja bespovratnih sredstava iz drugih regionalnih, nacionalnih i EU izvora.

Tablica 22. Indikativan prikaz prihoda i rashoda (EUR)

NAZIV	Plan 2023.	Plan 2024.	Plan 2025.	Plan 2026.	Plan 2027.	Plan 2028.	Plan 2029.
Prihodi po potpori za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR	6.500,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00
Prihodi od članarina	8.000,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00
Prihodi iz drugih izvora	0,00	3.000,00	6.000,00	9.000,00	9.000,00	12.000,00	12.000,00
PRIHODI UKUPNO	14.500,00	118.250,00	121.250,00	124.250,00	124.250,00	127.250,00	127.250,00
Rashodi za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a	6.500,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00
RASHODI UKUPNO	6.500,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00	107.250,00
Razlika-višak/manjak	8.000,00	11.000,00	14.000,00	17.000,00	17.000,00	20.000,00	20.000,00

Izvor:FLAG „Galeb“

5.4. Iskustvo FLAG-a iz prethodnog razdoblja

5.4.1. Iskustvo FLAG-a u CLLD-u

U okviru mjere III.1. „Pripremna potpora“ OP-a za pomorstvo i ribarstvo RH za programsko razdoblje 2014.-2020. FLAGu „Galeb“ su odobrena sredstva za razvoj Lokalne razvojne strategije u ribarstvu za razdoblje 2014. – 2020. a ista je izrađena i odobrena od strane Upravljačkog tijela. U sklopu Pripremne potpore je izrađena marketinška studija Analiza mogućnosti razvoja prerade ribe na području FLAG-a „Galeb“ kako bi se utvrdile mogućnosti za razvoj prerade ribe na području koje pokriva FLAG „Galeb“. Studija pruža informacije o stanju u proizvodnji i potrošnji ribljih prerađevina na domaćem tržištu, stanju u ponudi ribljih prerađevina na domaćem tržištu te cijenama i konkurenciji na domaćem i izvoznim tržištima prerađene ribe. Prikupljeni su podaci o zainteresiranosti ribara, prerađivača i trgovaca, na području FLAGA „Galeb“ za investiranje u preradu ribe. Prikupljeni podaci su korisna informacijska podloga za izradu poslovnih i marketinških planova za preradu ribe. Studija je

objavljena na web stranici FLAG-a „Galeb“ kao alat za korištenje lokalnim dionicima u planiranju projekata i poslovanja. U sklopu Pripremne potpore FLAG „Galeb“ je proveo projekt Preporučili ribari, koji je prezentiran u Briselu na konferenciji 'Post-2020: Local action in a changing world' u organizaciji Europske komisije, zajedno sa 40 ostalih projekata, a izabran je između više tisuća projekata financiranih putem Europskih strukturnih i investicijskih fondova (Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, Europskog socijalnog fonda, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za regionalni razvoj). Krovna organizacija europskih FLAG-ova FARNET (the European Fisheries Areas Network) je objavila projekt na svojoj web stranici kao primjer dobre prakse.

Putem odobrene LRSR za razdoblje 2014.-2020. FLAG „Galeb“ je uspješno proveo 4 natječaja putem kojih je odobreno 40 projektnih prijava. Kako bi provedba LRSR za razdoblje 2014.-2020. bila uspješna FLAG „Galeb“ je CLLD pristupom proveo niz radionica sa lokalnim dionicima za prijavu i provedbu projektnih prijedloga, te ih animirao i umrežavao, posebno gospodarski sektor. Uspješna animacija, edukacija i potpora gospodarskog sektora, kao nositelja održivog razvoja lokalne zajednice, je rezultirala sa čak 22 projekta iz gospodarskog sektora, sa nešto više od 69% alociranih sredstava od ukupnih sredstava LRSR za provedbu projekata. Navedeni projekti su rezultirali sa više stvorenih i zadržanih radnih mjesta i jednim stvorenim poduzećem. 4 projekta je odobreno nositeljima projekata iz civilnog sektora, te 14 iz javnog sektora.

FLAG „Galeb“ je zajedno sa mediteranskim FLAG-ovima pokrenuo međunarodnu suradnju za društveno ekonomski razvoj zaštićenih morskih područja (MPA). Suradnja je dogovorena u sklopu FARNET-ovih seminara u Francuskoj i Irskoj, te je dobila punu podršku od FARNET-a i DG MARE-a. Ideja je stvoriti zajedničku platformu utemeljenu na znanju između FLAG-ova o specifičnoj temi MPA i društveno-ekonomskom razvoju. Cilj je stvaranje i primjena platforme utemeljene na znanju s tri glavna cilja: Povećati sposobnost FLAG-ova za poticanje društveno-ekonomskog razvoja MPA-ova; Pružiti konkretna rješenja društveno-ekonomskog razvoja za identificirana područja FLAG-ova; Poticati suradnju među FLAG-ovima. 1. sastanak je održan 2019. U Grčkoj, te se u sljedećem razdoblju očekuje nastavak suradnje i formaliziranje platforme.

5.4.2. Iskustvo FLAG-a izvan CLLD-a

FLAG „Galeb“ je kao nositelj projekta uspješno proveo projekt SEA-sustainability financiran od strane Ureda za udruge Vlade republike hrvatske kroz Švicarsko – hrvatski program suradnje. Projekt je proveden u partnerstvu sa Turističko ugostiteljskom školom Šibenik, Udrugom Argonauta iz Murtera i Institutom za oceanografiju i ribarstvo Split. Opći cilj projekta SEA-sustainability je bio doprinijeti ekonomskoj i socijalnoj koheziji na području srednje Dalmacije putem obrazovanja za održivi razvoj u sektoru ribarstva i gastronomije.

Ured FLAG-a „Galeb“ je većem broju ribara iz Šibensko – kninske županije prijavio projektne prijedloge na nacionalne natječaje iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH za programsko razdoblje 2014.-2020. Radi se o natječajima za mjere I.8. „Zaštita zdravlja i sigurnost“, I.20. „Energetska učinkovitost i ublažavanje klimatskih promjena“ i I.22. „Dodana vrijednost, kvaliteta proizvoda i korištenje neželjenog ulova“. Sredstva su odobrena za sve prijave, te su svi uspješno realizirani, a sredstva isplaćena.

FLAG je realizirao projekt Razvoj i nadogradnja oznake kvalitete „Preporučili ribari“, drugu fazu projekta financiranog putem pripremne potpore, a projekt je financiran od strane Šibensko-kninske županije.

Također je proveden i projekt „Dan s ribarom na moru“ financiran od strane Nacionalnog parka Krka. Izrađen je video spot kako bi se valorizirala bogata ribarska i maritimna tradicija i baština, te popularizacija ribarstva i konzumacije ribljih proizvoda.

FLAG „Galeb“ je bio suradnik na projektu MA DA – Mladi, A Društveno Angažirani, financiranog iz Europskog socijalnog fonda, OP učinkoviti ljudski potencijali. Cilj projekta je

bio uspostava održivog programa društveno-korisnog učenja na Veleučilištu u cilju osnaživanja lokalnih organizacija civilnog društva koje se bave ruralnim razvojem. Putem projekta je voditelj FLAG-a educiran za Voditelja pripreme i provedbe EU projekata ruralnog razvoja.

FLAG je bio također suradnik na projektu ML – REPAIR (REducing and Preventing, an integrated Approach to Marine Litter Management in the Adriatic Sea), financiranog putem Interreg Italy –Croatia 2014-2020. Cilj projekta je bio doprinijeti ekološki održivom rastu turizma i ribolovnih djelatnosti u Jadranskom moru učinkovitim pristupom i mjerama koje mogu smanjiti i kontrolirati količine otpada u moru u Jadranu te poboljšati kvalitetu okoliša u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

FLAG „Galeb“ je u partnerstvu sa FLAG-om Lanterna i LAG-om More 249 organizirao veliku konferenciju „Lanci Održivosti“ čiji cilj je bio educiranje i informiranje lokalnih dionika o benefitima udruživanja poljoprivrednika i ribara u zadruge, povezivanju malih proizvođača i ribara s ugostiteljskim objektima, promicanju strategije “od polja do stola, od mora do stola!”, važnosti kreiranja kratkih lanaca opskrbe za održivu, plavu ekonomiju, ali i za turizam.

FLAG „Galeb“ je bio inicijator osnivanja ribarske zadruge tunolovaca udičara sa ICCAT brojem. Educiranje i informiranje ribara od strane FLAG-a „Galeb“ o mogućnostima i prednostima zadružnog poslovanja je rezultiralo osnivanjem Ribarske zadruge Tuna Adria sa sjedištem u Vodicama.

5.4.3. Daljnji organizacijski razvoj i djelovanje FLAG-a

Tijekom procesa konzultacija za izradu Lokalne razvojne strategije ribarstva (LRSR), identificiran je horizontalni cilj jačanja kapaciteta i ključnih kompetencija FLAG-a, kao i članova ribarstvene zajednice, kako bi se omogućila učinkovita provedba CLLD-a u ribarstvu. Ovaj cilj će biti ostvaren kroz niz ključnih aktivnosti:

- Aktivnosti usmjerene na unapređenje ljudskih i operativnih kapaciteta FLAG-a s naglaskom na olakšavanju postupka prijave na FLAG-natječaje, s ciljem smanjenja administrativnog opterećenja za prijavitelje. Također, planira se jačanje kapaciteta ljudskih resursa FLAG-a za kvalitetnu komunikaciju i suradnju s lokalnim dionicima, promičući participativni pristup. Ova inicijativa će pridonijeti jačanju društvene dimenzije CLLD-a i podizanju svijesti građana o njihovoj ulozi kao aktivnih sudionika u zajednici.

- Aktivnosti s ciljem povećanja kapaciteta lokalnih dionika za razvoj i provedbu projekata u okviru strategije te podizanje svijesti o lokalnom razvoju vođenom zajednicom, pristup "odozdo prema gore". Budući da postoji nedostatak informacija o ulozi FLAG-a i njihovom doprinosu socio-ekonomskom razvoju lokalne zajednice, planira se veća uključenost lokalne zajednice u aktivnosti FLAG-a. Također, promicat će se međusektorska partnerstva i modeli sudioničkog upravljanja kako bi se ostvarili ciljevi održivog razvoja ribarstvenog područja.

- Aktivnosti usmjerene na povećanje vidljivosti i prepoznatljivosti FLAG-a kako bi se informirala šira javnost i dionici o LRSR za razdoblje 2021. - 2027. To uključuje promociju primjera uspješnih projekata financiranih sredstvima FLAG-a, istaknuće uloge Europske unije te osiguranje vidljivosti doprinosa iz Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, kao i Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske. Ove aktivnosti obuhvaćaju upotrebu web stranica, društvenih medija, lokalnih tiskanih medija, gostovanja na lokalnim radijskim postajama, stvaranje i distribuciju audio-vizualnog materijala i slične akcije koje doprinose širenju informacija o radu FLAG-a.

5.5. Postupak odabira projekata na FLAG razini

Prilikom odabira projekata FLAG “Galeb” će provoditi ne diskriminirajući i transparentni izborni postupak za odabir operacija u kojima se izbjegavaju sukobi interesa.

Postupci odabira projekata će se provoditi u skladu sa Statutom i ostalim važećim propisima kojima se uređuje rad udruga, uključujući i propise kojima se uređuje provedba LRSR-a, te će se detaljno definirati u dokumentima FLAG-a “Galeb” prije početka postupka.

U nastavku su opisani osnovni elementi postupka odabira projekata na FLAG-razini u okviru provedbe LRSR poput: pripreme i objave FLAG-natječaja, faza u postupku odabira projekata (administrativna kontrola, ocjenjivanje, odabir projekata od strane nadležnog tijela FLAG-a, prigovori na odluke FLAG-a), te sprečavanje sukoba interesa.

5.5.1. Dodjeljivanje većeg intenziteta potpore

U svrhu ostvarenja strateških ciljeva provedbe lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom u provedbi LRSR posebna pažnja posvetiti će se poticanju projekata nositelja u kategoriji zajedničkog korisnika te projekata koji imaju zajednički interes i/ili inovativne značajke za razvoj ukupnog ribarstvenog područja FLAG-a. **Operacije odnosno projekti koji ispunjavaju jedan, dva ili sva tri navedena kriterija, te osiguravaju javni pristup svojim rezultatima, ovisno o mjeri, poticati će se dodjelom višeg intenziteta javne potpore.**

Zajedničkim korisnikom u smislu provedbe LRSR smatraju se udruženja u ribarstvu¹/organizacije ribara², udruženja gospodarskih subjekata izvan sektora ribarstva, organizacije civilnog društva izvan sektora ribarstva ili poduzeće/trgovačko društvo/organizacija u većinskom javnom vlasništvu a koje/a nije javnopravno tijelo.

Operacija odnosno projekt ima **Zajednički interes** ukoliko doprinosi široj lokalnoj zajednici, što će detaljnije biti opisano u okviru FLAG natječaja.

Operacija ima **inovativne značajke na lokalnoj razini**, odnosno ukoliko operacija rezultira uvođenjem nove aktivnosti ili novog proizvoda ili nove/inovativne metode ili usluge na lokalnoj razini (ribarstveno područje FLAG-a).

Ako projekt odnosno operacije ne ispunjava gore navedene uvjete primjene kriterija, a u svrhu doprinosa realizaciji ciljeva LRSR, ista će se poticati osnovnom razinom potpore od 50% uz dodatak dozvoljene visine javne potpore iz Priloga III Uredbe (EU) 2021/1139.

U skladu sa Prilogom III Uredbe (EU) 2021/1139, intenzitet potpore za operacije odnosno projekte kojima je korisnik javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ako je potpora odobrena za obavljanje takvih usluga, iznosi 100% ukupnih prihvatljivih troškova.

5.5.2. Priprema i objava FLAG natječaja

Zaposlenici i drugo osoblje FLAG-a, uključujući vanjske suradnike i volontere (u daljnjem tekstu: FLAG-administratori) pripremaju tekst FLAG-natječaja sa pripadajućim obrascima i priložima.

Nakon što FLAG-administratori pripreme konačni nacrt FLAG-natječaja zajedno s priložima i obrascima, isti se šalje nadležnom tijelu FLAG-a na odobrenje/usvajanje. Nakon odobravanja

¹ Udruženja u ribarstvu - organizacije subjekata u ribarstvu koje su priznate/osnovane po posebnim propisima odnosno okupljaju članice koje obavljaju djelatnost na području ribarstva (npr. ribarske zadruge, udruge, zaklade, fondacije, klasteri, organizacije proizvođača, javna tijela utemeljena zakonom koja predstavljaju subjekte u ribarstvu – cehovi, grupacije i slično);

² Organizacija ribara - organizacija/udruženje ribara priznatih sukladno posebnim propisima (ribarska zadruga, organizacija proizvođača, udruženje organizacija proizvođača i međugradska organizacija) ili strukovno udruženje/ceh u okviru javnopravnog tijela utemeljenog zakonom koji okuplja ribare;

konačnog teksta FLAG-natječaja zajedno s priložima i obrascima od strane nadležnog tijela FLAG-a, FLAG iste objavljuje na vlastitoj mrežnoj stranici.

5.5.3. Faze u postupku odabira projekata

Postupak odabira projekata se provodi na FLAG-razini i sastoji se od sljedećih faza:

- faza: Administrativna kontrola projekata (Analiza 1),
- faza: Ocjenjivanje projekata (Analiza 2),
- faza: Odabir projekata od strane Upravnog odbora FLAG-a (u daljnjem tekstu: UO FLAG-a),
- faza: Prigovori na odluke FLAG-a.

Administrativna kontrola projekata – Analiza 1

Administrativni kriteriji te posljedično i administrativne kontrole, ne ulaze u sadržaj i kvalitetu projekta već se u postupku kontrole postupaju prema zadanim, jasnim i transparentnim pravilima, jednakim za sve nositelje projekta, obazirući se isključivo na postavljene administrativne kriterije.

Prilikom Analize 1 FLAG-administratori utvrđuju pravovremenost i potpunost prijave te prihvatljivost nositelja projekta/partnera i osnovnih uvjeta prihvatljivosti projekta sukladno odredbama propisanim FLAG-natječajem. Ukoliko je pri administrativnoj kontroli projekata potrebno tražiti dopune/obrazloženja/ispravke (u daljnjem tekstu D/O/I) FLAG će tražiti D/O/I. Nositelj projekta je dužan u roku i na način propisanim FLAG-natječajem dostaviti isti. Projekti koji su prošli Analizu 1 prosljeđuju se u 2. fazu postupka odabira projekata – ocjenjivanje projekata (Analiza 2).

Ocjenjivanje projekata – Analiza 2

Cilj faze ocjenjivanja projekata je provjeriti prihvatljivost projekta sukladno uvjetima iz odobrene LRSR i FLAG-natječaja, sukladnost projekta s kriterijima odabira te dodjela bodova, prihvatljivost troškova i iznosa troškova sukladno LRSR i FLAG-natječaju, intenzitet i iznos javne potpore, a sve to zavisno o mjeri. Sve navedene provjere FLAG može provjeriti i u Analizi 1, osim usklađenosti s kriterijima odabira iz FLAG-natječaja ako nisu jednoznačno provjerljivi/mjerljivi odnosno ako njihova provjera može dovesti do subjektivnog ocjenjivanja. Ako UO FLAG-a procijeni da provjere iz faze ocjenjivanja projekata može obaviti odabrani FLAG uslijed jednoznačno provjerljivih/mjerljivih kriterija odabira koji su navedeni u FLAG-natječaju, odnosno ako njihova provjera ne može dovesti do subjektivnog ocjenjivanja, UO FLAG-a će donijeti odgovarajuću odluku te će zaposlenici FLAG-a obavljati sve provjere iz faze ocjenjivanja projekata. Ukoliko ocjenjivanje projekata ne bude dodijeljeno zaposlenicima FLAG-a isto će obavljati Ocjenjivački odbor FLAG-a (u daljnjem tekstu: OO FLAG-a) kojeg imenuje UO FLAG-a.

Iznimno, ukoliko je pri ocjenjivanju projekata potrebno tražiti D/O/I, ocjenjivači mogu isto zatražiti. Nositelj projekta je dužan u roku i na način propisanim FLAG-natječajem dostaviti isti.

Po završetku Analize 2 formira se rang-lista te se projekti upućuju u postupak odabira projekata od strane UO FLAG-a.

5.5.4. Kriteriji odabira

Kriteriji za odabir će biti detaljno definirani FLAG natječajem te će biti jednostavni, transparentni i razumljivi lokalnoj zajednici. Prilikom odabira, projekti će se bodovati sa obzirom na njihov doprinos ostvarenju strateških ciljeva definiranih LRSR i razvoju ribarstvenog područja FLAG-a „Galeb“.

5.5.5. Odabir projekata od strane UO FLAG-a

UO FLAG-a će na temelju dostavljene rang-liste projekata donijeti:

- a. Odluku o odabiru projekta ili
- b. Odluku o odbijanju projekta ili
- c. Odluku o privremenom odabiru projekta.

Nakon provedbe postupka prigovora na odluke FLAG-a, FLAG utvrđuje konačni prag raspoloživosti sredstava odnosno konačnu rang-listu koja je obavezan prilog odluke na koju nositelj projekta nema pravo podnijeti prigovor.

Ako se članovi UO FLAG-a ne slažu s isključivanjem prijava projekta iz Analize 1 ili Analize 2 moraju dokazati vlastitom provjerom i na temelju činjenica da je prijava projekta prihvatljiva. U prijavnom dosjeu projekta mora biti zabilježen jasan trag o navedenom postupanju.

U slučaju da se nakon izuzimanja članova UO FLAG-a zbog sukoba interesa ne može osigurati kvorum i ravnopravnost u odlučivanju, odlučivanje o odabiru projekata obavlja Skupština FLAG-a.

5.5.6. Prigovori na odluke FLAG-a

Nositelji projekta imaju pravo podnijeti prigovor na odluke FLAG-a. Članove Povjerenstva za odlučivanje po prigovorima čine članovi Nadzornog odbora FLAG-a. Prigovor mora biti razumljiv i sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti. Tijelo FLAG-a nadležno za rješavanje prigovora u postupku odabira projekata o istoj stvari može odlučivati samo jednom. Odluke tijela FLAG-a nadležnog za prigovore su konačne i ne mogu ni na koji način biti promijenjene od strane UO FLAG-a. FLAG obavještava nositelja projekta o odluci tijela FLAG-a nadležnog za prigovore. Cjelokupni postupak i rokovi za podnošenje i rješavanje prigovora propisuju se FLAG-natječajem.

5.5.7. Sprječavanje sukoba interesa

FLAG mora osigurati i spriječiti bilo kakvu mogućnost pojave sukoba interesa u postupku odabira projekata prijavljenih na FLAG-natječaje. Postupak odabira projekata na FLAG-razini u okviru provedbe LRSR mora biti nepristran i transparentan.

5.5.8. Procedure kad je FLAG prijavitelj na FLAG natječaj

U slučajevima kada je FLAG prijavitelj, cjelokupni postupak odabira projekata se mora provesti na način da ne dovodi FLAG u povlašteni položaj u odnosu na druge prijavitelje te kontrolu projekta (Analizu 1 i 2) moraju provesti osobe koje su u potpunosti neovisne od FLAG-a. U takvim slučajevima nužno je osigurati poštivanje načela razdvajanja funkcija i jednakog postupanja o čemu vode računa Voditelj i Upravni odbor FLAG-a, a način na koji će se navedeno osigurati detaljnije će se definirati internim dokumentom.

6. PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROVEDBE LRSR

6.1. Način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR

Praćenje provedbe je jedan od ključnih aspekata redovnih aktivnosti FLAG-a i obuhvaća neprestano nadziranje, mjerenje učinaka provedbe strategije, ocjenjivanje kriterija i indikatora za procjenu uspješnosti i efikasnosti. Statutom i internim pravilnicima FLAG-a su definirane odgovornosti tijela FLAG-a, uključujući i zadatke nadzora, izvještavanja i vrednovanja provedbe strategije. Za uspješnu provedbu praćenja i vrednovanja LRSR FLAG „Galeb“ će uspostaviti sustav praćenja provedbe i vrednovanja učinaka provedbe LRSR za analizu provedba prioriternih mjera i ostvarenja strateških ciljeva, te prilagodbu u aktivnostima i procesima u slučaju odstupanja od planova.

Praćenje će se provoditi putem:

- pripreme i usvajanje redovitih godišnjih izvješća o provedbi LRSR i postizanju ciljeva, temeljem definiranih pokazatelja isporuka i rezultata,
- pripreme i donošenje redovitog izvješća o radu ureda FLAG-a i provedbi LRSR, temeljem godišnjeg akcijskog plana implementacije LRSR,
- pripreme i provedbe redovitih izvješća o provedbi pojedinačnih projekata za realizaciju mjera utvrđenih LRSR, na području FLAG-a.

Vrednovanje LRSR podrazumijeva primjenu mehanizama unutarnje i vanjske kontrole provedbe i upravljanja LRSR, a kako bi se utvrdila razina njezine uspješnosti, identificirala odstupanja i unaprijedili procesi upravljanja LRSR. Vrednovanje provedbe se provodi na dvije razine:

- 1) Unutarnje vrednovanje provodi FLAG na razini svake godine kroz pripremu godišnjeg akcijskog plana i sastavljanja izvješća o radu. Ovim postupkom prati se uspješnost provedbe LRSR kroz identificirane indikatore „odozdo prema gore“ te se daje osvrt na sam proces provedbe s aspekta FLAG-a kao decentraliziranog provedbeno-upravljačkog tijela.
- 2) Vanjsko vrednovanje vodi neovisni stručnjak, minimalno dva puta tijekom provedbe LRSR, koristeći sljedeće metode:

Analiza dokumenta LRSR koja se provodi za utvrđivanje usklađenosti s nacionalnim programima i nacionalnom politikom. Prilikom analize potrebno je provesti i analizu stanja područja FLAG-a kojom se utvrđuju potrebne promjene u odnosu na početnu LRSR, a čime se utvrđuju polazišta revizije definiranih postavljenih ciljeva, mjera ili tipova operacija.

Analiza godišnjih izvješća o provedbi LRSR provodi za utvrđivanje doprinosa planiranih indikatora na razini ciljeva i prioriternih mjera, razmatranje iznesenih stavova i zapažanja o postupcima provedbe te identificiranje izazova u provedbi.

Usmene konzultacije - nužno je provesti intervju sa uredom FLAG-a kako bi se istražili stavovi o uspostavljenim procedurama upravljanja dokumentom te analizirale povratne informacije o provedbi LRSR na razini svake godine. Intervju je potrebno provesti i s lokalnim dionicima, predstavnicima javne i privatne interesne skupine s naglaskom na gospodarske subjekte u ribarstvu i akvakulturi, za prikupljanje informacija širokog kruga dionika o dojmu koji ostavlja LRSR, aktivnostima FLAG-a te njihovom mišljenju o mogućim poboljšanjima koji se provode revizijom dokumenta. Svi članovi lokalnog partnerstva također predstavljaju ciljanu skupinu od koje je potrebno prikupiti informacije o njihovom viđenju LRSR i njezine uspješnosti. Dodatnu analitičku metodu vrednovanja predstavlja pisano anketno istraživanje među lokalnim dionicima kako bi se utvrdila potreba za daljnjim financiranjem, područjima financiranja te osjećajem doprinosa kvaliteti života na ribarstvenom području koje obuhvaća FLAG.

Izrade preporuka temeljem prikupljenih ulaznih podataka. Vanjski stručnjak mora izraditi izvješće o vrednovanju koje će sadržavati: prikaz korištene analitičke metode, opis ciljne skupine, analizu prikupljenih podataka, izvješće o postignuću zadanih indikatora na razini

godine i za razdoblje vrednovanja, preporuke o potrebi revizije strategije i daljnjeg rada na provedbi te analizu ljudskih kapaciteta koji upravljaju provedbom LRSR.

Glavnu odgovornost za praćenje provedbe i evaluaciju će imati Tijelo za provedbu, praćenje i evaluaciju LRSR koji će se sastojati od zaposlenika FLAG-a, Predsjednika FLAG-a i Predsjednika Nadzornog odbora, te će se kontinuirano educirati kako bi navedene aktivnosti bile optimalno provedene.

Tablica 23. Elementi plana praćenja i evaluacije učinaka provedbe LRS FLAG-a „Galeb“

	Praćenje provedbe	Unutarnje vrednovanje	Vanjsko vrednovanje
Izvršitelj/nositelj aktivnosti	Ured FLAG – a i Upravni odbor	Ured FLAG – a i Upravni odjel	Ured FLAG – a i Upravni odbor, vanjski stručnjaci
Odgovorno tijelo	Tijelo za provedbu, praćenje i evaluaciju LRSR	Tijelo za provedbu, praćenje i evaluaciju LRSR	Tijelo za provedbu, praćenje i evaluaciju LRSR
Dinamika izvještavanja	Jednom godišnje	Jednom godišnje	Jednom godišnje
Elementi praćenja	Analiza provedbi Akcijskog i financijskog plana Statistika prijava projekata Doprinos projekta ciljevima i pokazateljima LRSR Aktivnost animacije FLAG-a Praćenje ostalih pokazatelja	Godišnja izvješća o praćenju Rezultati i učinci provedenih projekata Praćenje i uspješnost na dvije razine definiranih pokazatelja Mjerenje efikasnosti i efektivnosti provođenja integriranog i inovativnog razvoja područja	Analiza Akcijskog i financijskog plana Statistika prijava projekata Statistika uspješnosti natječaja Rezultati i učinci provedenih projekata Praćenje uspješnosti na dvije razine definiranih pokazatelja
Rezultat	Akcijski plan za narednu godinu	Izmjena LRSR – a, po potrebi	Ex – post izvješće
Sredstva i resursi	Postotak radnog vremena zaposlenika LAG – a; Administrativni troškovi i režije	Postotak radnog vremena zaposlenika i suradnika LAG – a; Organizacijski troškovi	Trošak vanjskog stručnog suradnika; Organizacijski troškovi
Procijenjeni trošak	Do 7.000,00 EUR	Do 7.000,00 EUR	Do 15.000,00 EUR

Izvor: FLAG „Galeb“

7. INDIKATIVNI AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR

Akcijski plan provedbe prikazuje indikativno vremensko postizanje ciljeva putem prioritarnih mjera LRSR-a te pokriva razdoblje od 2024. do 2029. godine. U 2024. godini su planirani prvi natječaji iz razloga što u 2023. nije bilo dovoljno vremena za objavu budući da je LRSR odobrena od strane Upravljačkog tijela tek krajem 2023. godine. Natječaji za mjere će se objavljivati do potpunog iskorištenja financijskih sredstava. Moguća je i objava različitih natječaja unutar iste mjere, koji će obuhvaćati različite aktivnosti i korisnike, s ciljem operativnije provedbe LRSR. Akcijski plan je stvoren na temelju dobivenih informacija u razdoblju razvoja LRSR, no on je indikativan, te će se natječaji za mjere raspisivati ovisno o potrebama i spremnosti korisnika, te uzimajući u obzir razdoblje potrebno za pripremu i provedbu pojedinih operacija.

Tablica 24. Indikativni akcijski plan provedbe LRSR

Strateški cilj/Mjera	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
SC1						
Mjera 1.1.						
Mjera 1.2.						
SC2						
Mjera 2.1.						
Mjera 2.2.						
Horizontalni cilj • Tehnička podrška						

Izvor: FLAG „Galeb“

8. FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE LRSR

Tablica 25. Financijski plan provedbe LRSR po godinama

Mjere	Planirana financijska sredstva po godinama (EUR)							
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	UKUPNO
M. 1.1.	0,00	566.292,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	566.292,55
M. 1.2.	0,00	0,00	0,00	0,00	339.775,54	0,00	0,00	339.775,54
M. 2.1.	0,00	0,00	566.292,55	0,00	0,00	0,00	0,00	566.292,55
M. 2.2.	0,00	0,00	0,00	226.517,02	0,00	0,00	0,00	226.517,02
Tekući troškovi	5.662,93	93.438,27	93.438,27	93.438,27	93.438,27	93.438,27	93.438,27	566.292,55
UKUPNO	5.662,93	659.730,82	659.730,82	319.955,29	433.213,81	93.438,27	93.438,27	2.265.170,21

Izvor: FLAG „Galeb“

Tablica 26. Financijski plan provedbe LRSR

Specifični cilj / Mjera	Financijska alokacija (EUR)	Udio u ukupnoj alokaciji (%)
SC1	906.068,09 €	40%
Mjera 1.1.	566.292,55 €	25%
Mjera 1.2.	339.775,54 €	15%
SC2	792.809,57 €	35%
Mjera 2.1.	566.292,55 €	25%
Mjera 2.2.	226.517,02 €	10%
Tekući troškovi i troškovi vođenja	566.292,55 €	25%
UKUPNO LRSR:	2.265.170,21 €	100,00%

Izvor: FLAG „Galeb“

PRILOZI

Prilog 1. Popis tablica

Tablica 1. Osnovna obilježja jedinica lokalnih samouprava na području FLAG -a.....	4
Tablica 2. Zaštićena područja FLAG-a "Galeb"	7
Tablica 3. Indeks razvijenosti JLS.....	8
Tablica 4. Trgovačka društva prema području NKD-a 2007. godine.....	8
Tablica 5. Broj vezova po gradovima i općinama.....	9
Tablica 6. Broj gospodarskih aktivnosti na području FLAG-a "Galeb"	10
Tablica 7. Popis registriranih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla na području FLAG-a „Galeb“	16
Tablica 8. Broj ovlaštenika povlastice sa prebivalištem na području FLAG-a „Galeb“	17
Tablica 9. Broj ribolovnih plovila	17
Tablica 10. Iskrcaj morskih organizama po mjestima FLAG-a „Galeb“	18
Tablica 11. Iskrcaj po grupama morskih organizama po godinama na području FLAG-a „Galeb“	18
Tablica 12. Iskrcaj po morskim organizmima po mjestima FLAG-a „Galeb“ u 2022.....	19
Tablica 13. Udio iskrcaja morskih organizama po grupama u odnosu na RH.....	19
Tablica 14. Plovila područja FLAG-a „Galeb“ prema ribolovnim alatima u 2021. godini.....	20
Tablica 15. Sastanci, radionice i drugi oblici komunikacije organizirani u svrhu izrade LRSR	24
Tablica 16. SWOT analiza	27
Tablica 17. Shematski prikaz hijerarhijske strukture strateške intervencije LRSR FLAG-a „Galeb“	33
Tablica 18. Usklađenost LRSR FLAG-a s relevantnim nadređenim nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima.....	43
Tablica 19. Članovi FLAG-a prema sektorima	46
Tablica 20. Tijela FLAG-a, broj članova i uloge	47
Tablica 21. Shematski prikaz aktivnosti, odgovornog tijela te područja odgovornosti za provedbu LRSR.....	49
Tablica 22. Indikativan prikaz prihoda i rashoda (EUR).....	51
Tablica 23. Elementi plana praćenja i evaluacije učinaka provedbe LRS FLAG-a „Galeb“....	58
Tablica 24. Indikativni akcijski plan provedbe LRSR.....	59
Tablica 25. Financijski plan provedbe LRSR po godinama	60
Tablica 26. Financijski plan provedbe LRSR	60

Prilog 2. Popis kulturnih dobara na području FLAG-a „Galeb“

Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Adresa	Vrsta
Z-2817	Župni dvor	Tisno, Velika rudina 2	Nepokretna pojedinačna
Z-2818	Zgrada općine	Tisno, obala sv. Martina 1	Nepokretna pojedinačna
Z-2819	Crkva sv. Roka	Tisno, trg dr.Š.Mazzure 9	Nepokretna pojedinačna
Z-2820	Crkva Gospe od Karavaja	Tisno, Put Karavaja 15	Nepokretna pojedinačna
Z-2821	Crkva sv. Andrije	Tisno, Vlade Mića 12	Nepokretna pojedinačna
Z-2822	Crkva sv. Roka	Murter	Nepokretna pojedinačna
Z-2823	Crkva sv. Mihovila	Murter	Nepokretna pojedinačna
Z-2824	Crkva Gospa od Gradine	Murter	Nepokretna pojedinačna
Z-2825	Crkva sv. Roka	Jezera, put sv. Roka 3	Nepokretna pojedinačna
Z-2826	Crkva sv. Nikole	Jezera	Nepokretna pojedinačna
Z-2827	Crkva sv. Konstancija	Jezera	Nepokretna pojedinačna
Z-2828	Crkva sv. Ivana Trogirskog	Jezera, Obala sv. Ivana 13	Nepokretna pojedinačna
Z-2829	Crkva Gospe od Zdravlja	Jezera, Jure Foretića 11	Nepokretna pojedinačna
Z-2830	Crkva Gospe Karmelske	Pirovac, Vrata sela 4	Nepokretna pojedinačna
Z-2909	Kulturno-povijesna cjelina Pirovac	Pirovac	Kulturnopovijesna cjelina
Z-3028	Kulturno-povijesna cjelina Tisno	Tisno	Kulturnopovijesna cjelina
Z-3029	Kulturno-povijesna cjelina Vodice	Vodice	Kulturnopovijesna cjelina
Z-3192	Crkva i samostan sv. Marije od Milosti	Prvić Luka, Ulica I 1	Nepokretna pojedinačna
Z-3348	Ljetnikovac Draganić - Vrančić	Prvić Šepurine, Ulica IV 3	Nepokretna pojedinačna
Z-3540	Pomorski svjetionik Prišnjak	Murter	Nepokretna pojedinačna
Z-3541	Kulturno - povijesna cjelina Murtera	Murter	Kulturnopovijesna cjelina
Z-3543	Kulturno - povijesna cjelina naselja Betina	Betina	Kulturnopovijesna cjelina
Z-3659	Bunje Rašinov stan u Okitu	Vodice	Nepokretna pojedinačna
Z-75	Brodolom trgovačkog broda	Kornati	Arheologija
Z-235	Ostaci antičkog naselja i luke	Murter	Arheologija
Z-236	Novovjekovni brodolom	Kornati	Arheologija

Z-237	Ostaci potopljene arhitekture	Kornati,	Arheologija
Z-2486	Vila Mazzura	Tisno, Istočna gomilica 22	Nepokretna pojedinačna
Z-5017	Kuća Ferara	Tribunj, ulica Donja riva	Nepokretna pojedinačna
Z-5018	Kuća s gotičkim prozorom	Tribunj	Nepokretna pojedinačna
Z-5948	Podmorsko i kopneno arheološko nalazište Pačipolje	Betina	Arheologija
RST-0716-1973.	Gradina Dragišić	Čista Mala	Arheologija
Z-5703	Arheološko nalazište Ivinj s crkvom sv. Martina	Tisno	Nepokretna pojedinačna
RST-1035-1982.	Starohrvatska crkva, nalazište Crkvina	Bribir	Arheologija
Z-5128	Crkva sv. Kate	Dubravice, Glavica 1	Nepokretna pojedinačna
Z-5020	Crkva sv. Nikole	Plastovo	Nepokretna pojedinačna
RST-0717-1973.	Kompleks crkve sv. Bartula i ranokršćanske bazilike	Ždrapanj	Nepokretna pojedinačna
Z-5324	Arheološko nalazište Prižba	Srima	Arheologija
Z-5295	Crkva Blažene Djevice Marije	Tribunj, put male Gospe 7a	Nepokretna pojedinačna
RST-0464-1970.	Stara župna crkva	Tribunj, ulica Gornja riva 2	Nepokretna pojedinačna
Z-5368	Crkva sv. Nikole	Tribunj, ulica sv. Nikole 9	Nepokretna pojedinačna
Z-5129	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Vodice	Nepokretna pojedinačna
Z-2545	Toreta	Kornati	Arheologija
Z-2546	Crkva sv. Marije	Kornati, otok Kornat 53	Nepokretna pojedinačna
Z-2547	Gospina crkva	Kornati, otok Radra 1	Nepokretna pojedinačna
Z-2701	Crkva sv. Frane	Betina, Put vrha sela 24	Nepokretna pojedinačna
Z-2702	Kuća Draganić	Pirovac, Rudina 10	Nepokretna pojedinačna
Z-2703	Crkva sv. Jurja	Pirovac, don Balda Vijalića	Nepokretna pojedinačna
Z-2704	Kuća obitelji Gelpi	Tisno, trg Tišnjanskih domoljuba 1	Nepokretna pojedinačna
Z-2705	Crkva sv. Duha	Tisno, trg sv. Duha 1	Nepokretna pojedinačna
Z-3326	Crkva Gospina Porodenja	Prvić luka, ulica IX 193	Nepokretna pojedinačna
Z-4067	Čorićev toranj	Vodice	Nepokretna pojedinačna
Z-4656	Most	Tribunj	Nepokretna pojedinačna
Z-4657	Crkva sv. Križa	Vodice, ulica Grgura Ninskog 3	Nepokretna pojedinačna
Z-4658	Crkva sv. Jurja	Čista Mala	Nepokretna pojedinačna

Z-3647	Kulturno - povijesna cjelina Tribunj	Tribunj	Kulturnopovijesna cjelina
Z-4184	Kulturnopovijesna cjelina naselja Skradin	Skradin	Kulturnopovijesna cjelina
RST-0512	Arheološka cjelina	Murter	Arheologija
Z-5036	Arheološka zona Bribirska glavica	Bribir	Arheologija
RST-0668	Arheološko nalazište Vrbica	Piramatovci	Arheologija
RST-0820	Hidroarheološko nalazište	Sonković	Arheologija
RST-0819	Hidroarheološko nalazište	Sonković	Arheologija
Z-6504	Arheološko nalazište Velika Mrdakovica s rimskom cisternom	Vodice	Arheologija
Z-5322	Arheološko nalazište Biskupija	Vodice	Arheologija
Z-2456	Kulturno-povijesna cjelina otoka Prvića	Prvić Luka	Kulturnopovijesna cjelina
Z-51	Antički brodolom	Kornati	Arheologija
Z-5516	Ostaci zgrade bivše hidrocentrale Krka	Skradin	Nepokretna pojedinačna
Z-6022	Rodini stanovi	Srima	Nepokretna pojedinačna
Z-6302	Crkva Našašća sv. Križa	Vodice, Mirka Zore 7a	Nepokretna pojedinačna
Z-6365	Ostatci kaštela	Skradin, Put Turine 11	Nepokretna pojedinačna
Z-6554	Umijeće gradnje betinske gajete	Betina	Nematerijalna
Z-6811	Crkva sv. Spiridona (nova)	Skradin, ulica dr. Franje Tuđmana 14	Nepokretna pojedinačna
Z-7138	Crkva Porođenja Blažene Djevice Marije sa zvonikom	Skradin, Trg male gospe 1	Nepokretna pojedinačna
P-5915	Arheološko nalazište Babin školj	Kašić	Arheologija
Z-7434	Umijeće izrade jezerskih ogrica	Jezera	Nematerijalna
Z-7441	Običaji jezerskog mornarskog bala uz izvedbu balarina	Jezera	Nematerijalna
Z-7593	Starinsko pjevanje šibenskih otoka i primorja	Više adresa	Nematerijalna
Ukupno rezultata: 77			

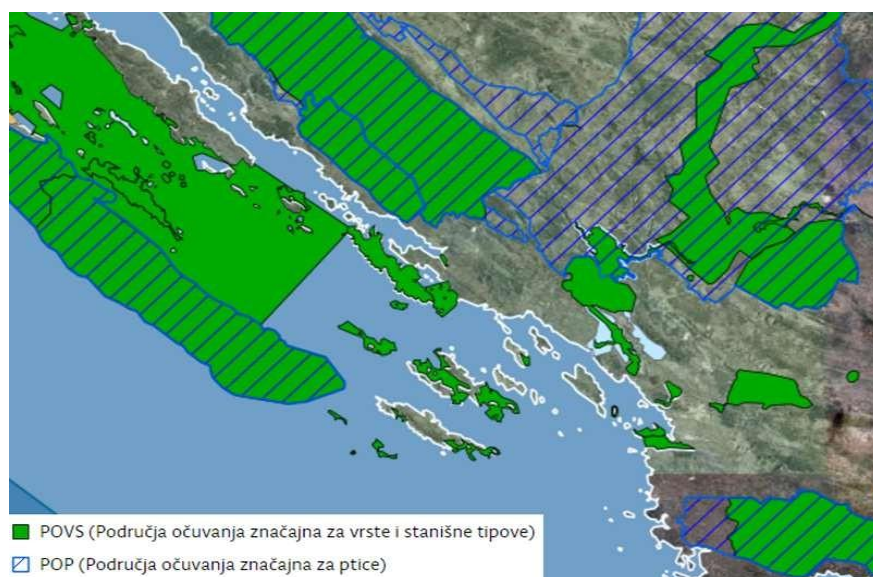
Izvor: Registar kulturnih dobara, Ministarstvo kulture i medija

Prilog 3. Prikaz obuhvata ribolovne zone na području FLAG-a "Galeb"

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, Pravilnik o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske

Prilog 4. Ekološka mreža Natura 2000 za područje FLAG-a "Galeb"

Izvor: www.biportal.hr

Prilog 4. Namjena pojedinih dijelova Luke na području FLAG-a "Galeb"

1. Luka Vodice - otvorena za javni promet županijskog značaja

LUKA VODICE	
Lučki bazen	Mali porat
Operativni dio luke	Unutarnji dio gata do koljena duljine 95m, vanjski dio gata do koljena duljine 110m, od čega je gornji dio duljine 65m rezerviran za privez putničkih brodova u redovnoj liniji.
Komunalni dio luke	Od korjena gata, uz Obalu Matice Hrvatske s unutarnjim dijelom malog gata, ukupne duljine 310m
Nautički dio luke	Unutarnji dio gata od koljena duljine 105m
Lučki bazen	Stražara
Komunalni dio luke	Cijela luka koja obuhvaća dio s pontonima i unutrašnjim dijelom valobrana ukupne duljine pristaništa 680m

2. Luka Pirovac – otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA PIROVAC	
Operativni dio luke	Ukupno 40m od vrha starog gata u što spada njegov vanjski dio i dio obale
Komunalni dio luke	Obalni dio uz Trg Domovinskog rata i Obalu Hrvatske mornarice do pontonskog gata duljine 180m, pontonski gat, unutarnji dio starog gata, novi gat i dio obale između ta dva gata ukupne duljine 115m te ponton na novom gatu
Nautički dio luke	Dio obale duljine 40m između operativnog dijela i pontonskog gata

3. Luka Tisno - otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA TISNO	
Lučki bazen	Zapadno od mosta
Operativni dio luke	Unutarnji dio vrha valobrana duljine 20m
Komunalni dio luke	Unutarnji dio valobrana koji počinje 20m od njegova vrha duljine 45m te obalni dio duljine 200m u smjeru SZ
Nautički dio luke	Pristanišni dio nastavno na komunalni dio luke duljine 100m
Lučki bazen	Pristanišni dio duljine 90m
Operativni dio luke	

4. Luka Betina - otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA BETINA	
Operativni dio luke	Unutarnji dio valobrana duljine 50m i dio obale duljine 10m u nastavku

5. **Luka Murter Betina** - luka otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA MURTER BUTINA	
Lučki bazen	Murter Butina
Operativni dio luke	Vrh novog gata ukupne duljine pristaništa 85m, obje strane starog gata od prvog koljena prema vrhu s vanjskom stranom do koljena i cijelom unutarnjom stranom na njegovu SI stranu po sredini okomito postavljenog manjeg gata sveukupno duljine pristaništa 240m i dio na SI luke duljine 25m
Komunalni dio luke	Obalni dio i gatovi između starog gata i benzinske postaje, izuzev vrha novog gata, vanjskog dijela okomito postavljenog gata na s lijeva na desno treći gat i dvaju dijelova na SI luke, te dio na JZ luke, ukupne duljine 810m
Nautički dio luke	Obje strane starog gata do prvog koljena sa S stranom malog gata položenog s lijeve strane ukupne duljine 130m, vanjski dio od koljena prema vrhu gata položenog okomito na SI stranu starog gata duljine 55m i dio SI luke duljine 30m
Lučki bazen	Podvrške
Operativni dio luke	Vanjski dio koljenastog gata ukupne duljine pristaništa 75m
Komunalni dio luke	Unutarnji dio koljenastog gata s obalnim dijelom ukupne duljine 120m

6. **Luka Jezera** - otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA JEZERA	
Operativni dio luke	Na istočnom dijelu luke obala i dva mala gata ukupne duljine 95m i vanjski dio velikog koljenastog gata duljine 60m
Komunalni dio luke	Obala i gatovi ukupne duljine 530m
Nautički dio luke	Na istočnom dijelu luke obala i tri mala gata ukupne duljine 175m te ponton duljine privezišta 30m

7. **Luka Tribunj** - otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA TRIBUNJ	
Lučki bazen	Tribunj
Operativni dio luke	Dio obale na Trgu pijace duljine 55m i na poluotoku od svjetionika prema SZ dio obale duljine 45m
Komunalni dio luke	Dio obale od mosta prema JZ duljine 60m, dio obale od gata prema SZ duljine 45m, SZ strana gata duljine 80m i na poluotoku od S vrha poluotoka prema JI dio obale duljine 130m
Nautički dio luke	Na poluotoku dijelovi obale od mosta prema JZ duljine 70m, od svjetionika do školjere duljine 85m i od školjere prema sjeveru duljine 45m
Lučki bazen	Sovlje
Komunalni dio luke	Dio obale u unutarnjem dijelu uvale duljine 200m

8. **Luka Prvić Šepurine** - otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA PRVIĆ ŠEPURINE	
Operativni dio luke	Valobran s pristaništem s unutarnje strane duljine 70m rezerviran za putničke brodove u redovnoj liniji, te unutarnji dio valobrana komunalnog dijela luke uz vrh duljine 35m
Komunalni dio luke	Obala i gatovi ukupne duljine 320m

9. **Luka Prvić Luka** - otvorena za javni promet lokalnog značaja

LUKA PRVIĆ LUKA	
Lučki bazen	Prvić Luka
Operativni dio luke	Vrh valobrana duljine 8m
Komunalni dio luke	Unutarnji dio valobrana uz korijen duljine 25m
Nautički dio luke	Unutarnji dio valobrana nastavno na komunalni dio duljine 80m
Lučki bazen	Sidrište
Nautički dio luke	Smješteno zapadno od gata, površine 6732m ²

10. **Luka Skradin**

LUKA SKRADIN	
Lučki bazen	Skradin
Operativni dio luke	Ponton duljine 40m
Komunalni dio luke	Obala duljine 20m u nastavku nautičkog dijela na istom pravcu
Nautički dio luke	Dio obale SZ od pontona duljine 95m
Lučki bazen	Mala jaruga
Komunalni dio luke	U izgradnji

Izvor: Lučka uprava Šibensko-kninske županije